

RAPORT

de activitate al Organizației pentru
Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor
Mici și Mijlocii din Republica Moldova

www.odimm.md

www.businessportal.md

Bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 134, et.3
Chișinău, Republica Moldova

CONȚINUT

Prioritatea 1. FORMAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA POLITICILOR PENTRU ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII	3
Obiectiv 1: Analiza sectorului IMM și necesitățile acestuia	
Obiectiv 2: Dezvoltarea politicilor pentru IMM	
Obiectiv 3: Promovarea dialogului public-privat	
Prioritatea II: DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN PRIN PROMOVAREA COMPETENȚELOR ȘI CULTURII ANTREPRENORIALE	14
Obiectiv 1: Acces la resurse informaționale	
Obiectiv 2: Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale	
Obiectiv 3: Dezvoltarea platformei de instruire la distanță	
Obiectiv 4: Crearea instrumentului de stimulare a antreprenoriatului feminin. Proiectul "Business Academy for Women"	
Prioritatea III: ACCESUL IMM LA RESURSE FINANCIARE	36
Obiectiv 1: Sporirea accesului IMM la credite bancare prin gestionarea Fondului de Garantare a Creditelor	
Obiectiv 2: Stimularea investirii economiilor în dezvoltarea afacerilor prin acordarea finanțării nerambursabile (Programul de Atragere a Remitențelor în Economie "PARE 1+1")	
Obiectiv 3: Stimularea participării agenților economici la expoziții și târguri prin subvenționarea spațiului expozițional	
Obiectiv 4: Facilitarea accesului la investiții și asistență pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de femei (Program „Femei în afaceri”)	
Obiectiv 5: Dezvoltarea noilor programe de suport pentru tineri	
Prioritatea IV: INFRASTRUCTURA DE SUPORT ÎN AFACERI	46
Obiectiv 1: Dezvoltarea Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova	
Obiectiv 2: Dezvoltarea serviciilor Centrului de Consultanță și Asistență în Afaceri	
Prioritatea V: ATRAGEREA DE FONDURI ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE	58
Obiectiv 1: Identificarea direcțiilor strategice pentru atragerea fondurilor	
Obiectiv 2: Atragerea resurselor financiare	
Obiectiv 3: Creșterea vizibilității Organizației pe plan internațional	
PRIORITATEA VI: PROMOVAREA ACTIVITĂȚII ODIMM	63
Obiectiv 1: Mediatizarea Programelor ODIMM	
Obiectiv 2: Publicații și materiale informative	
Obiectiv 3: Crearea și menținerea relațiilor cu mass-media	
Obiectiv 4: Promovarea ODIMM și a Programelor prin intermediul presei electronice și a rețelelor de socializare	
PRIORITATEA VII: PARTENERIATE DE AFACERI	67
Obiectiv 1: Crearea conexiunilor și parteneriatelor de afaceri între IMM cu companii locale și internaționale	
Obiectiv 2: Susținerea internaționalizării IMM autohtone pe piața UE, bazată pe experiența cehă	
Obiectiv 3: Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale tinerilor din Moldova și Ucraina	
PRIORITATEA VIII: CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ȘI PROFESIONALE ALE ODIMM	71
Obiectiv 1: Creșterea capacităților profesionale și instituționale ale ODIMM	
Obiectiv 2: Optimizarea activității ODIMM	
Obiectiv 3: Consolidarea structurii instituționale a ODIMM	

Prioritatea I: FORMAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA POLITICILOR PENTRU ÎNTRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII

Obiectiv 1: Analiza sectorului IMM și necesitățile acestuia

1.1.1. Realizarea studiilor prin intermediul sondajelor

Pe parcursul anului 2017, au fost efectuate șase studii de piață:

(i) **Cercetarea „Noi instrumente de suport pentru dezvoltarea și promovarea exportului”**

Scopul cercetării: de a obține informații referitoare la activitatea de export și disponibilitatea de a colabora cu alte companii prin crearea de asociații de producători.

Anchetarea a fost realizată în perioada 10 noiembrie - 10 decembrie 2016, raportul fiind finalizat pe 6 ianuarie 2017. Au participat 75 de manageri, fondatori și administratori de companii din Republica Moldova. Chestionarele au fost colectate prin două metode: online (70%) și față în față (30% din chestionare). A fost utilizată metodologia cercetării calitative. Întru facilitarea dezvoltării și promovării exporturilor întreprinzătorii au menționat necesitatea următoarelor instrumente de suport:

- **Suport financiar**, prin: credite la rate avantajoase, pe perioade mai îndelungate de timp, în valută națională, la rate fixe; programe de suport și de granturi pentru diferite categorii de întreprinderi orientate spre export pentru valorificarea cotelor de export disponibile; subvenții mai mari și oferite în câteva tranșe, dar nu la sfârșitul perioadei de gestiune; subvenționarea prețului la combustibil pentru producătorii agricoli în perioade de sezon (excluderea din preț a accizelor); voucher pentru dezvoltarea cunoștințelor în domenii specifice de activitate; linii de credite pentru activități de procesare; facilități fiscale pentru întreprinderile noi create cu potențial de creștere și orientate spre export; subvenționarea participării la Târguri și Expoziții Naționale și Internaționale; acoperirea parțială a cheltuielilor pentru înregistrarea PI în afara țării; **crearea unei bănci Agricole.**
- **Suport informațional**, prin: Crearea unei baze de date complete ale întreprinderilor din RM în scopul facilitării căutării partenerilor interni; inițierea unei Campanii Naționale de promovare a oportunităților internaționalizării și a instrumentelor/programele de suport pentru acest proces; elaborarea spoturilor și materialelor de informare în limbaj accesibil pentru antreprenori; identificarea celor mai vizitate surse de informare de către antreprenori și plasare informației pe acestea; diversificarea metodelor de informare a antreprenorilor și implicarea activă în procesul de informare a APL, crearea unui portal de informare privind furnizorii de echipamente; realizarea unor studii naționale periodice de analiză și prognoză pe domenii specifice de activitate care ar servi drept surse informaționale pentru planificarea activității;
- **Suport de instruire și consultativ:** elaborarea unor programe de instruire axate pe procedurile de export și interacțiune cu parteneri străini; dezvoltarea unor module de instruire pe domenii specifice de activitate; dezvoltarea serviciilor de consultanță în domeniul exportului, optimizării proceselor, elaborării planurilor de marketing; realizarea în teritorii a seminarelor periodice de informare ale APL de nivelul III și II privind oportunitățile de suport existente pentru IMM, beneficiile AA și DCFTA, inclusiv privind modalitățile de asociere a antreprenorilor; instruire și asistență în crearea asociațiilor de producători.
- **Suport de infrastructură pentru dezvoltare:** Dezvoltarea unor programe specifice de suport pentru afaceri non-agricole; suport în crearea punctelor centralizate de colectare a produselor cu ulteriorul export al acestora; facilitarea unei colaborări mai

strânse dintre mediul de afaceri și APL; suport în crearea infrastructurii necesare dezvoltării mediului de afaceri; reglementarea de către ANRE a prețurilor la resursele principale utilizate de către antreprenori, în special în perioade de sezon; armonizarea ori adaptarea legislației pentru îmbunătățirea climatului de afaceri și verificarea executării acestei legislații; organizarea lor economice pentru schimb de experiență și creare de parteneriate; crearea unei imagini ai țării și promovarea unui BRAND Național.

(ii) **Studiul "Oportunități pentru internaționalizarea IMM-lor pe piețele Chinei și Asiei de Sud Est"**

La sondaj au participat antreprenori din RM, cea mai mare parte fiind din municipiul Chișinău (60%), din domenii de activitate precum: creșterea și procesarea produselor agricole, apicultură, prelucrarea metalului, marochinărie, textile, producerea produselor din lemn etc. Din numărul total al participanților la sondaj, aproximativ 55% din companii gestionează micro întreprinderi, iar 40% din acestea au activitate de antreprenariat de mai mult de 5 ani. Dintre aceștia 75 % planifică să dezvolte activitate de export în următorul an, o pătrime ar dori să încerce exportul spre China și Asia de Sud-Est, iar pentru strategia pe o perioadă mai lungă, numărul celor care ar include în planul lor de afaceri exporturile spre China și Asia de Sud-Est crește cu 5%. Mărfurile care planifică a fi exportate pe aceste piețe sunt mobilă, produse cosmetice, articole decorative, etc.

Motivele pentru care antreprenorii ar dori să exporte pe aceste piețe ar fi: mărirea volumului de export, noi oportunități de dezvoltare a întreprinderii, noi perspective. Problemele cele mai acute în exportul pe piața Chinei și Asiei de Sud-Est sunt : costuri mari de transport, concurență înaltă și puține cunoștințe despre aceste piețe.

Antreprenorii consideră că pentru a mari exportul spre China și Asia de Sud Est din partea statului ar fi binevenite acțiuni precum: campanii de informare; crearea unei baza date cu toate contactele distribuitorilor de pe aceste piețe; facilitatea procedurilor vamale; crearea Camerei de Comerț Moldo-Chineză.

Studiul a fost prezentat în cadrul evenimentul „Fabricat în Moldova” la atelierul cu tematica „Export spre China și țările din Asia de Sud-Est” din data de 1 februarie, analiza rezultatelor a fost finisată pe 7 februarie.

(iii) **Studiul „Remitențele - sursa de amplificare economică a regiunilor”**

Scopul studiului a fost de a măsura gradul disponibilității întreprinzătorilor din RM de a penetra piețele UE și de a vedea care sunt necesitățile de suport pentru organizațiile de resort.

Studiul a fost prezentat în cadrul Conferinței anuale Programul de Atragere a Remitențelor în Economie "PARE 1+1" din data de 28 martie, raportul fiind finisat pe 6 aprilie. Subiectele abordate în chestionar au fost: activitatea de export a companiilor participante, dorința de a participa la diverse evenimente, dorința de a se asocia într-o asociație de producători.

(iv) **Cu suportul proiectului Unitatea de Implementare a proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității, s-a realizat Studiul privind identificarea nivelului de notorietate al ODIMM și determinarea gradului de satisfacție al beneficiarilor programelor implementate de către ODIMM.**

Scopul primar al studiului a constat în evaluarea indicatorilor precum notorietatea, nivel de utilizare, precum și eficacitatea aspectelor ce țin de loialitate, satisfacție față de interacțiunea cu angajații instituției, satisfacția față de programele/ serviciile oferite de către ODIMM.

Printre rezultatele studiului putem enumera:

- 87% dintre beneficiarii Programului de Atragere a Remitențelor în Economie "PARE 1+1" au spus că sunt foarte satisfăcuți de serviciile ODIMM prestate în cadrul Programului;

- 75% dintre beneficiarii Programului "Gestiunea Eficientă a Afacerii" au declarat că sunt foarte satisfăcuți de program;
- 68% dintre beneficiarii Programului național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) spun că sunt foarte satisfăcuți de acest program.

(v) **Studiul "Evaluarea rezultatelor implementării programului PNAET"**, componenta I "Instruirea antreprenorială" și a necesităților de suport al tinerilor pentru inițierea și dezvoltarea afacerii. Au fost intervievați circa 270 de tineri, beneficiari ai componentei I a Programului pentru ultimii 3 ani. În baza rezultatelor obținute a fost realizat un raport final al programului. Scopul cercetării a fost de a evalua gradul de satisfacție a tinerilor participanți la Componenta I „Instruirea antreprenorială” din cadrul programului PNAET și a utilității practice a modulelor oferite de program. Totodată ne-am propus să identificăm noi instrumente de suport a tinerilor pentru stimularea spiritului antreprenorial.

Din numărul total a respondenților doar 18% au participat și la alte programe de instruire în domeniul formării antreprenoriale. Celelalte 82% dintre respondenți prima dată au participat la o instruire în domeniul inițierii afacerii. Tinerii manifestă un interes sporit față de programele de instruire antreprenorială, care le oferă posibilitatea de a-și dezvolta noi cunoștințe și competențe antreprenoriale și totodată oportunități de testare a ideilor de afaceri și abilităților de antreprenor. Majoritatea respondenților au menționat că cunoștințele obținute din toate modulele sunt în proporție semnificativă utilizate în activitățile pe care le realizează la moment. Cât despre abilitățile practice dobândite respondenții utilizează în special abilitățile formate în cadrul cursurilor în domeniul de planificare a afacerii-37,3%, marketing și vânzări-32,3%.

(vi) **Studiul "Evaluarea componentei Instruire antreprenorială pentru Programul "PARE 1+1" și "GEA" și a gradului de satisfacție a beneficiarilor, inclusiv sugestii de îmbunătățire.**

Rezultatele evaluărilor sunt incluse în prezentul raport.

1.1.2. Efectuarea analizelor sectoriale

În perioada octombrie 2016 – ianuarie 2017, a fost realizat Studiul: „ANALIZA SECTORULUI AGRO-ALIMENTAR”. Analiza a fost orientată către următoarele domenii: aspecte generale ale sectorului agro-alimentar; gradul de utilizare a resurselor disponibile; situația în domeniul agriculturii, industriei alimentare și în special situația în domeniul fructelor și legumelor; activitatea de export și import; cercetarea metodelor actuale de promovare a exportului și analiza minuțioasă a sectorului prelucrării fructelor uscate.

Analiza realizată a sectorului agroalimentar și studiile efectuate ne-au permis să evidențiem următoarele concluzii cheie:

- Republica Moldova este percepută ca o țară agrară, unde ponderea agriculturii la formarea PIB este destul de mare, în comparație cu alte țări europene, constituind 11.7% în anul 2015, dar în descreștere semnificativă de la 30% în anul 1995;
- Industria agroalimentară reprezintă un domeniu strategic din punct de vedere al asigurării securității alimentare a oricărei țări inclusiv și la al Republicii Moldova;
- Disponibilitatea de resurse naturale calitative, condiții climaterice favorabile și resurse umane cu potențial înalt de dezvoltare, reprezintă premise fundamentale pentru dezvoltarea și extinderea sectorului agroalimentar, inclusiv industria de procesare a produselor agroalimentare, care la moment are un aport de aproximativ 12% la formarea PIB;

- Actualmente, Republica Moldova reprezintă un furnizor important de produse agricole pentru parteneri externi, preponderent sub forma materiei prime cu valoarea adăugată mică pentru întreprinzători autohtoni, ceea ce nu contribuie la dezvoltarea eficientă și rapidă a sectorului;
- Existența surselor proprii de materie primă agricolă pentru ulterioara procesare, posibilității implementării tehnologiilor inovatoare și potențialului de atragere a ISD, poate transforma Republica Moldova într-un actor important pe piața internațională a produselor agroalimentare, oferind produse competitive și de calitate înaltă;
- Semnarea Acordului de Asociere și a ZLSAC oferă noi oportunități pentru exportul de produse agricole pe piața UE nu numai ca materie primă ci și ca produse finite care au o valoare adăugată mai mare ce pot contribui la o dezvoltare mai rapidă și mai eficientă a sectorului;
- Sectorul agroalimentar rămâne a fi unul cu un grad sporit de riscuri și impedimente de dezvoltare pentru întreprinzătorii din domeniu, care necesită existența multiplelor forme și instrumente de suport atât din partea statului cât și din partea partenerilor de dezvoltare.

Recomandările:

Suport de infrastructură pentru dezvoltare: Dezvoltarea unor programe specifice de suport pentru afaceri non-agricole; suport în crearea punctelor centralizate de colectare a produselor cu ulteriorul export al acestora; facilitarea unei colaborări mai strânse dintre mediul de afaceri și APL; suport în crearea infrastructurii necesare dezvoltării mediului de afaceri, inclusiv crearea de Clustere; reglementarea de către ANRE a prețurilor la resursele principale utilizate de către antreprenori, în special în perioade de sezon; armonizarea ori adaptarea legislației pentru îmbunătățirea climatului de afaceri și verificarea executării acestei legislații; organizarea misiunilor economice pentru schimb de experiență și crearea parteneriatelor (creare de parteneriate); crearea unei imagini ai țării și promovarea unui BRAND Național.

Suport financiar, prin: credite la rate avantajoase, pe perioade mai îndelungate de timp, în valută națională, la rate fixe; programe de suport și de granturi pentru diferite categorii de întreprinderi orientate spre export pentru valorificarea cotelor de export disponibile; subvenții mai mari și oferite în câteva tranșe, dar nu la sfârșitul perioadei de gestiune; subvenționarea prețului la combustibil pentru producători agricoli în perioade de sezon (excluderea din preț a accizelor); vouchere pentru dezvoltarea cunoștințelor în domenii specifice de activitate; linii de creditare pentru activități de procesare; facilități fiscale pentru întreprinderile nou-create cu potențial de creștere și orientate spre export; subvenționarea participării la Târguri și Expoziții Naționale și Internaționale; acoperirea parțială a cheltuielilor pentru înregistrarea PI în afara țării; crearea unei bănci Agricole.

Suport informațional, prin: Crearea unei baze de date complete ale întreprinderilor din Republica Moldova în scopul facilitării căutării partenerilor interni, inclusiv a bazei de date privind punctele de procesare; inițierea unei Campanii Naționale de promovare a oportunităților internaționalizării și a instrumentelor/programele de suport pentru acest proces; crearea unui portal de informare privind furnizorii de echipamente; realizarea unor studii naționale periodice de analiză și prognoză pe domenii specifice de activitate care ar servi drept surse informaționale pentru planificarea activității;

Suport de instruire și consultativ: elaborarea unor programe de instruire axate pe procedurile de export și interacțiune cu parteneri străini; dezvoltarea unor module de instruire pe domenii specifice de activitate; dezvoltarea serviciilor de consultanță în domeniul exportului, optimizării proceselor, elaborării planurilor de marketing; realizarea în teritorii a seminarelor periodice de informare ale APL de nivelul III și II privind oportunitățile de suport existente pentru IMM, beneficiile AA și ZLSAC, inclusiv privind modalitățile de asociere a antreprenorilor; instruire și asistență în crearea asociațiilor de producători.

În prima jumătate a anului (ianuarie - mai), a fost finalizat **Studiul „RETROSPECTIVA SECTORULUI IMM”**. În cadrul acestuia a fost analizat rolul IMM în dezvoltarea economică; s-a făcut o prezentare generală a sectorului IMM din Republica Moldova împreună cu instrumentele și politicile de susținere ale IMM-urilor și programele de suport ale acestora. Cercetarea vizează evoluția și situația antreprenoriatului mic și mijlociu din Republica Moldova (RM) în perioada 2010 - 2015 și conține prezentarea generală a sectorului IMM, impactul său asupra economiei țării și particularitățile specifice în comparație cu sectorul similar din țările Uniunii Europene.

Studiul integral poate fi accesat pe site-ul:

<http://odimm.md/ro/biblioteca/publicatii/category/2017.html>

1.1.3. Participarea la grupuri de lucru

- Prima ședință a Comitetului Director al proiectului de asistență tehnică **„Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova”**, finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul are drept scop principal îmbunătățirea modului de aplicare a legislației de proprietate intelectuală.
- Participarea la Atelierul de lucru organizat de Agenția Achiziții Publice din cadrul proiectului regional **„Ecologizarea economiei în Vecinătatea Estică”** EAP-GREEN, care a avut drept scop revizuirea globală a Ghidului pentru implementarea Achizițiilor Publice Durabile, organizat de către UN Environment în Paris, Franța.
- **Grupul de lucru inter-ministerial pentru promovarea dezvoltării durabile și economiei verzi.** Scopul este elaborarea Foii de parcurs privind promovarea economiei verzi în Republica Moldova. Foaia de parcurs este elaborată în cadrul proiectului „Ecologizarea economiilor în țările Parteneriatului Estic” (EaP GREEN), finanțat de UE, implementat în comun de OCDE, CEEONU, PNUM și ONUDI și coordonat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și MEI. Oficiul Regional pentru Europa al PNUM oferă suport metodologic pentru elaborarea Foii de parcurs și conduce implementarea acțiunilor prevăzute de componenta 1.1 „Susținerea elaborării de politici strategice”. Rezultate: A fost elaborată foaia de parcurs și indicatorii de evaluare.
- **Grupul de lucru al MEI pentru elaborarea proiectului Programului de industrializare al RM pentru anii 2018-2020 și proiectului Strategiei Naționale de industrializare a țării pentru perioada 2021-2030.** Pe parcursul lunilor ianuarie-iunie membrii grupului de lucru au analizat metodologia propusă de UNIDO privind elaborarea documentelor susmenționate și disponibilitatea datelor statistice la nivel național pentru implementarea acestei metodologii. Rezultate: au fost instruiți membrii grupului de lucru în metodologia de identificare a indicatorilor pentru prioritizarea industriilor.
- **Grupul de lucru al MEI pentru elaborarea proiectului Programului de industrializare al RM pentru anii 2018-2020 și proiectului Strategiei Naționale de industrializare a țării pentru perioada 2021-2030.** Pe parcursul lunilor ianuarie-iunie membrii grupului de lucru au analizat metodologia propusă de UNIDO privind elaborarea documentelor susmenționate și disponibilitatea datelor statistice la nivel național pentru implementarea acestei metodologii.
- **Grup de lucru Program de țară privind munca decentă 2016-2020, proiectul ILO „Oportunități de muncă decentă pentru tineri îmbunătățite prin intermediul cunoștințelor acțiunilor și a politicilor de ocupare”.** În cadrul acestui grup de lucru s-a participat la atelierul de lucru privind identificarea și abordarea problemelor tinerilor pentru o bună integrare pe piața muncii și validarea mesajelor și materialelor din cadrul campaniei de sensibilizare a populației “Barierele pieței muncii și validarea mesajelor campaniei de informare a tinerilor”. De asemenea s-a participat la elaborarea planului tematicilor emisiunilor radio pentru informarea tinerilor privind oportunitățile de dezvoltare a afacerii.

- **Grupul de lucru inter-ministerial privind modificarea și completarea unor acte legislative cu referire la Antreprenoriatul social.** În rezultatul eforturilor comune ale membrilor grupului de lucru pe 02.11.2017 a fost aprobată Legea nr. 223 *“Privind modificarea și completarea unor acte legislative”*, care va intra în vigoare din 24.05.2018.

Obiectiv 2: Dezvoltarea politicilor pentru IMM

1.2.1. Evaluarea politicilor pentru IMM

Conlucrarea strânsă a ODIMM cu mediul de afaceri pe întreg teritoriu al țării a contribuit la implicarea activă și constructivă în procesul de dezvoltare a politicilor pentru IMM. Astfel, pe parcursul anului 2017, experții ODIMM au participat la dezvoltarea următoarelor documente de politici:

- **Strategia “Moldova 2020”**-proponeri de îmbunătățire privind implementarea strategiei pe prioritatea 4.Ameliorarea climatului de afaceri, promovarea politicii concurențiale, optimizarea cadrului de reglementare și aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor;
- **Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020;**
- **Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2017-2022;**
- **Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului(2011-2020);**
- **Planul național de acțiuni pentru ocuparea forței de muncă pentru anul 2017, Prioritatea 1. Crearea oportunităților de angajare formală, non discriminatorie și productivă, acțiunile 1.1.1.-1.1.5;**
- **Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru perioada 2017-2021 și Planul național de acțiuni pentru ocuparea forței de muncă pentru anul 2017;**
- **Strategia națională cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și în familie pentru anii 2017-2022 și Planul de acțiuni a Strategiei (obiectivul specific 2.2 “Asigurarea abilitării economice a femeilor și independenței socio-economice).**

Obiectiv 3: Promovarea dialogului public-privat

1.3.1. Organizarea atelierelor de lucru tematice (economie verde, inovare, specializare inteligentă, Responsabilitate Social Corporativă, proprietate intelectuală, etc)

În perioada trimestrului III și IV 2017,în cadrul Proiectului “Value Intellectual Property for SMEs”(VIP4SME) ODIMM în parteneriat cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a organizat **seminare de instruire de informare a antreprenorilor privind rolul și importanța proprietății intelectuale:**

- **28 septembrie 2017-** evenimentul **Zilelor de informare cu genericul “Rolul proprietății intelectuale în activitatea de antreprenoriat”**. La instruire au participat rezidenți ai Incubatoarelor de afaceri, consultanți, manageri, studenți, dar și antreprenori care sunt la etapa incipientă de dezvoltare a afacerii. Scopul seminarului a fost inițierea întreprinzătorilor cu o experiență redusă de activitate privind obiectul de proprietate intelectuală.
- **20 decembrie 2017-** Atelierul de lucru **“Mărcile și procedura de înregistrare a acestora în Republica Moldova și în alte țări”**. La eveniment au participat antreprenori, reprezentanți al organizațiilor de suport în afaceri, ai mediului academic și studenți. Scopul seminarului a fost inițierea întreprinzătorilor privind avantajele înregistrării mărcii comerciale, înregistrarea pas cu pas a acesteia, dar și informații privind standardele naționale.

- **30 noiembrie, sesiunea de informare "Posibilități de finanțare a tehnologiilor verzi"**, desfășurată cu suportul Enterprise Europe Network (EEN) și al Ambasadei Suediei din Republica Moldova. Sesiunea de informare a reunit instituții de suport în afaceri, reprezentanți ai administrației publice locale și întreprinderi cu potențial de export și interes în finanțarea tehnologiilor verzi.

1.3.2. Desfășurarea focus grupurilor privind oportunitățile de export în contextul DCFTA

- În data de 26 aprilie a fost organizat **focus grup dedicat aspectelor de sensibilizare a publicului privind DCFTA**. Obiectivul evenimentului a constat în identificarea atitudinii sectorului privat și a publicului larg cu privire la DCFTA, a lacunelor informaționale și a modalităților de comunicare mai eficiente despre DCFTA. Impedimentele identificate vor contribui la implementarea cu succes a Planului de comunicare și vizibilitate cu privire la implementarea Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv în Republica Moldova. La eveniment au participat reprezentanți ai sectorului public, antreprenori, organizații de suport în afaceri și reprezentanți ai mediului academic. În total au participat 22 persoane inclusiv 12 femei.
- Întru dezvoltarea capacităților angajaților ODIMM pentru inițierea noilor servicii de consultanță pentru exportatori și potențiali exportatori, **cu suportul Băncii Mondiale și asistența Gateway Baltic (lider), Export Partners (partener) și Business Intelligent Services (partener)**, s-a inițiat proiectul "Focus groups with exporters for developing the tailored training program for exporters and implementation of training of trainers concept for the Organization for Small and Medium Enterprise Sector Development" (ODIMM) staff". În cadrul acestui proiect în anul 2017 au fost realizate 2 activități de Focus Grupe cu exportatori și potențiali exportatori. Scopul activității a fost reliefarea principalelor impedimente cu care se confruntă aceste 2 categorii de întreprinzători și identificarea necesităților de instruire și asistență consultativă.

1.3.3. Conferința Națională "Remitențele – sursă de amplificare economică a regiunilor"

La data de 28 martie 2017 a fost organizată Conferința Națională "Remitențele – sursă de amplificare economică a regiunilor". La eveniment au participat circa **120 persoane**: beneficiari ai programului, parteneri, organizații naționale și internaționale, mass-media.

În cadrul Conferinței a fost organizată o sesiune de lucru, unde au fost abordate 2 tematici: Metode eficiente de extindere a afacerii și Asocierea-model de cooperare a creșterii economice, în cadrul cărora beneficiarii sau implicat activ, împărtășindu-și experiența și invocând principalele obstacole cu care se confruntă. În rezultatul sesiunilor de lucru, în baza analizei efectuate -din 80 persoane, beneficiari ai Programului "PARE 1+1", 43.4% planifică să exporte, 7.5% deja exportă, iar 20.1% sunt membri ai asociațiilor de producători.

De asemenea, în cadrul Conferinței, a fost organizată o mini expoziție a beneficiarilor Programului "PARE 1+1" din regiuni, care au prezentat produsele sale.

Pentru a elucida rezultatele implementării Programului de Atragere a Remitențelor în Economie "PARE

1+1" în a doua parte a conferinței a fost prezentat impactul Programului și noile provocări.

Cu cuvânt de salut au venit oficiali ai Republicii Moldova și Uniunii Europene, iar beneficiarii programului au adus mulțumiri pentru aportul pe care îl acordă statul în crearea și dezvoltarea afacerilor în țară.

La conferință Au fost prezentate cele mai interesante istorii de succes. Celor mai activi beneficiarii s-au înmănat diplome de merit. Rezultatele Programului au fost prezentate în cadrul Conferinței și difuzate prin intermediul emisiunilor TV și Radio.

1.3.4. Conferința Internațională a IMM-lor

În luna octombrie, în cadrul Conferinței "Moldova Business Week", a fost organizată Conferința Internațională a IMM cu genericul „Specializarea inteligentă, motorul creșterii economice al regiunilor din Republica Moldova”. La eveniment au participat circa 350 de persoane, inclusiv antreprenori, reprezentanți ai APL, prestatorilor de servicii în afaceri, mediului academic. Conferința a avut ca obiectiv prezentarea potențialului socio-economic al regiunilor din Republica Moldova și identificarea instrumentelor de sprijin pentru reorientarea structurilor industriale către ramurile emergente și piețele internaționale. În cadrul manifestării au fost abordate noile oportunități și provocări generate de progresele, înregistrate de Republica Moldova, în asumarea și implementarea cu responsabilitate a angajamentelor ce rezultă din parcursul european. A fost realizată o expoziție ale regiunilor de dezvoltare Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia în scopul prezentării avantajelor competitive regionale. Tradițional, au fost nominalizați câștigătorii concursurilor naționale „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” și „IMM – Model de Responsabilitate Socială”.

ORGANIZAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA SECTORULUI
ÎNȚEPRINDERILOR MICI ȘI MIJOCII

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII

Moldova
Business
Week 2017
www.mbbw.md

Conferința Internațională a IMM-urilor

Ediția X, 2017

SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ

Motorul creșterii economice al regiunilor din
Republica Moldova

Parteneri generali:

Parteneri:

Partener media general:

Parteneri media:

1.3.5. Concursul anual „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM”

Concursul republican „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” este organizat anual de MEI sub patronajul Guvernului, conform Hotărârii Guvernului nr.250 din 05.03.2005, în vederea stimulării dezvoltării antreprenoriatului, promovării produselor și serviciilor agenților economici, participanți la concurs. Conform Regulamentului sunt identificați câștigătorii în 10 nominalizări:

1. Cel mai bun antreprenor în sfera de producție;
2. Cel mai bun antreprenor, implementator al modelului economic “verde”;
3. Cel mai bun antreprenor în sfera comerțului;
4. Cel mai bun antreprenor în sfera prestări servicii;
5. Cel mai bun antreprenor-exportator;
6. Cel mai bun antreprenor-inovator;
7. Cel mai bun antreprenor în sfera turismului rural;
8. Cel mai bun antreprenor în sfera serviciilor de consultanță;
9. Cel mai tânăr antreprenor”;
10. Cel mai bun antreprenor-femeie.

Rezultatele Concursului republican „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” au fost anunțate în cadrul Conferinței Internaționale a IMM-urilor din 6 octombrie 2017. Din 147 pretendenți, Comisia de concurs a aprobat 20 învingători pentru cele 10 nominalizări, cărora le-au fost decernate diplome de grațitudine, premii bănești și cadouri de preț, astfel fiind menționați antreprenorii care au înregistrat cele mai bune reușite pe parcursul anului 2016.

1.3.6. Desfășurarea concursului anual „IMM - model de responsabilitate socială”

În scopul motivării IMM pentru participarea activă la concurs a fost elaborat un plan de comunicare. În cadrul acestui plan a fost realizată o campanie de informare a publicului larg, a antreprenorilor și reprezentanților APL despre conceptul de RSC și beneficiile implementării principiilor de RSC pentru dezvoltarea socio-economică a localității. Au fost plasate 2 articole despre importanța RSC și a principiilor responsabilității față de angajați și societate. Au fost realizate 2 participări în emisiuni TV, unde s-a promovat concursul și conceptul responsabilității sociale corporative. Concursul a fost lansat prin plasarea anunțului pe site-ul ODIMM, Facebook.

În acest an la Concurs au participat 24 de antreprenori din 9 raioane, municipii și regiuni ale țării: Chișinău, Anenii Noi, Basarabeasca, Dondușeni, Edineți, Râșcani, Ștefan Vodă, Sângerei și UTA Găgăuzia. Învingători ai Concursului anual „IMM - model de responsabilitate socială” au fost desemnați:

- **SC „GELIBERT” SRL** (or. Sângerei, r. Sângerei) - Premiul mare pentru realizări deosebite în domeniul responsabilității social – corporative;
- **„DACRONIX-GRUP”** (or. Sângerei, r. Sângerei)- Premiul special pentru activitățile social – corporative orientate către comunitate;
- **S.A. „AVICOLA”** (s. Corlăteni, r. Râșcani) - Premiul special pentru activitățile social – corporative în domeniul protecției mediului;
- **S.R.L. „METEOR”** (s. Chetrosu, r. Anenii Noi)- Premiul special pentru activitățile social – corporative orientate către angajați;
- **SRL „FERMA CU ORIGINI”** (mun. Chișinău) - Premiul special pentru activitățile social – corporative orientate către piață.

Câștigătorii au primit Diplome, premii bănești și cadouri de preț din partea sponsorilor concursului (Banca Mondiala, BC „Moldova Agroindbank” S.A., S.A. „Viorica-Cosmetic”, Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A. și RadissonBlu Hotel Chișinău).

Prioritatea II: DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN PRIN PROMOVAREA COMPETENȚELOR ȘI CULTURII ANTREPRENORIALE

Obiectiv 1: Acces la resurse informaționale

2.1.1. Organizarea evenimentelor informative

Pe parcursul anului 2017 reprezentanții ODIMM au participat la diverse evenimente de informare a publicului larg și a antreprenorilor privind oportunitățile de suport cu finanțare de la bugetul de stat și partenerii de dezvoltare.

11-12 aprilie 2017 În cadrul atelierului de lucru „**Bariere determinate de vârstă în executarea drepturilor de către copii, adolescenți și tineri**”, pentru circa 20 de persoane - reprezentanți ai ministerelor și organizațiilor de resort, au fost prezentate oportunitățile de suport pentru tineri în lansarea și dezvoltarea afacerii.

12-13 mai 2017 În cadrul Conferinței Internaționale „**Performanțe într-o economie competitivă**”, reprezentanții ODIMM au participat la masa rotundă „**Relația dintre performanțele sistemului de învățământ și cerințele pieței muncii**”. Evenimentul a fost organizat de Institutul Internațional de Management IMI-NOVA. La masa rotundă s-au prezentat programele de suport implementate de ODIMM și rezultatele acestora pe perioada de implementare. La eveniment au participat reprezentanți ai mediului academic din RM și România, antreprenori autohtoni și studenți ai anilor terminali ale ciclului I licență și ciclul masterat, total circa 25 de persoane.

2.1.2. Desfășurarea Campaniei de informare a tinerilor despre programele ODIMM

Pe parcursul anului 2017, ODIMM a informat circa 450 de tineri, studenți din cadrul instituțiilor de învățământ, despre Programele de suport în Afaceri, implementate de ODIMM, precum: Universitatea de Stat din Cahul „Bogdan Petriceicu Hajdeu”; Școala Profesională Nr. 2 din Cahul; Universitatea de Stat „Alecu Russo”; com. Varnița r-ul. Anenii-Noi „Capitala tineretului” Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea Agrară din RM; Universitatea de Studii Europene.

În cadrul proiectului ILO „**Promovarea ocupării tinerilor**” în parteneriat cu SIDA-ILO și Guvernul RM a fost lansată platforma radio despre și pentru tineri. În cadrul acestei platforme experții ODIMM au participat la 2 emisiuni radio dedicate tinerilor cu genericul „**Antreprenoriatul pentru tineri – șansa sau refugiu într-o piață a muncii**” și „**Responsabilitatea socială și antreprenoriatul social ca modele noi de afaceri, inclusiv pentru tineri**”.

Programele ODIMM au fost prezentate tinerilor în cadrul **Forumului Internațional al Tinerilor Antreprenori, organizat de Asociația națională a Tinerilor Manageri din Moldova**(21 noiembrie 2017),**Conferinței naționale anuale ”Mecanisme de susținere și promovare a afacerilor tinerilor antreprenori”**, organizate de Universitatea Agrară de Stat din Moldova(15 decembrie 2017).

2.1.3. Desfășurarea campaniilor de conștientizare și comunicare în regiuni cu privire la oportunitățile de dezvoltare a afacerilor în regiuni, inclusiv Programele gestionate de ODIMM

- 15 februarie 2017** La solicitarea AO Dinar pentru **25 de întreprinzători** au fost prezentate programele de suport național și internațional implementate de ODIMM (or. Chișinău)
- 23 februarie 2017** La solicitarea Nexus Rezina, pentru 23 persoane care doresc să inițieze o afacere au fost prezentate Programele ODIMM și Programul "PARE 1+1" (incubatorul Rezina)
- 10 martie 2017** La solicitarea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în cadrul sesiunii de instruire a punctelor de contact pentru migranții reveniți, prin Proiectul Migrație și dezvoltare locală, a fost prezentat Programul "PARE 1+1"
- 10 martie 2017** La solicitarea Consiliului Raional Cimișlia, pentru antreprenorii, cetățenii și reprezentanții organizațiilor de suport în afaceri a fost organizat un seminar de informare Oportunitățile și instrumentele pentru dezvoltarea afacerilor. La eveniment au participat circa **60 de persoane**
- 14 martie 2017** La solicitarea Consiliului Raional din Ștefan Vodă, pentru cetățenii și antreprenorii satelor Feștelița, Ermoclia și Popeasca a fost realizat un seminar de informare privind Instrumentele de suport pentru mediul de afaceri. La eveniment au participat peste **45 de persoane**, antreprenori și primarii din aceste sate.
- 17 martie 2017** La solicitarea Consiliului Raional Hâncești pentru cetățenii, antreprenorii și reprezentanții organizațiilor de suport în afaceri a raionului a fost organizat un seminar de informare privind "Oportunitățile și instrumentele pentru dezvoltarea afacerilor". La eveniment au participat peste **50 de persoane**.
- 07 aprilie 2017** La solicitarea Consiliului Raional Basarabeasca, pentru antreprenorii, cetățenii și reprezentanții organizațiilor de suport în afaceri a fost organizat un seminar de informare Programe de finanțare și suport în afaceri. La eveniment au participat circa **30 de persoane**.
- 20 mai 2017** La solicitarea primarului satului Horodiște raionul Rezina, reprezentanții ODIMM au participat la un seminar de informare a cetățenilor și antreprenorilor din localitate privind Oportunitățile de suport în inițierea și dezvoltarea afacerii. La eveniment au participat circa **35 de persoane**.
- 24 octombrie 2017** La solicitarea Consiliului Raional Călărași, pentru antreprenorii și potențiali oameni de afaceri a fost organizat un seminar de informare Oportunitățile și instrumentele pentru dezvoltarea afacerilor. La eveniment au participat circa **30 de persoane**.
- 30 octombrie 2017** Prezentarea Programului "PARE 1+1" în cadrul Conferinței dedicate celebrării Zilei Mondiale a Alimentației cu genericul "Schimbarea viitorului migrației, investiții în agricultură și dezvoltarea rurală" organizată de Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO) și OIM
- 02 noiembrie 2017** La solicitarea Incubatorului de afaceri Cahul, pentru antreprenorii, cetățenii și reprezentanții autorităților publice locale a fost organizat un seminar de informare Oportunitățile și instrumentele pentru dezvoltarea afacerilor. La eveniment au participat **22 de persoane**.
- 23 noiembrie 2017** Prezentarea Programelor ODIMM și dezbateri privind posibilitățile implementării Programului "PARE 1+1" în regiunea Transnistreană, Organizat de OIM în s. Coșnița, rn. Dubăsari.

2.1.4. Diseminarea oportunităților de dezvoltare a afacerilor peste hotarele țării

Prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au fost diseminate informații în ambasadale Republicii Moldova cu referire la posibilitățile cetățenilor moldoveni migranți sau

rude de gradul întâi ale acestora de a iniția și dezvolta o afacere și de a obține grant în valoare de până la 250 000 lei.

Obiectiv 2: Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale

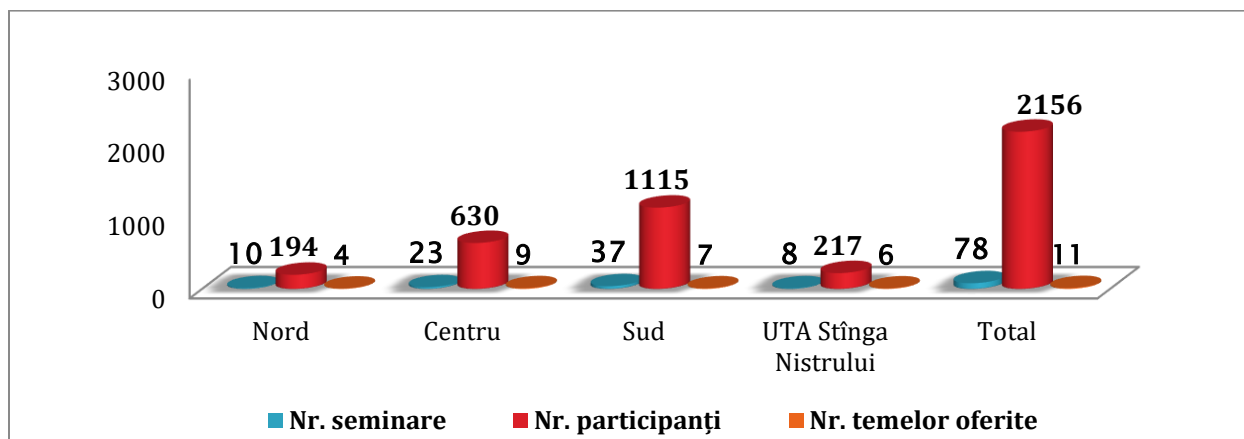
2.2.1. Realizarea cursurilor de instruire pentru IMM:

a) Programul „Gestiunea Eficientă a Afacerii”

Pe parcursul anului 2017 în cadrul Programului de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii” (GEA) au fost instruiți **2156 de persoane**, inclusiv – 1292 sunt femei (60%) și 703 tineri (33%), această distribuție fiind specifică pentru toate grupele de instruire organizate.

Pe parcursul perioadei de referință au fost organizate 78 cursuri de instruire în 20 raioane, inclusiv Transnistria (Bender, Tiraspol).

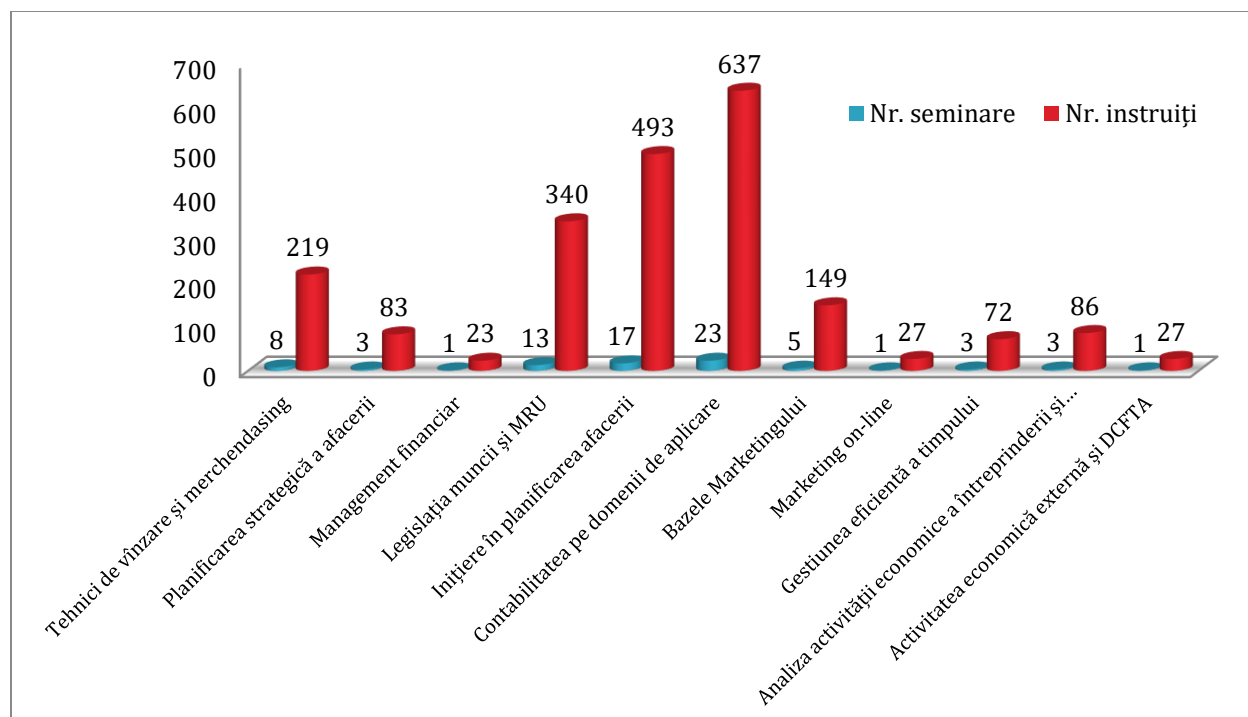
Distribuția întreprinzătorilor instruiți pe Zone și număr de tematici oferite

Din numărul total de persoane instruite 86% sunt antreprenori, iar 14% au constituit angajații din întreprinderile participante la instruire. Vârsta medie a participanților la aceste instruirii rămâne a fi una tânără, constituind 41 de ani.

Din paleta de 16 module de instruire propuse întreprinzătorilor în anul 2017, în baza identificării necesităților, au fost oferite 11 module sau circa 69% din cele planificate.

Distribuția persoanelor instruite pe module

Cele mai solicitate module de instruire în anul 2017 au fost: Contabilitatea pe domenii de aplicare; Inițiere în planificarea afacerii; Legislația muncii și MRU; Tehnici eficiente de vânzare și merchandising și Bazele marketingului. Totodată, întreprinzătorii au solicitat module noi, precum Gestiunea eficientă a timpului; Planificarea strategică a afacerii; Analiza activității economice a întreprinderii și procesul decizional; Activitatea economică externă și DCFTA, care contribuie la dezvoltarea personală cât și la crearea unei strategii de dezvoltare pe termen mai îndelungat.

Din paleta modulelor de instruire oferite antreprenorilor nu au fost realizate următoarele:

- Proceduri de participare la proiecte europene;
- Înregistrarea în calitate de plătitor de TVA și aplicarea legislației în domeniu;
- Achizițiile publice și legislația în domeniu;
- Managementul ecologic pentru IMM;
- Managementul inovațional pentru IMM.

Modulele sus menționate fac parte din grupa tematicilor pentru un nivel mai avansat de dezvoltare a întreprinderii, iar situația constatată ne permite să concludem, că din punct de vedere al dezvoltării antreprenoriale, IMM-le autohtone se află la o etapă intermediară, ceea ce influențează cererea modulelor de instruire aferente bazelor antreprenoriatului. Ținem să menționăm, că modulele noi, incluse în anul 2017, precum Proceduri de participare la proiecte europene, Managementul inovațional pentru IMM și Managementul ecologic pentru IMM sunt aliniate la documentele de politici și planurile de acțiuni ale Ministerului Economiei și Infrastructurii aferente îmbunătățirii mediului de afaceri și dezvoltării culturii antreprenoriale.

Gradul de satisfacere a necesităților de instruire pe modulele propuse

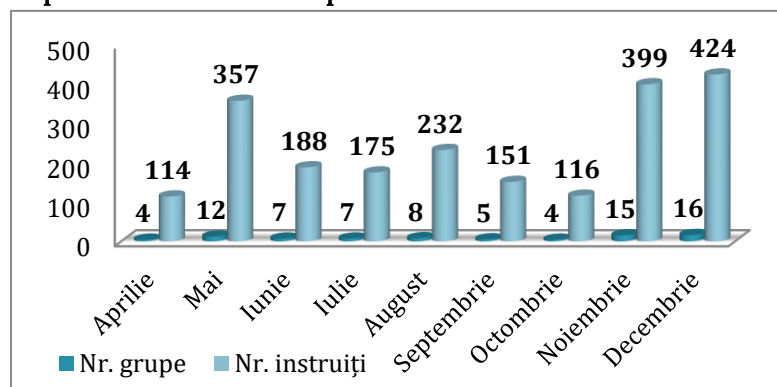
Modul	Nr. solicitări de instruire	Persoane instruite	Gradul de satisfacere a solicitărilor, %
Contabilitatea pe domenii de aplicare	1295	637	49.19
Inițiere în planificarea afacerii	784	493	62.88
Legislația muncii și managementul resurselor umane	703	340	48.36
Planificarea strategică a afacerii	661	83	12.56
Tehnici eficiente de vânzare și merchandising	524	219	41.79
Proceduri de participare la proiecte europene	409	0	0.00
Managementul financiar, inclusiv administrarea resurselor împrumutate	383	23	6.01
Marketing online	357	27	7.56
Bazele marketingului	355	149	42.0
Gestiunea eficientă a timpului	293	72	24.57
Achizițiile publice și legislația în domeniu	279	0	0.00
Analiza activității economice ale întreprinderii și procesul decizional.	273	86	31.50
Înregistrarea în calitate de plătitor a TVA și aplicarea legislației în domeniu	226	0	0.00
Desfășurarea activității economice externe și relații vamale (în contextul DCFTA)	207	27	13.04
Inițiere în activitatea de inovare a întreprinderii;	108	0	0.00
Asigurarea drepturilor de Proprietate Intelectuală în cadrul noilor piețe de desfacere a produselor/serviciilor;	68	0	0.00
Total	6295	2156	34.2%

Per ansamblu, circa 1/3 din solicitările de instruire au fost satisfăcute în anul 2017. Observăm că pentru unele module de instruire gradul de realizare este la un nivel destul de înalt precum Inițiere în planificarea afacerii, Contabilitatea pe domenii de aplicare, Legislația muncii și MRU, Tehnici eficiente de vânzare, fiind module standard oferite pe parcursul întregii perioade de implementare a programului GEA. Mai slabă este situația cu noile module de instruire unde nivelul solicitărilor este destul de mare, corelat cu modificările mediului și conjuncturii economice, iar gradul de satisfacere foarte mic sau pentru unele module nerealizat.

Printre motivele acestei situații ar putea fi: imposibilitatea formării grupelor de instruire pe tematica solicitată din cauza dispersării geografice a solicitanților; disponibilității reduse a solicitanților pentru o anumită perioadă de a participa la cursuri.

Din punct de vedere al perioadelor în care s-au solicitat cel mai mult instruirile constatăm un nivel mai înalt de cereri din partea antreprenorilor în lunile mai, august, noiembrie și decembrie.

Repartizarea instruirilor pe luni

În primele 3 luni ale anului 2017 instruirile nu au avut loc, motivul fiind neaprobarea Legii bugetului de stat pentru anul 2017.

Din numărul total al întreprinzătorilor instruiți 45.1% au accesat mai mult de 1 modul de instruire în cadrul programului GEA, ceea ce indică asupra utilității

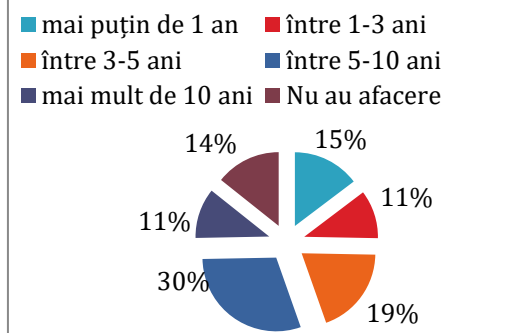
tematicilor propuse de către ODIMM pentru eficientizarea activității IMM-ilor.

Distribuția întreprinzătorilor instruiți după durata de activitate a întreprinderii denotă că la toate etapele ciclului de viață a întreprinderii ei au nevoie de cunoștințe și competențe antreprenoriale întru realizarea unei activități eficiente. Ponderea cea mai mare o constituie întreprinzătorii care gestionează afacerea între 5-10 ani circa 30% din total instruiți, urmați de întreprinzătorii care gestionează afaceri între 3-5 ani cu respectiv 19%.

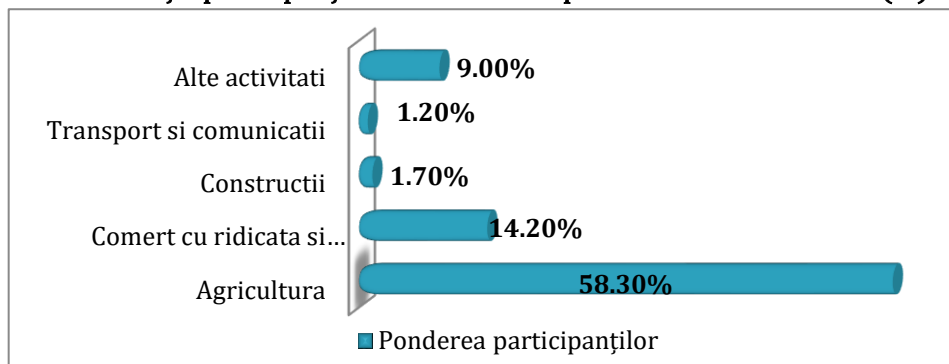
Distribuția antreprenorilor instruiți după durata de activitate a întreprinderii(%)

Din punct de vedere al domeniilor din care fac parte participanții la instruire, tradițional se menține aceeași structură, unde cei mai mulți reprezintă domeniul agriculturii circa 60%, urmați de întreprinzătorii din domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul 14% și 2% construcții.

Din alte domenii ponderea participării la aceste instruirii este modestă, dar îmbucurătoare, inclusiv din considerentul dezvoltării domeniilor cu potențial de export și de producere a produselor cu valoare adăugată mai mare precum: industria prelucrătoare, hoteluri și restaurante, transporturi și telecomunicații.

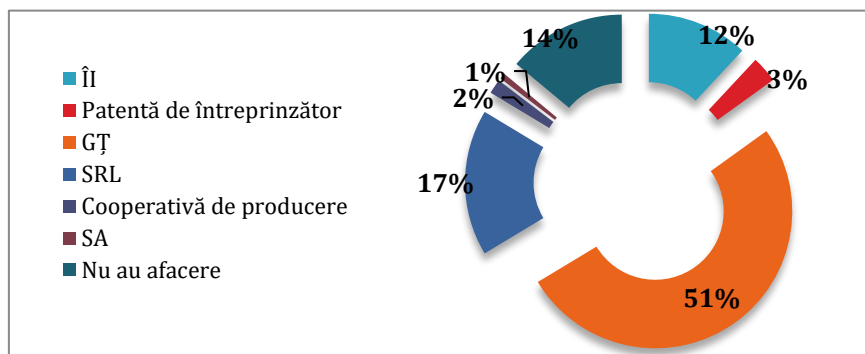

Distribuția participanților la instruire după domeniile de activitate(%)

Din punct de vedere al formei organizatorico-juridice cei mai mulți întreprinzători - participanți la instruire - 51% gestionează gospodării țărănești, urmate de societăți cu răspundere limitată 17%.

Distribuția întreprinderilor după forma organizatorico – juridică

Cele mai răspândite surse de informare a antreprenorilor despre acest program sunt Consiliul raional – 51% și prietenii – 35%.

Monitorizarea și evaluarea Programului Gestiunea Eficientă a Afacerii

Pe parcursul anului ODIMM a realizat acțiuni de monitorizare și evaluare prin intermediul analizei materialelor oferite participanților, discuțiilor cu formatorii și aplicarea la finalul instruirii a chestionarului de evaluare a cursului.

În baza acestor analize s-a constatat că, pentru circa 99.3% din total antreprenorilor instruiți programul a satisfăcut în măsură deplină sau mare așteptările față de tematicile selectate, ceea ce denotă un grad înalt de satisfacție și utilitate al programului.

În ceea ce privește performanța trainerilor, 84% din totalul celor instruiți califică modul de predare a formatorilor, drept unul profesionist bazat pe metode eficiente de predare-învățare.

Printre sugestiile de îmbunătățire a programului GEA 81% din participanți au menționat că au o necesitate stringentă în accesarea serviciilor de consultanță în afaceri.

Servicii de consultanță necesare pentru antreprenori pentru anii 2016-2017

Domeniul de consultanță	2016, %	2017, %	Domeniul de consultanță	2016, %	2017,%
Elaborarea unui proiect investițional	38	43	Elaborarea strategiilor de promovare a produselor	25	21
Evaluarea activității întreprinderii	10	18	În domeniul specific activității desfășurate	24	22
Elaborarea mărcii comerciale	10	11	Asistență informațională pentru căutarea echipamentelor necesare		14
Suport în căutarea piețelor de desfacere	32	27	Optimizarea proceselor de producție	5	11
Suport în căutarea partenerilor de afaceri	35	31	Implementarea noilor tehnologii	6	12
Implementarea noilor standarde	4	6	Consultanță juridică	17	28

b) Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor

Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) este aprobat de Guvernul Republicii Moldova în baza Hotărârii Guvernului nr.364 din 3 iunie 2008, cu modificările ulterioare de extindere a acțiunii Programului până la finele anului 2017.

Beneficiarii Programului: persoane fizice și juridice tinere, cu vârsta cuprinsă între 18-35 ani, care desfășoară activitatea de întreprinzător în toate domeniile economice eligibile, preponderent din regiunile.

Sursele de finanțare ale programului: fondurile împrumuturilor și granturilor externe de stat a Proiectelor Investiționale pentru dezvoltare, creditate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

ETAPELE PROGRAMULUI PNAET

ODIMM este responsabilă de implementarea **Componentei I** „Instruire și consultanță antreprenorială”.

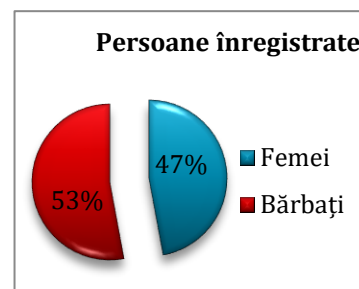
Componenta II „Finanțarea proiectelor investiționale rurale prin acordarea de împrumuturi comerciale rambursabile, cu porțiuni de grant, precum și finanțarea contractelor de leasing” și

Componenta III „Monitorizarea post finanțare” – sunt realizate de **Directoratul Liniei de Credit** de pe lângă Ministerul Finanțelor (DLC) prin intermediul **Instituțiilor Financiare Participante intermediare** (IFP).

ÎNREGISTRARE LA INSTRUIRE

Pe parcursul anului 2017 la program s-au înregistrat 994 de tineri, ponderea cea mai mare a solicitărilor fiind deținută de bărbați.

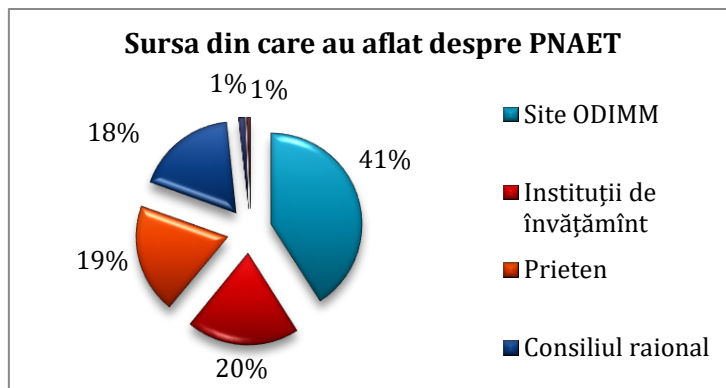
Înregistrarea la programul de instruire se face doar prin intermediul formularului **on-line**

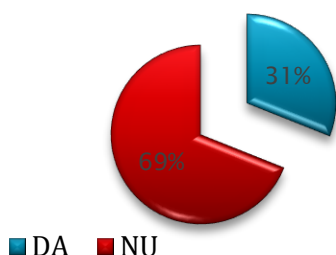
(<https://survey123.arcgis.com/share/a788967b140a4404bfc470147757ef4a>) plasat pe pagina web ODIMM (www.odimm.md).

Ce ține de sursa de informare despre program, înregistrările la cursuri de instruire antreprenorială ne arată că majoritatea aplicanților – **41%**, au menționat pagina web www.odimm.md ca sursă de informare (în creștere cu circa 6% comparativ cu anul trecut), **20%** - au aflat de la **Instituții de Învățământ**, **19%** - au aflat de la **prieten**, **18%** - au menționat colaboratorii **Consiliilor Raionale** din localitate de unde provin (în descreștere cu circa 30% comparativ cu anul trecut), iar aproximativ **1%** au indicat că sursa din care au aflat despre PNAET sunt Ziar și Radio.

La întrebarea „La moment aveți o afacere proprie?” – **80%** din tinerii înregistrați au răspuns că nu sunt antreprenori și doar **20%** au răspuns că sunt. Din numărul total al tinerilor înregistrați la instruire **31%** sunt angajați în câmpul muncii și **69%** - nu sunt angajați (tinerii în vârstă cuprinsă între 18-25 ani).

Tineri înregistrați, angajați în câmpul muncii

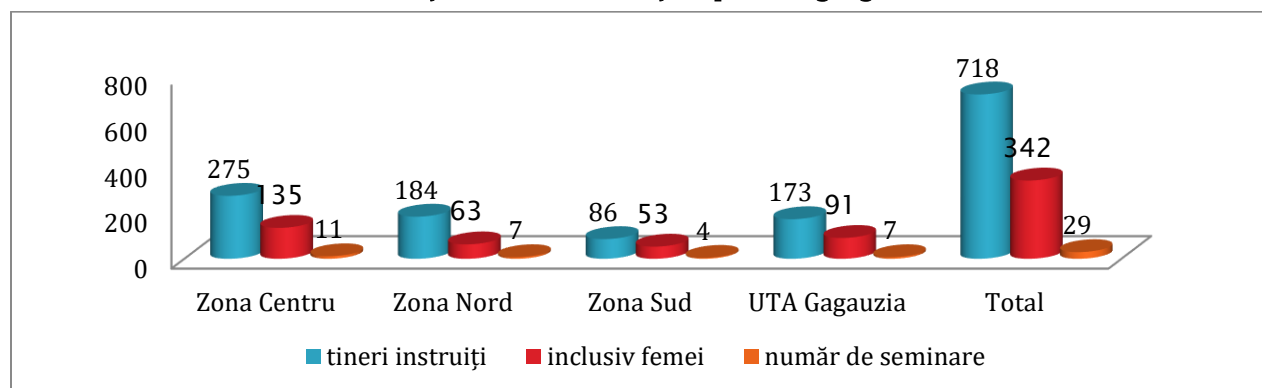
La întrebarea „Ce v-ati propus să obțineți în urma participării la acest program?” – **52 %** din tineri au răspuns că au nevoie de **Cunoștințe** în domeniul antreprenoriatului, **29%** - sunt în căutarea **Parteneriatelor/Contactelor**, iar **19%** din respondenți necesită **Idei noi de afaceri**.

COMPONENTA I. INSTRUIRE ANTREPRENORIALĂ

Pe parcursul anului 2017 în cadrul Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) au fost instruiți 718 tineri, inclusiv – 342 femei (47.6%). Au fost organizate 29 cursuri de instruire în 17 localități, inclusiv Transnistria (Râbnița).

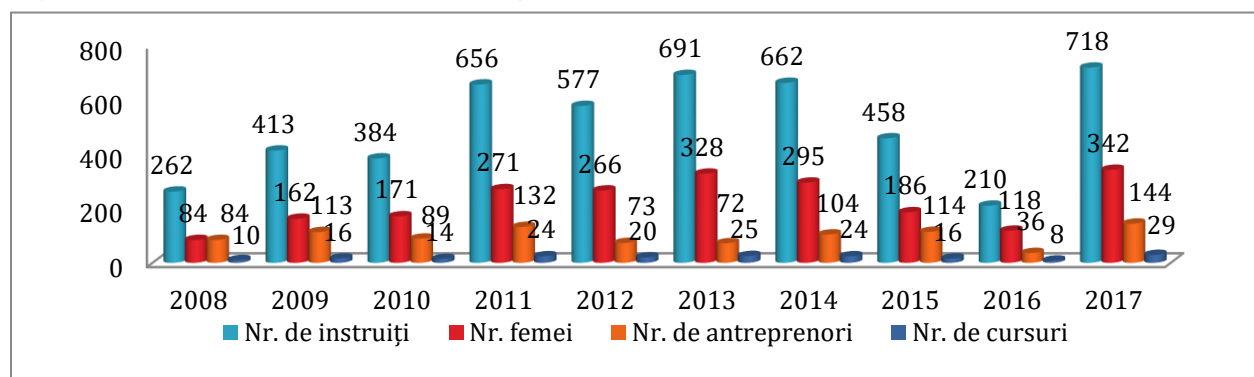
Distribuția tinerilor instruiți în profil teritorial, pe zone, indică întâietatea zonei Centru cu 253 de tineri instruiți, urmată de zona Nord și UTA Găgăuzia.

Distribuția tinerilor instruiți după zone geografice

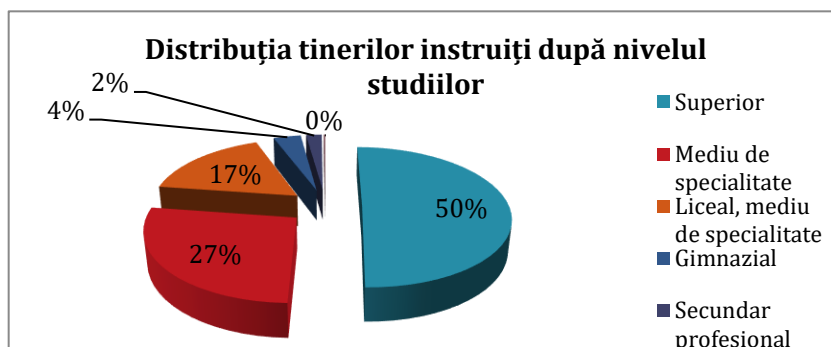
Pe întreaga perioadă de implementare a Programului la Componenta I au participat 5031 tineri.

Figura. Evoluția instruirilor în cadrul programului PNAET pe perioada de implementare

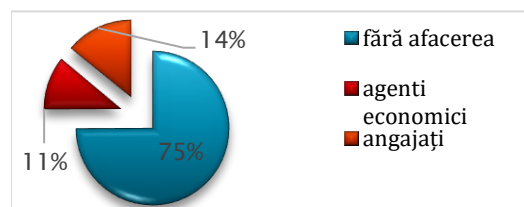

Observăm că pe parcursul întregii perioade de implementare a Programului tinerii au manifestat un interes sporit față de instruirile oferite, excepție fiind anul 2016 din motive independente de ei.

Din numărul total al tinerilor instruiți în 2017, circa 75% își fac studii în diverse instituții de învățământ. Situația dată este una benefică, deoarece indică asupra unei motivații intrinseci ale tinerilor pentru dezvoltarea cunoștințelor în domeniul antreprenoriatului.

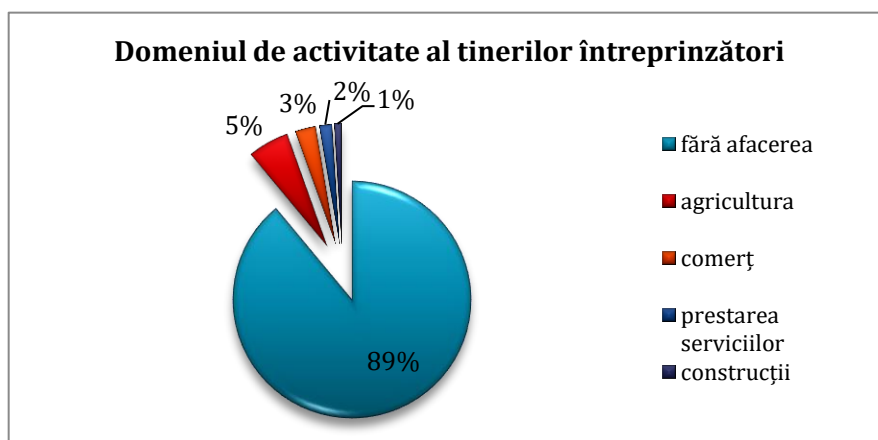

Distribuția tinerilor instruiți după domeniul de ocupație

Din punct de vedere al profilului ocupațional, constatăm că 75% din tineri nu sunt încadrați în câmpul muncii și nici nu practică activitate de antreprenoriat, fapt ce indică asupra unui potențial înalt și oportunități pentru a se lansa ulterior în domeniul antreprenoriatului.

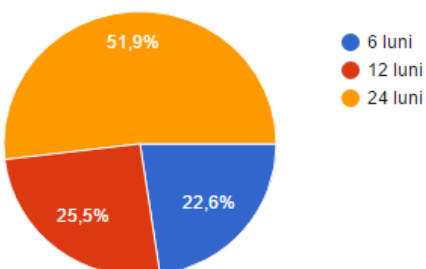
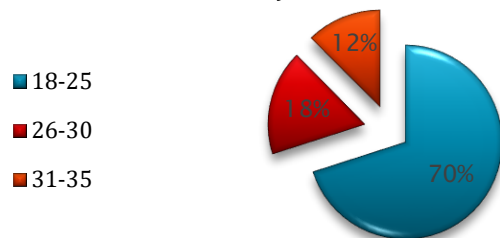
Din 11% de tineri întreprinzători, participanți la instruire, ponderea cea mai mare activează în domeniul agriculturii.

Distribuția tinerilor după categoriile de vârstă indică că cei mai mulți instruiți au fost tinerii cu vârstă cuprinsă între **18-25 ani –70%** din totalul instruiți, **18%** au vârsta cuprinsă între **26-30 ani** și **12%** din totalul instruiți au vârsta de **31-35 ani. (Figura).**

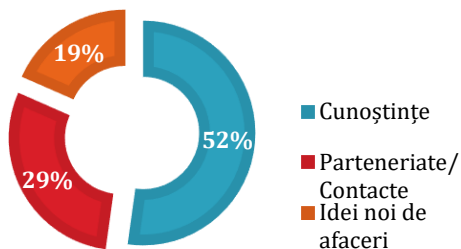
Această distribuție ne indică un interes mai înalt al tinerilor aflați în perioada de studii, urmați de cei care deja sunt încadrați în câmpul muncii.

Vârsta tinerilor instruiți

Conform evaluărilor, tinerii instruiți sunt predispuși pentru inițierea afacerii după finalizarea instruirii dar în diferite perioade de timp. Astfel cei mai mulți dintre tineri au menționat că doresc să inițieze o afacere doar după 2 ani de la instruire.

Ce v-ati propus să obțineți în urma participării la acest program?

La întrebarea „Cât de deschisă și accesibilă pentru tine este ideea de a deschide propria afacere?” 34,5% de tineri au răspuns că ideea de a deschide propria afacere este accesibilă în proporție de 100%, pentru 21,8% - de 90%, pentru 18,5% de respondenți în proporție de 80% și 13,4% de tineri au menționat că ideea este accesibilă în proporție de 70%. Deci, tinerii nu consideră ideea de a deschide o afacere ca ceva imposibil, sunt optimiști și predispuși spre risc.

De asemenea s-a constatat că una dintre principalele motivații ale tinerilor de a participa la instruire este

oportunitatea de a obține cunoștințe în domeniul antreprenoriatului.

EVALUAREA INSTRUIRII

Evaluarea programului se realizează la finele fiecărui curs de instruire. Chestionarul de evaluare a programului de instruire PNAET este divizat în două părți: una se referă la aprecierea procesului de instruire, iar cealaltă ține de evaluarea nivelului de asimilare a materialului predat.

Obiectivele instruirii în cadrul programului PNAET sunt:

- Informarea privind înregistrarea afacerii și formele juridice, legislația în vigoare;
- Obținerea cunoștințelor privind structura de bază a unui plan de afaceri;
- explicarea scopurilor în care se întocmește un plan de afaceri și a pașilor necesari de urmat pentru documentarea necesară realizării planului;
- elaborarea unui model de afaceri în baza ideii reale și prezentarea acestuia;
- elaborarea strategiei de viitor a întreprinderii și planului operațional al acesteia;
- elaborarea planului de marketing și evaluarea riscurilor;

- g) elaborarea prognozelor financiare;
- h) oferirea consultațiilor pentru tinerii participanți la instruire.

Analiza gradului de satisfacție a tinerilor privind programul de instruire ne oferă următoarele rezultate.

Pentru toate modulele este înregistrată o notă medie înaltă de 4.58 puncte din 5 posibile. Pentru 3 module din 8 au nota medie de 4,7 puncte, pentru 2 module 4,6 puncte, pentru 2 module 4,5 puncte și pentru un modul 4.4 puncte din 5 posibile. Per ansamblu constatăm o apreciere înaltă de către tineri a prestației oferite de către instructorii implicați în acest program.

Tabelul Evaluarea medie a modulelor de instruire

MODUL	Nota medie
Înregistrarea afacerii și legislația în domeniu	4.7
Managementul afacerii	4.7
Planificarea afacerii	4.6
Management financiar	4.5
Contabilitatea întreprinderii	4.4
Marketing și vânzări	4.7
Managementul resurselor umane	4.5
Consultații	4.6

Cel mai înalt nivel de evaluare au primit-o modulele: „Înregistrarea afacerii”, „Managementul afacerii” și „Marketing și vânzări”, iar cel mai mică primit modulul „Contabilitatea întreprinderii”. Un grad înalt al satisfacției de instruire a fost expus de circa 89% de tineri.

Analiza gradului de însușire a materialului predat indică că, per ansamblu, gradul de asimilare a materialului este unul satisfăcător, unde circa 60% din tineri au răspuns corect la toate întrebările de verificare. Evaluarea gradului de însușire a materialului oferit în cadrul instruirii ne-a oferit următoarele rezultate.

Tabelul. Gradul de însușire a materialului oferit în cadrul instruirilor

Nr	Întrebarea de verificare	răspunsuri corecte (%)
1	Planul de afaceri este elaborate în următoarele cazuri	91%
2	Ce informație trebuie să se regăsească în planul de afaceri	82%
3	Numiți succesiunea etapelor activității financiare ale întreprinderii	90.6%
4	Pragul de rentabilitate reprezintă	30%
5	Dacă întreprinderea dispune de mijloace bănești pe parcursul activității sale sau la un moment dat o aflăm din	40.8%
6	Determinați definiția corectă a fluxului mijloacelor bănești	50%
7	Ce trebuie să asigure prețul produsului / serviciului	60%
9	Care coeficient arată posibilitatea întreprinderii de a achita urgent datoriile pe termen scurt, utilizând numai mijloacele bănești din casă și/ori de la contul bancar	44.6%
9	Activele pe termen lung de regulă se formează din contul	85.4%
10	Care sunt cei „4 P” ai mixul-ui de marketing	92%

Observăm, că cel mai înalt grad de însușire a materialului predat se referă la aspectele ce țin de scopul în care se întocmește un plan de afaceri; componentele mixului de marketing; tipul de informație necesar pentru întocmirea unui plan de afaceri; etapele de întocmire a planului de afaceri și sursele de formare a activelor pe termen lung.

Totodată, un grad mai mic de însușire a fost constatat la aspecte precum: determinarea pragului de rentabilitate; sursele de informație privind disponibilitatea de mijloace bănești; esența fluxului de mijloace bănești și determinarea altor indicatori economico-financiari.

Principalele motive ale unui nivel redus de însușire a unor subiecte ar fi: nivel diferit de cunoștințe și pregătire a tinerilor; lipsa experienței în domeniul antreprenoriatului; volum mare de informație necesar a fi însușit într-un termen restrâns.

La întrebarea dacă pot fi aplicate în practică cunoștințele obținute pe parcursul instruirii - 91% dintre respondenți consideră că materialul predat este aplicabil în practica antreprenorială.

Totodată, 40% din tinerii participanți la instruire au dat răspunsul că, la momentul dat încă nu sunt în stare să elaboreze independent un plan de afaceri, indicând următoarele cauze:

- Am puține cunoștințe în domeniu antreprenorial;
- Am nevoie de cunoștințe în domeniul managementului financiar;
- Este nevoie de consultanță individuală;
- Mai sunt necesare cursuri în domeniu;
- Am nevoie de mai multă practică.

Pentru îmbunătățirea programului de instruire pentru tineri (PNAET), participanții au sugerat:

1. Să fie realizate vizite în teritoriu la alți antreprenori de succes pentru schimb de păreri și răspunsuri la întrebări din punct de vedere practic.
2. Să fie organizate întâlniri cu mai mulți antreprenori de succes din localitate/regiune.
3. Mai multe zile de instruire.
4. De introdus mai multe lecții practice pe parcursul instruirii pentru consolidarea cunoștințelor acumulate.
5. Să fie înlocuită componenta de finanțare oferită prin credit preferențial cu altă formă de suport financiar non-bancară.

Sugestiile susmenționate cât și cele identificate în cadrul discuțiilor cu tinerii au servit drept surse relevante de informare pentru elaborarea noului program de suport pentru tineri care va fi implementat începând cu anul 2018 "START pentru TINERI".

c) Programul-pilot „Femei în Afaceri”

Întru formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoare a femeilor, în cadrul Programului-pilot ”Femei în Afaceri” au fost organizate 15 sesiuni antreprenoriale a câte 6 zile, fiind instruite 408 femei, din 659 aplicante. Din numărul total de participante, 68% sunt din regiunile rurale, iar 60% sunt femei tinere. După finisarea sesiunilor de instruire, participantele au beneficiat de servicii de consultanță individuale și mentorat în dezvoltarea afacerii. Cumulativ, pe parcursul anului 2017 au fost acordate 3028 ore de consultanță individuală, inclusiv au fost efectuate vizite la locul de desfășurării activității antreprenoriale planificate a beneficiarei, însoțiri la Agenția Servicii Publice pentru înregistrare afacerii, elaborate și/sau definitive planurile de afaceri și creată o viziune strategică a întreprinderilor viitoare.

În vederea promovării oportunităților de dezvoltare a afacerilor în rândul femeilor, ODIMM, în cooperare cu partenerii de dezvoltare din regiuni, a organizat **3 evenimente de informare locale** cu privire la prevederile Programului ”Femei în Afaceri” și condițiile pe participare la acesta în **or. Hâncești, Cimișlia și Cantemir**. Cumulativ, în cadrul evenimentelor locale au participat peste **70 persoane**.

Programul-pilot „Femei în afaceri” a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1064 din 16 septembrie 2016 și are drept scop încurajarea dezvoltării antreprenoriatului feminin, reieșind din necesitățile de susținere a femeilor în afaceri. Programul a fost lansat oficial la sfârșitul anului 2016.

Dat fiind faptul că Programul ”Femei în Afaceri” este pilot, promovarea acestuia în rândul grupului țintă – potențialelor beneficiare, reprezintă unul din obiectivele de bază ale ODIMM. În acest sens, în anul 2017, sunt de remarcat un șir de acțiuni:

- A fost elaborat **logoul și infograficul** Programului ”Femei în Afaceri”. Cel din urmă conține informații de bază despre Componentele Programului, criteriile de eligibilitate și alte date utile;
- Au fost **elaborate** publicate **4000 exemplare de pliante**. Acestea au fost distribuite în cadrul evenimentelor tematice organizate de către ODIMM și alți parteneri de dezvoltare, la toate Consiliile Raionale din țară, cât și persoanelor care se adresa pentru informație la Centrul unic de Consultanță ODIMM;
- A fost elaborat un **spot publicitar** video și audio dedicat Programului-pilot ”Femei în Afaceri”, în special Concursului de granturi mici. Sportul are o durată de 35 secunde și a fost difuzat la televiziunea națională Moldova 1 și Radio Moldova Actualități;
- A fost prezentat la **2 evenimente internaționale** (țărilor din Bazinul Mării Negre și Parteneriatului Estic);

- Au fost expediate **scrisori de informare** către toate Autoritățile Publice Locale de gradul I și II cu referire la prevederile Programului și accent sporit pe componenta II "Suport pentru afaceri nou create";
- Au fost **publicate articole** și **facilitate apariții** cu privire la prevederile Programului-pilot "Femei în Afaceri" în 208 diverse surse mass-media, după cum urmează:
 - 159 apariții pe site-uri de profil (agora.md, bani.md, comunicate.md, deschide.md, diez.md, allmoldova.com, oficial.md, edufin.md, realitatea.md, marein.md, eco.md, noi.md, etc.) Dat fiind faptul că internetul (media online) ne oferă posibilitatea de a transmite informații către grupul țintă foarte rapid și cu costuri minime, 76% din aparițiile articolelor despre Programul "Femei în Afaceri" au fost on-line,
 - urmată de TV media 39 (19%) difuzări televizate (Publica TV, Prime TV, Canal 2, Canal 3, Agora TV, Realitatea TV, TVR Moldova, Euro TV și altele),
 - 10 - radio (Radio Moldova, Radio Noroc, Radio Moldova, etc).

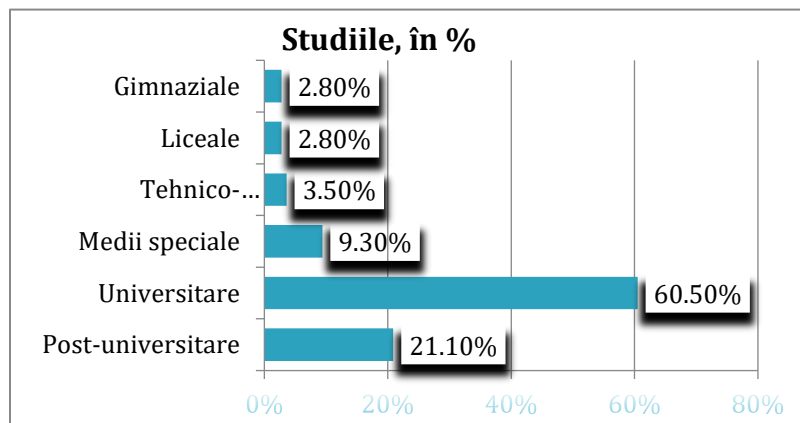
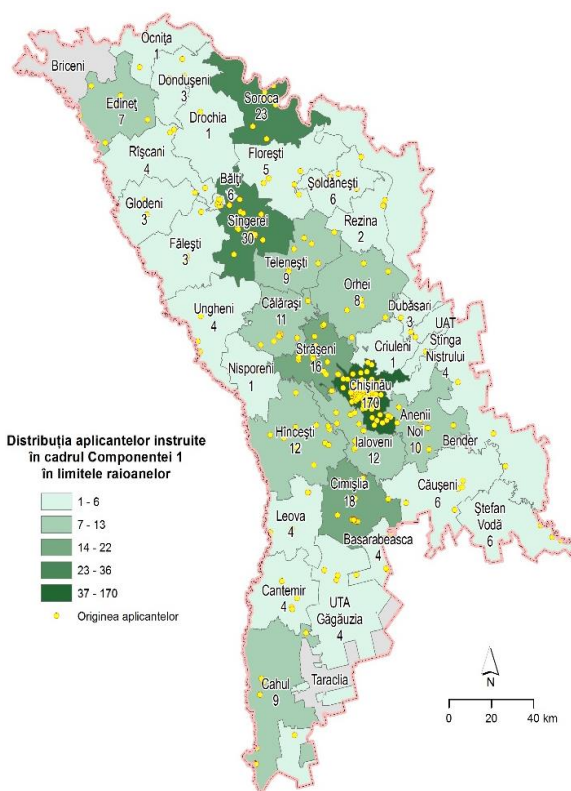
La componenta de instruire au **aplicat 659 femei**, doritoare de a-și lansa propria afacere în domeniul prestării serviciilor (35%), producerii (34%), iar 31% doresc să administreze afaceri din sfera agriculturii, meșteșugăritului, agroturism sau activități mixte. În momentul înscrierii 43% din femei erau angajate, 21% aveau activități pe cont propriu, iar 20% - concediu de îngrijire a copilului.

Întru formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoare a femeilor, în cadrul Programului-pilot "Femei în Afaceri", au

fost organizate **15 sesiuni** de instruire antreprenorială a câte 6 zile fiecare. Au fost **instruite 408 femei**, care reprezintă 31 raioane ale republicii, inclusiv 4 participante din UTA Găgăuzia și 4 din stânga Nistrului. Cele mai multe participante la instruire sunt din mun. Chișinău – 41%, raioanele din Centru – 23%, raioanele de Nord – 21%, urmate de zona Sud a republicii cu rata de participare – 13%. Cele mai puțin active raioane sunt: Briceni, Vulcănești, Taraclia, Drochia și Nisporeni.

Totodată, analiza cursurilor de instruire pune în evidență faptul că 60% din participante sunt femei tinere. Ponderea femeilor tinere cu vârsta de până la 35 ani, participante la Program, constituie 56% (cea mai activă vârstă este 26-30 ani).

De remarcat faptul că 60% din beneficiarele de instruire PFA, au studii universitare, 21% - doamne cu studii post-universitare, medii speciale – 9%, urmate de tehnico-profesionale, liceale și gimnaziale a câte 3%.

Aria curriculară a cursurilor de instruire în cadrul Programului "Femei în Afaceri" include planificarea afacerii, înregistrarea afacerii, managementul financiar și a resurselor umane, selectarea celei mai potrivite surse de finanțare și negocierea acestora. Conform analizei chestionarelor de evaluare a instruirilor, peste 99% din participante au menționat că

materialul sesiunilor corespunde cu așteptările acestora, iar peste 90% au evaluat foarte bine modul de organizare a training-urilor din cadrul Programului. După finisarea sesiunilor de instruire, participantele au beneficiat de servicii de consultanță și mentorat în dezvoltarea afacerii. Cumulativ au fost acordate **3028 ore de consultanță individuală**, efectuate vizite la locul desfășurării activității antreprenoriale planificate a beneficiarei, însoțiri la Agenția Servicii Publice pentru înregistrarea afacerii, au fost elaborate și/sau definitivate planurile de afaceri, creată o viziune strategică a întreprinderilor viitoare.

Urmare finalizării componentei I a Programului "Suport la inițierea afacerilor", au fost chestionate telefonic 356 beneficiare ale sesiunilor de instruire și mentorat, desfășurate în anul 2017. Analiza rezultatelor chestionarului reflectă următoarea imagine: ***beneficiarele intervievate au înregistrat 179 întreprinderi, care au generat 192 locuri de muncă, dintre care 91% sunt femei tinere.***

Indicatorii atinși în cadrul componentei I depășesc limitele stabilite în Hotărârii Guvernului nr. 1064 din 16 septembrie 2016, conform căreia:

- 300 femei asistate în procesul de lansare a afacerii prin instruire și consultanță asociată (executat: 408 femei beneficiare, cu **36% mai mult**);
- Cel puțin 150 femei care și-au înregistrat afacerea în primele 6 luni după participare la instruire (executat: 179 afaceri nou create, cu **20% mai mult**).

d) Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+1”

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+1” pentru anii 2010 - 2018 se bucură de un interes sporit în rândul migranților și rudelor de gradul I ai acestora, fapt care determină creșterea constantă a numărului de persoane interesate de a se reîntoarce acasă, a investi remitențele în crearea și dezvoltarea unei afaceri proprii.

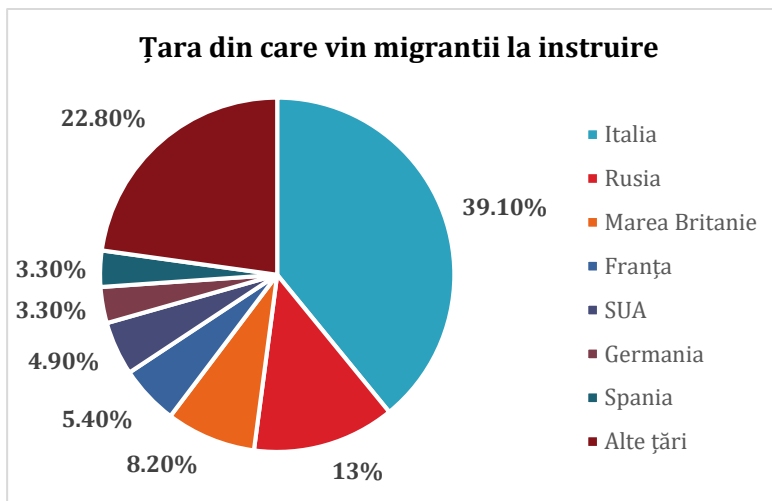
Menționăm că timp de 10 zile participanții desfășoară seminare de instruire pe următoarele module: Aspecte legislative privind inițierea și dezvoltarea afacerii, planificarea afacerii, managementul resurselor umane, planificarea afacerii, marketing și vânzări, inițiere în contabilitate, management financiar, oportunități oferite de DCFTA și consultarea proiectelor.

În anul 2017 în cadrul **Programului "PARE 1+1"** au fost organizate 11 grupe de instruire la care au participat **311 de persoane**, inclusiv 27.4% femei.

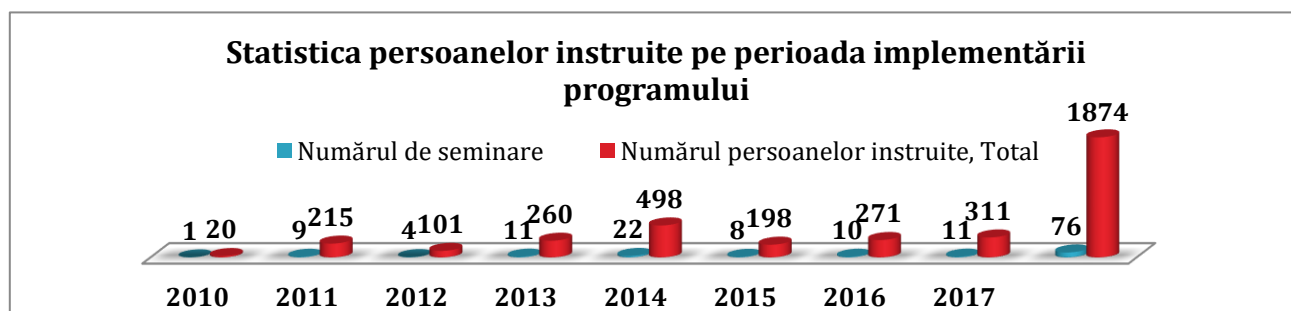
Din totalul celor instruiți, **35% din participanți sunt migranți**, inclusiv 27% reîntorși acasă, iar **65% rude de gradul I**. Ponderea femeilor participante la instruire constituie 27.4%. Aria geografică a participanților la instruire este variată, având solicitanți din **peste 25 de țări** ale lumii. Ca și anul trecut migranții din Italia sunt pe I poziție în clasament, înregistrând 39%, urmată de Federația Rusă cu 13%.

Vârsta medie a participanților la instruire este de **41 de ani** și rămâne a fi una tânără.

Totodată, participanții la instruire provin din **30 de raioane** ale RM, acoperind **91% din toată aria geografică a țării**, ceea ce este un indicator relevant, al Programului PARE 1+1. De la începutul implementării programului au fost instruite 1874 de persoane.

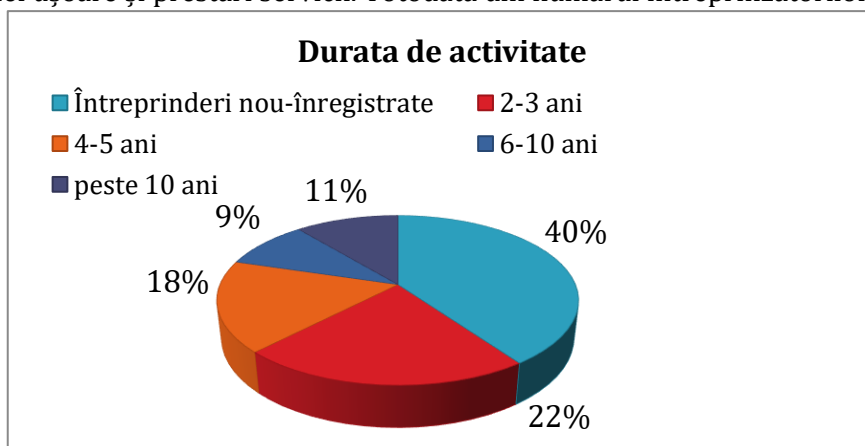

Cei mai mulți participanți la instruire și anume 18% vin din mun. Chișinău, urmat de raionul Hâncești –9%, Telenești –6.6%, Nisporeni–6.3%, UTA Găgăuzia–5 %, și din Florești, Ialoveni, Călărași câte – 4%, etc.

Circa 87.1% din numărul total al persoanelor instruite gestionează deja o afacere, ceea ce indică asupra unui interes sporit al întreprinzătorilor pentru dezvoltarea și extinderea afacerii cu suportul programului.

Din totalul celor instruiți care gestionează o afacere, 26.7% dețin Gospodărie Țărănească, 21.8% - Societate cu Răspundere Limitată și 1.7% - Întreprindere Individuală. Din punct de vedere al domeniilor de activitate majoritatea activează în domeniul agriculturii, circa 85%, iar ceilalți activează în domeniul producerii, industriei ușoare și prestări servicii. Totodată din numărul întreprinzătorilor instruiți circa 62.2% gestionează start-upuri, întreprinderi care activează nu mai mult de 3 ani, și care la această etapă de activitate au nevoie atât de instruire, cât și de suport financiar.

Structura agenților economici participanți la instruire după durata de activitate

Participanții la instruire, deținători de întreprinderi, gestionează preponderent întreprinderi micro cu până la 3 angajați.

Întru determinarea gradului de satisfacție a participanților de la programul de instruire, la finele fiecărui curs s-a aplicat chestionarul de evaluare.

Astfel, per ansamblu, circa 99.5% din participanți au menționat că au rămas satisfăcuți de instruire iar subiectele predate au fost clare, relevante și bine documentate. În același timp 97.9% din participanți au indicat că cursurile le-au oferit suficiente cunoștințe pentru a elabora de sine stătător un plan de afaceri. În aprecierea modulelor de instruire s-a constatat următoarele:

Nu toate modulele de instruire au fost ușoare în asimilare de către participanți. Printre modulele cu un grad mai înalt de dificultate s-au menționat "Inițiere în contabilitate", participanții, argumentând că nu au suficiente cunoștințe în domeniu și ar avea nevoie de mai multe zile de instruire pentru acest modul. Doritorii de a se instrui adițional sunt ghidați să participe la Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii”, care oferă informații mai detaliate și mai specifice în domeniul solicitat.

Alte module de instruire menționate de către participanți sunt:

- Managementul financiar;
- Contabilitate.

La nivel de proces de organizare participanții au recomandat:

- Organizarea cursurilor de instruire în raioanele țării;
- Oferirea mai multor exemple practice la cursurile de instruire;
- Organizarea cursurilor într-un timp favorabil pentru agricultori.

În concluzie, menționăm că din totalul celor instruiți, circa 90% doresc să participe la alte module de instruire antreprenorială.

Obiectiv 3: Dezvoltarea platformei de instruire la distanță

În contextul implementării conceptului de instruire la distanță, pentru anul 2017 ODIMM și-a propus crearea și testarea acestui nou instrument de instruire la distanță. Conform activităților planificate, au fost realizate următoarele acțiuni:

- ✓ s-a studiat experiența diverselor țări privind eficiența platformelor de instruire la distanță;
- ✓ a fost identificat conceptul de instruire la distanță pentru IMM din RM în contextul necesităților de instruire și a posibilităților de a le realiza la distanță;
- ✓ s-au identificat mai multe platforme potențiale de oferire a instruirii la distanță precum MOODLE și e-learning, avantajele și costurile;
- ✓ a fost identificat un potențial finanțator al platformei noi;
- ✓ s-a elaborat un draft al caietului de sarcini și primele teme pentru pilotarea instruirii la distanță. Obiectivul ODIMM pentru implementarea platformei e-learning ține de oferirea oportunităților de dezvoltare a cunoștințelor și competențelor în domeniul antreprenoriatului

pentru 2 grupe țintă și anume: (i) întreprinzătorii naționali care activează în regiuni și nu au posibilitatea de a se deplasa la locul desfășurării instruirilor, chiar dacă ele sunt realizate și în regiuni; (ii) cetățenii RM care activează peste hotare și ar dori să revină acasă pentru a iniția o afacere. Pentru ei platforma va oferi posibilitatea de informare la distanță despre toate aspectele legale și procedurale de inițiere a afacerii.

Obiectiv 4: Crearea instrumentului de stimulare a antreprenoriatului feminin Proiectul "Business Academy for Women" (BAW)

Proiectul "Business Academy for Women" a fost inițiat în data de 1 februarie 2017 și este implementat de către ODIMM în parteneriat cu Centrul Internațional de Promovarea a Femeilor în Business (ICAWB). Proiectul are o durată de 18 luni și este finanțat de către Uniunea Europeană.

Obiectivele proiectului:

- de a oferi femeilor șansa să-și realizeze potențialul său de antreprenoare prin dezvoltarea abilităților de gestionare a afacerii;
- de a facilita accesul femeilor la tehnologii productive în scopul consolidării și creșterii capacității de maximizare a veniturilor întreprinderilor gestionate de femei.

Grupul țintă al proiectului sunt 300 de femei antreprenoare din toată țara (inclusiv regiunile UTA Găgăuzia și Transnistria) care:

- au vârsta cuprinsă între 25-50 ani;
- activează nu mai puțin de 1,5 ani pe piața Republicii Moldova;
- femei - manageri ale întreprinderilor care activează nu mai puțin de 1,5 ani pe piața Republicii Moldova, unde cel puțin unul din asociați ai companiei este femeie;
- femei antreprenoare din regiunea Transnistria care activează și/sau în baza patentului de întreprinzător nu mai puțin de 2 ani.

Activitățile planificate în cadrul Proiectului BAW:

- ✓ Analiza situației curente a femeilor antreprenoare din Republica Moldova, inclusiv regiunile Transnistria și UTA Găgăuzia și identificarea potențialului lor de dezvoltare;
- ✓ Selectarea și instruirea a șase Organizații de suport;
- ✓ Selectarea și instruirea trainerilor;
- ✓ Selectarea și instruirea a 300 de femei antreprenoare/manageri în domeniul marketing-ului contemporan, business proceselor, business modelelor și a operațiunilor de export - import în cadrul DCFTA;
- ✓ Lansarea concursului Planurilor de Afaceri pentru selectarea a 10 întreprinderi, care vor obține granturi în mărime de 6000 EURO pentru dezvoltarea afacerilor;
- ✓ Implementarea programului de mentorat;
- ✓ Implementarea elementelor programului PLATO.

Elementele inovative ale Proiectului BAW

În cadrul proiectului "Business Academy for Women" vor fi implementate elemente ale programului PLATO, programului de MENTORAT și va fi creată platforma electronică de instruire pentru antreprenoare.

Programul PLATO este un program implementat inițial în Belgia, care are ca scop accelerarea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. Programul este un instrument de perfecționare a abilităților manageriale ale antreprenorilor, dezvoltarea gândirii strategice necesare pentru creșterea întreprinderilor și dezvoltarea de rețele de colaborare ale acestora.

Avantajele Programului PLATO:

- contribuie la accelerarea dezvoltării Întreprinderilor Mici și Mijlocii
- reunește întreprinderile mici și întreprinderile mari
- antreprenorii împreună cu managerii de top din cadrul întreprinderilor mari, precum și cu alți experți, pun în discuție problemele cu care se confruntă în fiecare zi
- obțin cunoștințe noi de la colegii săi și de la experții invitați din exterior
- contribuie la formarea de parteneriate între întreprinderile mici și mari, astfel companiile mici pot servi ca sateliți ai companiilor mari (realizând anumite servicii pentru întreprinderile mari)
- identifică noi idei de dezvoltare a rețelelor între participanți precum și la dezvoltă mentori pentru start-up-uri.

Elemente inovative vor fi introduse și în programele de instruire a antreprenoarelor, astfel în cuticulă vor predomina exercițiile practice care vor permite simularea cazurilor reale cu care se întâmpină în viața cotidiană antreprenoarele.

Rezultate obținute la moment:

- au fost elaborate elementele de identitate ale proiectului crearea logo-ului, design-ului materialelor de lucru cu elementele de vizibilitate a proiectului (caiete de lucru pentru participante, stilouri, roll-up-urile proiectului);
- creată pagina electronică a proiectului www.baw.odimm.md care conține toată informația cu privire la proiect;
- elaborată "Analiza situației curente a femeilor antreprenoare din Republica Moldova inclusiv regiunile Transnistria și UTA Găgăuzia și identificarea potențialului lor de dezvoltare". Prezentarea studiului a fost realizată în cadrul "Forumului Național al Femeilor din Moldova";
- elaborate programele de instruire a trainerilor, mentorilor și antreprenoarelor;
- au fost sporite abilitățile profesionale a 24 de formatori reprezentanți ai șase organizații de suport în afaceri din 6 regiuni din Republica Moldova;
- desfășurate 6 sesiuni de informare în raioanele Cimișlia, Ungheni, Edineț, Taraclia, Rezina și Ștefan Vodă cu participarea a circa 200 de antreprenoare din raioanele menționate și cele vecine;
- instruite 314 femei antreprenoare din 20 de raioane pe următoarele module:
 - Schimbările în marketing-ul întreprinderii în condițiile contemporane;
 - Descrierea business proceselor din cadrul întreprinderii. Optimizarea business modelelor unei întreprinderi;
 - Efectuarea operațiunilor de export import. Avantajele exportului pentru Sectorul IMM.

În total au fost formate 12 grupe regionale (314 femei antreprenoare din toată țara), instruirile au fost realizate în următoarele localități Chișinău, Ceadâr Lunga, Cimișlia, Comrat, Edineț, Râbnia, Rezina, Soroca, Sângerei, Ștefan Vodă, Tighina și Ungheni. Astfel, cele mai multe antreprenoare au fost instruite în regiunea de Nord - 83, urmate de 74 antreprenoare din regiunea Centru, 57 antreprenoare din stânga Nistrului și a câte 50 antreprenoare din regiunea de Sud și UTA Găgăuzia.

Profilul participantelor este foarte variat. Astfel la Nordul Moldovei 70% au fost antreprenoare din domeniul agriculturii, 10% din domeniul industriei și 20% din domeniul prestării de servicii

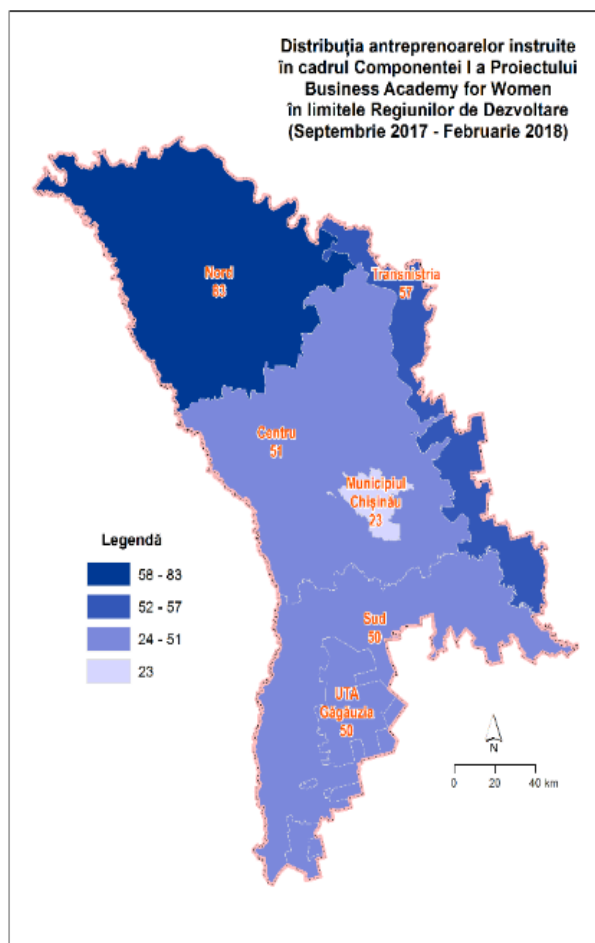
În regiunea Centru 75 % au fost reprezentante din domeniul industriei, 5% din domeniul agriculturii și 20% din domeniul prestării de servicii Regiunea de Sud și UTA Găgăuzia au întrunit participante din domeniul 80% prestării serviciilor, 15 % domeniul prestării serviciilor și 5 % din domeniul agriculturii. În Regiunea Transnistreană 97% au fost reprezentante din domeniul prestării serviciilor și numai 5 % din domeniul agriculturii.

Pe parcursul perioade de gestiune au fost promovate 20 de istorii de succes ale antreprenoarelor participante la proiect.

Pentru consolidarea abilităților profesionale a antreprenoarelor în cadrul proiectului s-a lucrat asupra elaborării programului de pregătire profesională a MENTORILOR, care ulterior vor putea asista femeile antreprenoare în diverse domenii. Componenta dată va contribui la crearea rețelei naționale a mentorilor din Republica Moldova. Mentorii instruiți vor asista femeile antreprenoare beneficiare de granturi. Scopul asistenței este implementarea cu succes a ideilor de afaceri.

Pentru a asigura vizibilitatea proiectului au fost oferite interviuri în cadrul emisiunilor Obiectiv Comun, difuzat la canalul de televiziune TVR Moldova, difuzate reportaje video despre componenta instruire pe canalele Euro TV, emisiunea "Ochiul Public", TV Noroc și reportaje audio pe postul Radio Național. În total pe parcursul anului 2017 noutățile despre Proiectul BAW au apărut în 117 surse media.

Întru asigurarea continuității proiectului în anul 2018 va fi lansat Concursul de granturi pentru finanțarea a 10 idei de Afaceri a participantelor la proiect, vor fi instruiți 30 mentori, fapt ce va contribui la formarea "Rețelei naționale a Femeilor Mentori din Moldova". În cadrul proiectului vor fi oferite 10 sesiuni de mentorat pentru fiecare câștigătoare de grant, desfășurate 6 ședințe PLATO. Va fi definitivat Conceptul "Business Academy for Women".

Prioritatea III: ACCESUL IMM LA RESURSE FINANCIARE

Obiectiv 1: Sporirea accesului IMM la credite bancare prin gestionarea Fondului de Garantare a Creditelor

3.1.1. Acordarea și administrarea garanțiilor financiare

Fondul de stat de Garantare a Creditelor, prin produsele propuse, facilitează accesul antreprenorilor la resurse financiare, oferind soluții rapide și complexe. În condițiile solicitării de credite de la băncile comerciale de către agenții economici, intervine necesitatea asigurării acestor credite cu gaj, dat fiind că cel oferit de antreprenor, în majoritatea cazurilor, este insuficient. Astfel, sistemul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii este deosebit de însemnat.

Pe parcursul anului 2017 au fost acordate **49 garanții** în sumă totală de **30,87 mln lei**, care servesc drept asigurare la un portofoliu de credite în sumă totală de 102,09 mln lei, fapt ce a permis investiții în economie de aproximativ 123,35 mln lei.

Analiza comparativă față de anul precedent este redată în tab. de mai jos:

	2016	2017	Devieri %	Valoarea abs.
Garanții emise, №	12	49	308,33%	37
Garanții emise, mln. lei	2,94	30,87	950,02%	27,93
Suma creditelor, mln. lei	14,36	102,09	610,75%	87,73
Investiția, echiv., mln. lei	30,60	123,35	303,07%	92,75

Totodată, în perioada de referință au fost stinse **38**garanții în sumă totală de 10,8 mil. lei, fiind rambursate integral credite în sumă de **27,9 mil. lei**.

La situația din 31.12.2017, FGC gestionează **156**garanții active în sumă de **51,38 mln lei** (+76,12% față de situația anului precedent), care asigură un portofoliu de credite în sumă de **159, 26 mln lei** (+81,20% față de situația anului precedent), ce au atras investiții în economie în echivalentul sumei de **231,37 mln lei**(+49,59% față de situația anului precedent).

Din numărul garanțiilor active, **31,97%** sunt acordate pentru întreprinderi gestionate și/sau fondate de femei, iar **50,6%** sunt eliberate pentru întreprinderi nou create.

Întreprinderile, care au beneficiat de garanții în perioada de referință au menținut în câmpul muncii **801** persoane.

Analiza impactului garanțiilor asupra dezvoltării întreprinderilor beneficiare denotă faptul, că fiecare leu acordat sub formă de garanție a permis efectuarea investițiilor în economie în valoare de cca **4,5 lei**. De asemenea, fiecare leu acordat din Fondul de Garantare facilitează obținerea creditelor în valoare de **3,1 lei**. În anul de gestiune a fost înregistrată o creștere a numărului de garanții acordate, cât și a mărimii acestora comparativ cu anul precedent.

Produsele de garantare ale ODIMM vizează creditele pe termen mediu, având ca destinație implementarea proiectelor investiționale (procurarea de utilaje și echipamente, efectuarea construcțiilor capitale), cât și cele pe termen scurt, care au ca scop menținerea dezvoltării afacerilor prin completarea capitalului circulant.

3.1.2. Conlucrarea cu instituțiile financiare

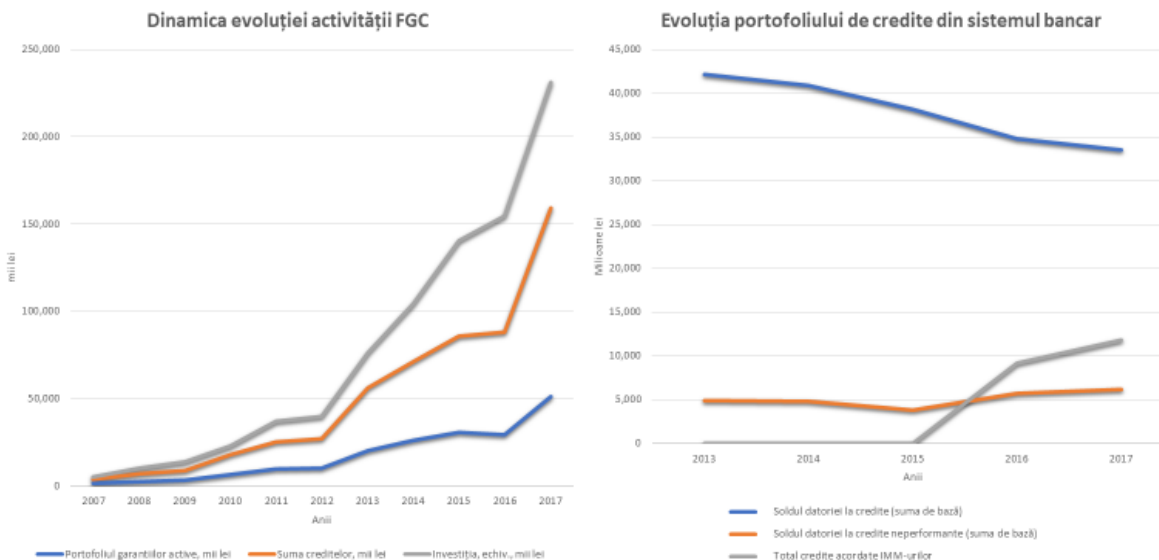
Pe parcursul anului au fost organizate 14 instruirii (prezentări) ale produselor de garantare la 8 filiale ale B.C. „Victoriabank” S.A., 5 filiale ale B.C. „Moldova Agroindbank” S.A., la sediul central al Băncii Comerciale Române Chișinău S.A.

În anul 2017 au fost negociate și semnate două contracte noi de colaborare cu BC „EuroCreditBank” S.A. și Banca Comercială Română Chișinău S.A., inițiate negocieri cu două bănci noi B.C. „MOBIASBANCA - Groupe Societe Generale” S.A. și B.C. „ENERGBANK” S.A., precum și negocieri de semnare a noului tip de acord de colaborare cu partenerul existent B.C. „Moldindconbank” S.A.

3.1.3. Eficientizarea mecanismului de garantare

În urma modificărilor produselor de garantare efectuate la sfârșitul anului 2016, actualizarea contractelor de colaborare și semnarea unor noi contracte cu instituțiile financiare, în anul de gestiune a fost înregistrată, o creștere a numărului de garanții acordate, și a volumului acestora comparativ cu anul precedent. Toate acestea au avut loc în condițiile de diminuare a activității de creditare de către bănci.

Evoluția portofoliului garanțiilor financiare în comparație cu evoluția portofoliului de credite din sistemul bancar

În luna iulie 2017, reprezentanții instituției similare din Republica Cehă și ai Corporației de garantare și asigurare a exportului, în contextul promovării exportului, au prezentat instrumentele politicii lor de susținere a exportului. În acest sens au fost prezentate și instrumentele de garantare a exportului. Această experiență a fost una benefică pentru angajații ODIMM, iar unele practici vor fi utilizate atât în activitatea de garantare, cât și în alte activități și programe gestionate de ODIMM.

În septembrie 2017 echipa FGC ODIMM a efectuat o vizită de studiu la Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii (FNGCIMM) din România. Scopul acestei vizite a fost preluarea experienței avansate a FNGCIMM în domeniul acordării garanțiilor. În cadrul vizitei a fost studiat mecanismul de garantare aplicat de instituția din România și principul de partajare a riscului

"*pari passu*", utilizarea soft-ului specializat. Experiența preluată este aplicată în cadrul FGC într-o eficientizare a procesului de garantare.

În anul 2017, angajații FGC au participat la **elaborarea softului ce va moderniza întregul proces de garantare, începând de la depunerea cererii până la scadența garanțiilor și va exclude orice deplasare fizică a beneficiarilor la ODIMM, utilizând semnăturile electronice. Soft-ul a fost elaborat cu suportul Unității de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității.**

Garanty Management Software se afla la etapa de testare, iar utilizarea este planificată în semestrul I al anului 2018.

În anul 2017, a fost elaborat de către angajații ODIMM un regulament nou cu privire la organizarea și funcționarea Fondului de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii. Regulamentul urmează a fi înaintat spre aprobare. La elaborarea acestui regulament, a fost luat în considerație și softul nou, care va fi utilizat pentru gestionarea activității Fondului.

3.1.4. Capitalizarea Fondului de Garantare a Creditelor

În anul 2017, Fondul de Garantare a Creditelor, gestionat de ODIMM a fost suplinit cu 25 mil. lei din mijloacele bugetului de stat.

3.1.5. Promovarea și mediatizarea produselor Fondului de Garantare a Creditelor

Ținând cont de importanța activității Fondului de Garantare a Creditelor, au fost organizate evenimente de sensibilizare a publicului larg privind contribuția și impactul Fondului de Garantare a Creditelor la dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Pe parcursul anului 2017, au fost publicate 10 articole destinate Fondului de Garantare a Creditelor în 15 surse de presă diferite, iar în comun cu alte programe, FGC a fost menționat în 104 articole de presă, emisiuni radio și TV în 28 de surse diferite.

Pe lângă articolele media, toate programele ODIMM sunt promovate la fiecare prezentare organizată atât în teritoriu, cât și în sediul organizației.

În trimestrul IV a fost elaborat un spot video pentru promovarea FGC, plasat pe pagina web a Organizației, businessportal, site-uri de socializare.

Obiectiv 2: Stimularea investiției economiilor în dezvoltarea afacerilor prin acordarea finanțării nerambursabile (Programul de Atragere a Remitențelor în Economie "PARE 1+1")

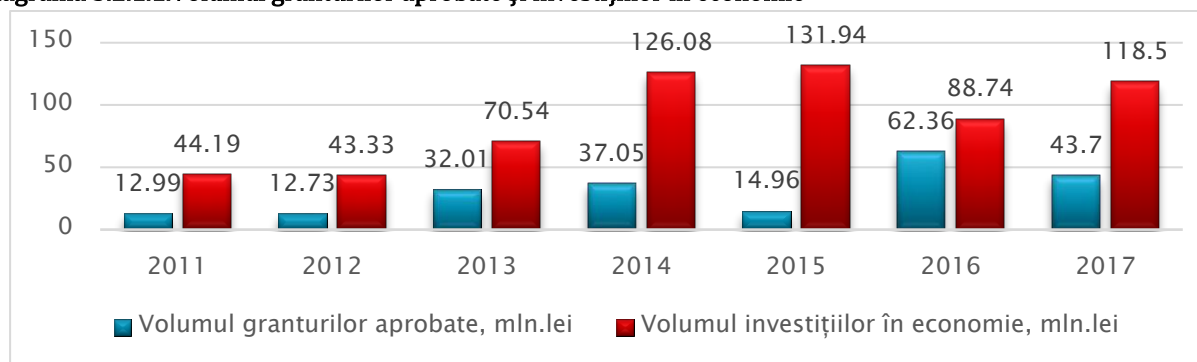
Pe parcursul perioadei de gestiune a continuat implementarea Programului de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+1”, care are drept scop mobilizarea resurselor umane și financiare ale lucrătorilor migranți moldoveni în dezvoltarea economică durabilă a Republicii Moldova prin stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

3.2.1. Finanțarea întreprinderilor conform Regulii "1+1"

În perioada de referință, în cadrul Programului, ODIMM a înregistrat **389** cereri de participare la Componenta II "Instruire și Consultanță antreprenorială", înaintate de către lucrătorii migranți și rudele de gradul I ale acestora.

Pe parcursul anului 2017 au fost recepționate **224** cereri de finanțare nerambursabilă și încheiate **209** contracte de finanțare nerambursabilă în sumă de **43,7 mil. lei**, care contribuie la atragerea în economie a circa **118,6 mil. lei** investiții.

Diagrama 3.2.1.1. Volumul granturilor aprobate și investițiilor în economie

În cadrul acestor întreprinderi vor activa circa 630 persoane, inclusiv 229 locuri de muncă pentru femei și 215 locuri de muncă pentru tineri. De asemenea vor fi create circa **271 locuri noi de muncă**.

Din totalul beneficiarilor cu care s-au încheiat contracte de finanțare nerambursabilă, 42,6% sunt start-up-uri, iar 57,4% întreprinderi sunt în faza de dezvoltare. Din totalul întreprinderilor acceptate spre finanțare, **96** afaceri (46,0 %) sunt create de **lucrătorii migranți**, care s-au întors de peste hotare, iar **113** întreprinderi (54%) fiind constituite de rudele de gradul I ale migranților.

- **66** afaceri (31,6%) din total sunt create/administrate de către femei;
- **90** afaceri (43,1%) sunt create și administrate de către tineri.

Analiza provenienței remitențelor relevă faptul că cei **209** beneficiari ai Programului investesc remitențele provenite din munca desfășurată în **30 state**: Italia – 74, Rusia – 39, Marea Britanie – 17, Germania -13, Franța-12, SUA-8, Spania – 7, România – 7, Israel – 6, Portugalia-3, Ucraina -2, Belgia-2, Tailanda-2 și câte un solicitant din Bulgaria, Letonia, Lituania, Turcia, Ungaria, Suedia, Malta, Noua Zeelandă, Australia, Cehia, Polonia, Olanda, Danemarca, Islanda, Irlanda, Emiratele Arabe Unite și Sudan.

După locul amplasării, menționăm că întreprinderile sunt localizate în **26 raioane** ale republicii. Din totalul întreprinderilor înregistrate – **15,3%** își desfășoară activitatea în mun. Chișinău, iar **84,7%** își desfășoară activitatea în mediul rural.

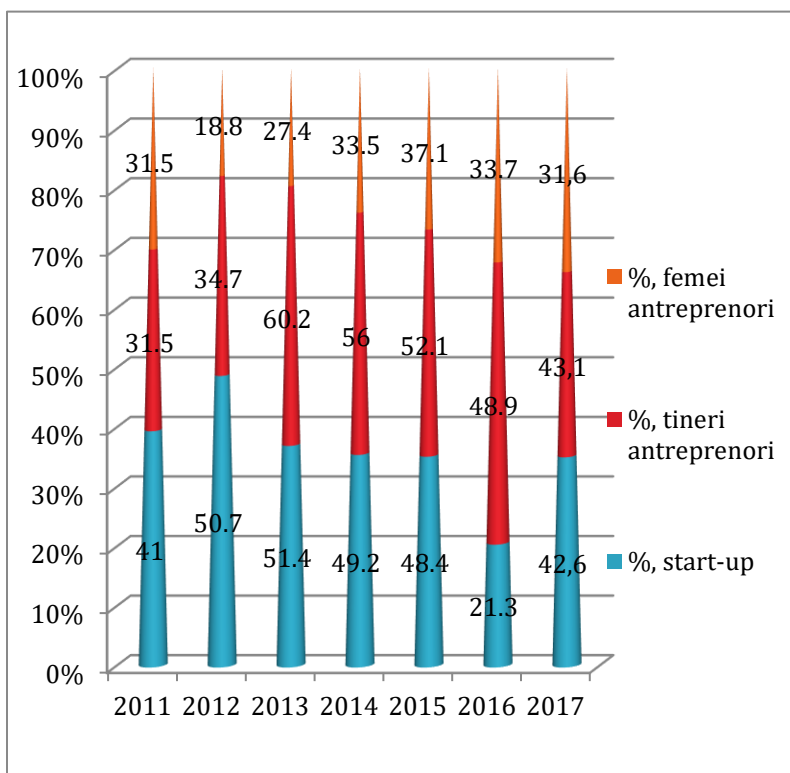
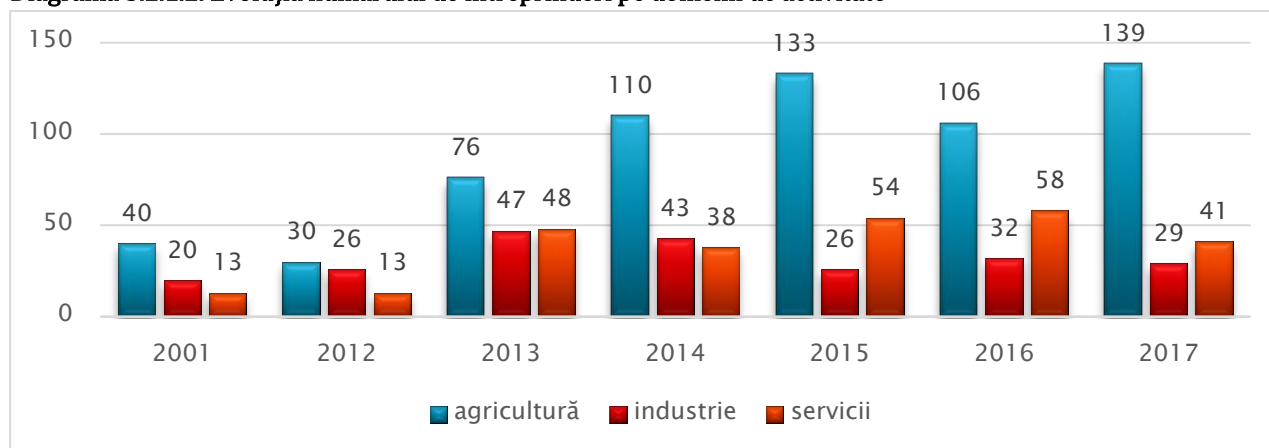

Diagrama 3.2.1.2. Evoluția numărului de întreprinderi pe domenii de activitate

Din totalul beneficiarilor de finanțare nerambursabilă, **139 afaceri** (66,5%) sunt demarate în **agricultură** și orientate spre diferite tipuri de activitate: cultivarea cerealelor și viței-de-vie, cultivarea plantației de meri, nuciferi, piersici și cireși, înființarea plantație de Paulownia, cultivarea lavandei, măcieșului, cătinii albe și producerea uleiului esențial de lavandă, creșterea legumelor în spații protejate, creșterea animalelor (ferme de vaci, iepuri, chinchila, struți) și apicultură. Totodată, menționăm că, **41 întreprinderi** (19,6 %) activează în domeniul **prestării serviciilor** (servicii de spălare și curățare a articolelor textile, servicii educaționale pentru copii și servicii medicale, servicii stomatologice, servicii hoteliere și de agrement, prestarea serviciilor de tipărire și design specializat, transport de mărfuri și servicii de construcții) și **29 întreprinderi** (13,9 %) în **industria prelucrătoare**, cu activități în producerea mobilei, lădițelor din lemn și a peleților, fabricarea ușilor și geamurilor din lemn masiv și PVC, fabricarea produselor textile, producerea ambalajelor de hârtie și carton și activități în industria alimentară și de filtrare a apei.

3.2.2. Monitorizarea și evaluarea beneficiarilor de finanțare nerambursabilă

Un element cheie al Programului "PARE 1+1" este componenta de monitorizare și suport post-creare. Procedura de monitorizare și evaluare are două funcții. În primul rând, se asigură mecanismul prin care ODIMM monitorizează progresul companiei-beneficiare în comparație cu planul de afaceri inițial incluzând utilizarea finanțării primite, respectarea procedurilor de utilizare etc. În al doilea rând, se asigură baza pentru elaborarea unei programe de suport în vederea fortificării oricăror puncte slabe existente sau potențiale în dezvoltarea afacerilor și/sau acordarea instruirii sau consultanței necesare pentru sporirea sau maximizarea potențialului de afaceri.

Monitorizarea întreprinderilor beneficiare de finanțare nerambursabilă este efectuată în următoarele scopuri:

- Verificarea corectitudinii investiției resurselor financiare nerambursabile alocate, pentru posturile de investiție menționate în planul de afaceri și stipulate în contractul de finanțare nerambursabilă, pe parcursul perioadei stabilite în contract.
- Pe parcursul perioadei de monitorizare, beneficiarii sunt atenționați despre obligativitatea de a menține neschimbați fondatorii, de a nu modifica activitățile întreprinderii cu cele neeligibile, de a nu comercializa bunurile procurate din contul grantului.

Totodată, scopul componentei IV „Monitorizare post-finanțare” este de a acorda suport beneficiarilor Programului în activitatea antreprenorială desfășurată.

În vederea realizării obiectivelor sus-menționate, au fost chestionați antreprenorii care au semnat contracte de finanțare nerambursabilă, au primit finanțare și sunt în faza de monitorizare.

ODIMM a verificat corectitudinea investiției resurselor financiare nerambursabile alocate în cadrul programului, respectarea condițiilor contractuale, vizitând 296 Beneficiari ai programului din 31 raioane. În același timp alți 300 beneficiari au fost chestionați la telefon.

De asemenea au fost acordate consultații la telefon și în birou la circa 3000 persoane.

3.2.3. Îmbunătățirea Programului de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+1”

Au fost înaintate propuneri de modificare a Regulamentului de implementare al Programului „PARE 1+1” și Hotărârii Guvernului nr. 972 din 18.10.2010 cu privire la Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1” pentru anii 2010-2018, discutate și aprobate în cadrul Comitetului de Supraveghere al Programului la ședința din 15 martie 2017.

În acest sens, în vederea optimizării procedurii de aplicare la **Componenta II – Instruire și suport antreprenorial**, au fost efectuate următoarele modificări:

- a) **Optimizarea actelor procedurale necesare pentru aplicarea la Program** cu elaborarea unui singur document – *“cerere-tip de participarea la Program”, la care vor fi anexate documentele confirmative privind eligibilitatea la Program: nota de concept a ideii preliminare a proiectului investițional /afacerii; cererea de participare la instruire; declarația pe propria răspundere privind proveniența sumelor de bani din remitențe; declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate în scopul participării la Program).*
- b) **La Componenta III – Finanțarea afacerilor/ Regula 1+1 s-a aprobat majorarea cuantumului maxim al finanțării nerambursabile alocate din contul Programului “PARE 1+1” de la 200 mii lei la 250 mii lei.**
- c) **Optimizarea documentelor procedurale necesare de aplicare, inclusiv și la Componenta III – Finanțarea afacerilor/ Regula 1+1** reieșind din modificările cadrului legal în domeniul antreprenoriatului, precum și legislației în domeniul ajutorului de stat. Astfel, *în lista documentelor procedurale se propune s-a inclus suplimentar Declarația pe propria răspundere privind beneficierea de ajutoare de stat din contul altor Programe de suport pe articolele de investiții propuse în cadrul proiectului investițional depus în cadrul Programului “PARE 1+1”.*
- d) La etapa de examinare a cererilor de finanțare și a dosarului solicitantului de către Comitetului de supraveghere a Programului “PARE 1+1”, s-a aprobat dreptul membrilor Comitetului de supraveghere de a lua următoarele decizii în rezultatul analizei dosarelor:
 - *Acceptarea cererii de finanțare;*
 - *Respingerea cererii de finanțare cu indicarea motivelor;*
 - *Introducerea în lista de așteptare pentru clarificarea unor nereguli constatate.*
- e) **La Componenta III, la capitolul costuri neeligibile la Program s-a inclus bunuri procurate de la persoane fizice**, dat fiind riscul apariției unor tranzacții fictive.
- f) **Pentru a minimiza riscurile realizării proiectelor investiționale cu rea credință s-a de introdus în Program noțiunile de “conflict de interes” și „persoane afiliate”.**

La data de 15 august 2017 prin Hotărârea Guvernului nr. 652 (intrată în vigoare la 18.08.2018) au fost aprobate modificări la Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”.

Obiectiv 3: Stimularea participării agenților economici la expoziții și târguri prin subvenționarea spațiului expozițional

3.3.1. Acordarea finanțării parțiale IMM pentru participarea la Expoziții și târguri naționale (Programul de subvenționare)

Guvernul RM depune eforturi în promovarea întreprinderilor mici și mijlocii prin valorificarea eficienței activității acestora și elucidarea celor mai bune practici de activitate antreprenorială.

Scopul Programului de subvenționare a participării agenților economici la târguri și expoziții, constă în promovarea IMM-urilor pe piața locală și internațională prin intermediul activităților expoziționale organizate în Republica Moldova.

Grație acestui program, întreprinderile micro și mici sunt susținute prin rambursarea a 50% din costul spațiului expozițional. Conform Regulamentului suma maximală de subvenționare nu poate depăși 2000 lei.

În perioada de referință au fost subvenționați 106 agenți economici, participanți ai expozițiilor „Fabricat în Moldova”, „Moldagrotech”, „Spring, Moldconstruct, Moldenergy”, Tourism. Leisure. Hotels”, „Food & Drinks. Food Technology”, „Packaging. Depot”, „Farmer”, „Fashion”. Suma subvențiilor acordate a constituit **186,3 mii lei**.

Cel mai mare număr de agenți economici subvenționați pe parcursul anului 2017 au fost cei care au participat la expoziția „Fabricat în Moldova”. Astfel în cadrul expoziției menționate au fost subvenționați 60 de agenți economici în sumă totală de 105057,36 lei.

Dinamica per total al procesului de subvenționare la expoziții este:

Expoziția	2017		Total 2012-2017	
	Nr. agenților economici	Suma totală a subvenționării per expoziție	Nr	Suma, MDL
Fabricat în Moldova	60	105057.36	288	489600.8
Tourism. Leisure. Hotels	2	4000	10	20000
Food & Drinks.	8	14376.5	49	83221
Food Technology			6	10719,95
Packaging, depot			2	4000
Moldconstruct	2	3939.47	10	19457.93
Furniture			9	14973.24
Moldenergy			6	12000
Moldagroteh	4	5429.15	13	20773.19
Farmer	12	18481.46	57	93648.66
Fashion	18	35052.24	87	163950.16
Total:	106	186336.18	641	1116681.11

Numărul mare de agenți economici subvenționați în cadrul expoziției "Fabricat în Moldova" se datorează faptului că Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova oferă condiții accesibile de participare a antreprenorilor printr-o politică de preț loială.

În urma discuțiilor cu agenții economici participanți în cadrul altor expoziții cum ar fi Moldagrotech și Farmer s-a menționat că gospodăriile țărănești și întreprinderile micro și mici participă în cadrul standurilor colective ale Asociației Fermierilor care de asemenea beneficiază de preturi și facilități de la organizatorul expoziției.

Antreprenorii participanți la expozițiile Moldconstruct, Moldenergy, Furniture sunt întreprinderi mijlocii, care arendează peste 10 m² spațiu expozițional și participarea în cadrul expoziției costa circa 20000 lei, astfel subvenționarea în mărime de 2000 de lei nu este atrăgătoare. Urmare chestionării participanților la expoziții s-a constatat faptul, că suma compensărilor în cadrul Programului a devenit insuficientă și au intervenit propuneri de revizuire a condițiilor programului de subvenționare, fiind luate în considerație aspectele de arendă a spațiilor mari, plata taxei de participare la expoziții, fiind modificat mecanismul de subvenționare.

3.3.3. Revizuirea și îmbunătățirea Programului

Regulamentul Programului de subvenționare a participării agenților economici la târguri și expoziții a fost elaborat în conformitate cu Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.685 din 13 septembrie 2012. Urmare realizării Programului, introducerii unor noi condiții de participare la expoziții, a intervenit necesitatea perfecționării acestuia. În anul de gestiune a fost elaborat Proiectul noului Regulament de subvenționare a agenților economici la târguri și expoziții, care va fi prezentat pentru aprobare Consiliului de coordonare ODIMM în 2018.

Obiectiv 4: Facilitarea accesului la investiții și asistentă pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de femei (Program „Femei în afaceri”)

3.4.1. Organizarea concursului de business planuri

În trimestrul IV-2017, a fost organizat primul Apel pentru Concursul de granturi - Componenta a II "Suport pentru afaceri nou create" al Programului-pilot "Femei în Afaceri", destinat întreprinderilor înregistrate și gestionate de femei mai puțin de 2 ani pe piață. Valoarea maximă a grantului este 165 mii lei pentru investiții și servicii de dezvoltare a afacerii. În total sunt preconizate 3 apeluri, dintre care 2 - sunt planificat pentru anul 2018.

Înregistrarea la Concurs a fost realizată cu ajutorul unui formular complex ce prevedea atașarea actelor necesare și completarea unui plan de afaceri în baza căruia sunt evaluate aplicantele. Forma de înregistrare a fost realizată cu ajutorul Survey123 ca parte componentă a platformei ArcGIS Online cont organizațional ODIMM. Datele colectate pot fi gestionate după principiul de "cloud" cea ce a permis vizualizare în regim online a înregistrărilor.

La Concurs au fost înregistrate 203 cereri de finanțare unice, inclusiv 119 – afaceri care au fost înființate în rezultatul participării la Componenta I.

3.4.2. Analiza și evaluarea dosarelor recepționate

După încheierea etapei de înregistrare la concurs, a urmat evaluarea dosarelor recepționate. Fiecare evaluator a avut acces prin intermediul aplicațiilor desktop la datele componentei II, fiind posibilă evaluarea după 9 criterii stabiliți în grila de evaluare. Din care 3 criterii au fost notate automat fiind obținute în baza variantei selectate de aplicantă în formularul de înregistrare și 6 indicatori notați în baza conținutului formularului de aplicare (planului de afaceri). Datele sunt stocate într-o singură bază de date ceea ce permite generarea rapoartelor sub formă de fișe de evaluare, liste, tabele de evaluare etc.

De remarcat că din numărul total de afaceri participante la Concurs, **77%** au forma organizatorică juridică de societate cu răspundere limitată, **12%** - întreprinzători individuali, și **11%** - gospodării țărănești.

Analiza dosarelor denotă că, cele mai populare afaceri sunt din **industria textilă** (ex. confecții din dantelă, fabricarea articolelor vestimentare pentru dame, copii, din textile organice, vestimentație specială, lenjerie de pat, etc.), **creșterea animalelor** (caprine, bovine, chinchile, etc.) și **plantelor** (cătină, usturoi, soia, alun, nuc, lavandă, etc.), **activități profesionale, științifice și tehnice** (servicii de contabilitate, resurse umane, în domeniu juridic, statistic, etc.). Cele mai active localități sunt Chișinău, Sângerei, Hâncești, Soroca, Găgăuzia, Orhei și Cimișlia.

După finalizarea evaluării și analizei dosarelor de finanțare, vor fi prezentate spre examinare și aprobare Comitetului de supraveghere al Programului (trimestrul I 2018).

3.4.3. Acordarea suportului financiar și consultativ necesar femeilor aflate la etapa de lansare a afacerii

Pe parcursul anului 2017 au fost acordate consultații privind etapele de implementarea Programului, posibilitatea aplicării la una din acestea, condiții specifice privind acordarea suportului financiar. Etapa de finanțare urmează a fi implementată începând cu trimestrul I al anului 2018, după aprobarea granturilor de către Comitetul de supraveghere al Programului.

Obiectiv 5: Dezvoltarea noilor programe de suport pentru tineri

3.5.1. Elaborarea Programului „START pentru TINERI”

Pe parcursul anului 2017 s-au desfășurat activitățile de elaborare a noului program pilot destinat tinerilor, care va substitui programul PNAET. Conceptul noului program a fost elaborat în baza analizei chestionarelor de evaluare ale tinerilor participanți la componenta Instruire antreprenorială a programului PNAET, discuțiilor cu tinerii în cadrul diferitor evenimente de informare, cât și în baza experienței internaționale ale țărilor UE, SUA, Israel etc., privind suportul tinerilor în inițierea și dezvoltarea afacerii.

Scopul programului pilot dedicat tinerilor “Moldova Start-up” este dezvoltarea spiritului antreprenorial al tinerilor și încurajarea inițierii întreprinderilor mici și mijlocii în zonele rurale prin facilitarea accesului la resurse financiare, instruire, consultanță și mentorat în gestiunea și extinderea afacerii. Programul vine să suplinească un gol semnificativ privind instrumentele de suport pentru tineri în inițierea de noi afaceri și dezvoltarea afacerilor existente, contribuind la menținerea tinerilor în țară (preponderent localități rurale), crearea locurilor de muncă și dezvoltarea socio-economică a localităților rurale.

Pe parcursul anului au fost realizate ședințe de lucru cu șefii de direcții privind generarea ideilor pentru noul program dedicat tinerilor, denumit Start-up Moldova. În cadrul ședințelor s-au identificat mai multe aspecte precum: grupul țintă pentru program și unele elemente cu referire la procedura de aplicare și selectare, instrumente de consiliere, instruire și finanțare. În același timp s-a realizat analiza altor programe de suport pentru tineri din Danemarca, Suedia și România; s-au făcut consultații cu reprezentanții CNTM și AGEPI.

Proiectul noului program pentru tineri a fost discutat în cadrul ODIMM, iar varianta finală a fost transmisă în adresa Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru procedura de avizare și consultare publică și urmează a fi aprobată în cadrul ședinței Guvernului Republicii Moldova, în primul semestru al anului 2018.

Prioritatea IV: INFRASTRUCTURA DE SUPORT ÎN AFACERI

Obiectiv 1: Dezvoltarea Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova

4.1.1. Constituirea a 2 Incubatoarelor de Afaceri noi:

Pe parcursul anului 2017 au fost definitive lucrările de constituire a două incubatoare noi IA Călărași și IA Cahul, care au fost oficial inaugurate.

În procesul de constituire a incubatoarelor au fost pregătite actele pentru înregistrarea incubatoarelor, au fost organizate concursuri pentru poziția de manageri de incubatoare și au fost identificați potențialii rezidenți care ulterior au beneficiat de instruire.

Incubatorul de Afaceri din Călărași

La data de 19.06.2017, ODIMM în parteneriat cu Consiliul Raional Călărași și MEI, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene au lansat la Călărași cel de-al 10-lea Incubator de Afaceri.

IA din Călărași are o suprafață totală de circa 2000 m². Aici pot fi găzduite circa 20-26 companii, care ar putea crea cel puțin 60 locuri de muncă. Incubatorul va acorda sprijin logistic, consultativ, de instruire și financiar companiilor și startup-urilor incubate. Instituția va susține dezvoltarea afacerilor, astfel încât acestea să poată ajunge la un nivel de stabilitate și autonomie, care să le permită funcționare eficientă. La ceremonia oficială au participat viceprim-ministrul, ministru al Economiei, Octavian CALMÎC, șeful secției cooperare al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Aneil SINGH, reprezentanții autorităților publice centrale și locale, ai mediului de afaceri, organizațiilor obștești și proiectelor internaționale.

Incubatorul de Afaceri din Cahul

La data 17.08.2017, ODIMM a lansat cel de-al 11-lea Incubator de Afaceri la Cahul, care are capacitatea de a crea peste 60 de locuri de muncă. Lucrările de reparație și amenajare a edificiului au fost suportate de către Uniunea Europeană și Consiliul raional Cahul. Incubatorul din Cahul găzduiește pentru moment 11 companii orientate preponderent spre servicii și producție, ulterior urmând să fie completate până la 24 de companii. De asemenea de serviciile incubatorului vor beneficia 7 rezidenți virtuali. O bună parte dintre companiile incubate la Cahul sunt specializate în prestări de servicii și producție (alimentație publică, contabilitate, servicii de masaj terapeutic, intermedieri, producere de încălțăminte, geamuri și uși din PVC).

a) Selectarea și instruirea întreprinderilor pentru incubare

IA Călărași

La moment în cadrul IA Călărași deja activează 15 companii cu statut de rezident, dintre care 5 activează în domeniul producerii (ferestre și uși termopan, confecții din metal forjat, textile cu ornamente brodate, haine pentru copii), iar 10 companii prestează servicii (contabilitate și consultanță în afaceri, imobiliare, Call – centru, design și tipar, curierat, cosmetologice, deservire socială).

IA Cahul

Consiliul Raional Cahul a primit 13 Formulare de aplicare pentru antreprenori/persoane fizice care doresc să devină rezidenți ai Incubatorului de Afaceri din Cahul. Formularele de aplicare au fost examinate de către Grupul de Lucru format din reprezentanți ai Consiliului Raional Cahul și experții ODIMM, care au evaluat ideile de afaceri în vederea conformării criteriilor de evaluare precum și au intervievat potențialii rezidenți. În rezultatul examinărilor efectuate au fost selectate pentru incubare: 7 afaceri din domeniul prestărilor serviciilor (contabilitate, cinematografie, alimentație public, livrare

flori, consultanță) și 6 afaceri din domeniul producerii (articolelor de tricotaj, textile, agricultură, apicultură, brutărie).

b) Organizarea sesiunilor de sensibilizare și instruire

IA Călărași:

Pe parcursul anului 2017, ODIMM a organizat 3 sesiuni de instruire pentru potențialii rezidenți a Incubatorului de Afaceri din Călărași ("Aspecte legislative în inițierea afacerii", "Planificarea Afacerii" partea 1 și "Planificarea Afacerii" partea 2).

IA Cahul:

Pe parcursul anului 2017, în cadrul IA Cahul, au avut loc 2 sesiuni de mediatizare a rolului IA la care au participat în total peste 100 de persoane.

De asemenea, au fost organizate 2 sesiuni de instruire pentru potențialii rezidenți:

- 11.04.2017 - sesiune informativă privind oportunitățile oferite de către Incubatorul de Afaceri. În cadrul sesiunii de informare au participat peste 30 potențiali antreprenori care doresc să își inițieze propria afacere în cadrul Incubatorului, aceștia au fost familiarizați cu toate programele existente pentru inițierea și susținere dezvoltării afacerii.
- 13.06.2017 - curs de instruire la tema "Planificarea Afacerii". Participanții au primit recomandări privind întocmirea planului de afaceri conform etapelor de elaborare. Potențialii rezidenți au fost familiarizați cu elaborarea planului financiar prin planificarea veniturilor și cheltuielilor, pragul de rentabilitate și gestiunea cash-flow. Una din componentele training-ului a fost formarea planului de marketing pentru promovarea produselor și serviciilor pe care și le propun să le presteze. Cursul de instruire presupunea lucrul în grup „Analiza SWOT al ideii de afaceri”, prezentare schiței, discuții în grup, formularea scopului și obiectivelor, elaborarea planului de marketing. La cursul de instruire au participat 25 de persoane care deja sunt antreprenori sau doresc să își deschidă propria afaceri și vor să devină rezidenți al Incubatorului de Afaceri Cahul.

4.1.2. Consolidarea capacităților instituționale ale IA:

Pe parcursul perioade de gestiune a fost elaborat *Ghidul Serviciilor Incubatoarelor de Afaceri*, unde sunt descrise toate serviciile IA în conformitate cu etapele ciclului de viață a companiilor beneficiare.

Etapă de Pre-incubare cuprinde activități care vizează sprijinirea potențialilor antreprenori în elaborarea ideilor de afaceri, a modelelor de afaceri și a planurilor de afaceri. Obiectivul etapei de pre-incubare este de a spori șansele antreprenorilor de a putea pune bazele unei afaceri în mod eficace, precum și de a trece cu succes la etapa efectivă de înființare a acesteia. Serviciile care sunt prestate, de regulă, în această etapă constau într-o primă evaluare a ideii de afacere și în îndrumarea individuală cu privire la toate aspectele legate de pregătirea unui plan de afaceri.

Incubare virtuală: Un sistem prin care o companie are posibilitatea de a beneficia de sprijinul unui incubator fără ca aceasta să fie amplasată fizic la sediul acestuia. Incubarea virtuală se referă la punerea la dispoziție de programe de incubare clienților care nu sunt amplasați la sediul incubatorului. Programul de incubare virtuală este destinat antreprenorilor care nu își desfășoară

activitatea în incinta Incubatorului de Afaceri dar vor avea acces la serviciile prestate de acesta. Pe parcursul de perioadei de raportare au fost identificați potențialii rezidenți virtuali care urmează să fie incubați.

Ghidul Serviciilor Incubatoarelor de Afaceri a fost diseminat către Incubatoarele de afaceri pentru a fi consultat cu administratorii IA, fiind prezentat în cadrul Ședinței Consiliului Consultativ al Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova din 21.07.2017.

4.1.3. Aplicarea ideilor de proiecte către platformele de finanțare

Pe parcursul anului 2017 au fost primite și se monitorizează 8 propuneri de parteneriat, care vor avea un impact pozitiv asupra dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri în localitățile rurale.

4.1.4. Consolidarea capacităților rezidenților IA

În cadrul IA din Sângerei, Dubăsari și Cimișlia au avut loc mai multe sesiuni de informare la tema „Prezentarea oportunităților și instrumentelor pentru dezvoltarea afacerii”. Per total la evenimente au participat **peste 135 de antreprenori** și reprezentanți ai autorităților publice locale:

- **La data de 20.06.2017 și 23.06.2017** în incinta IA din Nisporeni și Ștefan-Vodă, ODIMM în parteneriat cu AGEPI cu suportul proiectului - “Valoarea Proprietății Intelectuale pentru IMM - VIP4SME” au organizat seminare de informare cu genericul „Rolul mărcilor pentru promovarea imaginii companiei și a vânzărilor”. La seminare au participat peste 35 rezidenți și agenți economici din regiune. Seminarele au avut drept scop informarea antreprenorilor despre protecția mărcilor și rolul acestora în combaterea concurenței, rolul mărcilor pentru promovarea imaginii companiei și a vânzărilor, sursele de informare în domeniul proprietății intelectuale și inovațiilor, baze de date naționale și internaționale în domeniu.
- Pe parcursul **trimestrului III al anului 2017**, în cadrul IA din Soroca, Sângerei, Cimișlia și Călărași au avut cursuri de instruire în domeniul antreprenorial, desfășurate în cadrul Programului “Femei în Afaceri”. La sesiunile date viitoarele femei de afaceri au fost instruite și ghidate timp de 6 zile de experți competenți, privind pașii necesari de lansare și gestionare a unei afaceri. Participanții au dezvoltat modele de afaceri viabile, au elaborat business planuri. În cadrul sesiunilor de instruire organizate în cele 4 Incubatoare de Afaceri au fost instruite peste 100 de femei din 14 raioane ale Republicii Moldova.
- **La data de 24.10.2017 și 02.11.2017** în incinta IA din Călărași și Cahul ODIMM a organizat o sesiune de informare cu genericul „Oportunități pentru Dezvoltarea și Internaționalizarea IMM”. În cadrul sesiunii de informare au participat peste 60 de rezidenți ai incubatorilor de afaceri și agenți economici din regiune. Antreprenorii din raionul Călărași și Cahul au fost informați despre Programele de suport și dezvoltare a afacerilor, precum și despre instrumentele de internaționalizare prin intermediul Rețelei Enterprise Europe Network.
- **La data de 08.12.2017**, reprezentanții ODIMM și ai IA din Soroca, Sângerei, Nisporeni și Ștefan-Vodă au participat la o sesiune de instruire privind modul de aplicare eficientă a metodologiei de aplicare la programe de export, fiind desfășurat un focus grup cu antreprenorii exportatori sau potențialii exportatori din Republica Moldova.
Instruirea face parte din proiectul Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității “Focus grupuri cu exportatori pentru dezvoltarea programului de formare personalizat pentru

exportatori și implementarea conceptului de formare a formatorilor pentru personalul ODIMM”, implementat de compania de consultanță Gateway & Partners.

4.1.5. Gestionarea Rețelei Incubatoarelor de Afaceri (RIAM)

Prima ședință a Consiliului Consultativ al Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova a fost organizată la data de 24.02.2017. În cadrul ședinței de lucru a Consiliului Consultativ s-au discutat problemele curente în cadrul incubatoarelor de afaceri. Managerii incubatoarelor au pus în discuție dificultățile cu care se confruntă:

- Întreținerea și administrarea IA.
- Necesitățile rezidenților.
- Gradul de ocupare a spațiului în cadrul IA.

În urma discuțiilor au fost identificate premisele problemelor existente fiind propuse soluții pentru înlăturare acestora. Totodată, s-a discutat despre identificarea unor noi activități pentru a spori eficiența de funcționare a Incubatoarelor de Afaceri, au fost revizuite toate activitățile care au fost planificate spre realizare în anul de activitate 2017. Pentru atragerea noilor rezidenți s-a propus de a efectua un șir de vizite la școlile polivalente și liceele din regiune.

De asemenea au fost discutate posibilitățile de aplicare la platformele de finanțare și depunerea în comun a propunerilor de proiecte.

Ședința Consiliului Consultativ al Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova din 21.07.2017 a pus în discuție problemele curente de dezvoltare și funcționare a incubatoarelor de afaceri:

- Aderarea Incubatorului de Afaceri Călărași la Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova.
- Cadrul legal al activității IA – salarizarea managerului și personalului tehnic al incubatorului conform indicatorilor de performanță.
- Aspectele juridice ale procedurii de recuperare a datoriilor.
- Modul de realizare a înscrierii în IA a rezidenților virtuali.
- Prevederile programului transfrontalier RM-RO.
- Realegerea managerului RIAM.

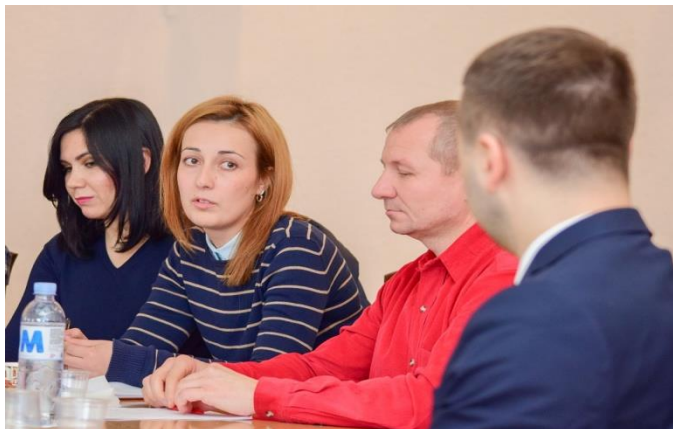
Pentru a dobândi calitatea de membru RIAM se depune cerere de aderare, care poate fi depus online pe site-ul rețelei www.riam.odimm.md sau în adresa Managerului RIAM prin poșta fie la sediul ODIMM.

În cadrul Ședinței Consiliului Consultativ al RIAM, au fost explicate principiile economice, juridice și organizatorice de retribuire a salariaților din cadrul IA în baza contractelor individuale de muncă. Totodată, administratorii IA au fost informați despre condițiile, formele și sistemele de salarizare ale angajaților din cadrul IA.

A fost prezentat Manualul operațional al Incubatorului de Afaceri, în care se regăsesc toate serviciile prestate de incubatoare în conformitate cu etapele ciclului de viață a companiilor beneficiare. Unul din servicii este incubarea virtuală, ce reprezintă un sistem prin care o companie are posibilitatea de a beneficia de sprijinul incubatorului fără amplasarea fizică în incinta acestuia. Programul de incubare virtuală este destinat antreprenorilor care nu desfășoară activitatea în incinta Incubatorului de Afaceri dar vor să aibă acces la informare și formare continuă. Unul din punctele discutate a fost modul de înscriere a rezidenților virtuali, care se planifică a fi în câteva etape: înaintarea cereri de a deveni rezident virtual al Incubatorului de Afaceri, analiza cererii și aprobarea de către Consiliul de Administrare al IA.

Totodată, în cadrul ședinței au fost prezentate principalele rezultate ale activităților RIAM pentru perioada 2013-2017, fiind reflectați indicatorii de performanță a IA, care sunt într-o dinamică pozitivă, ceea ce demonstrează buna funcționare a Rețelei.

La data de 07.12.2017 a fost organizat Ședința Consiliului Consultativ al Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova. Obiectivul ședinței a fost prezentarea realizărilor Incubatoarelor de Afaceri în anul 2017 și aprobarea priorităților strategice de dezvoltare pentru anul 2018. În cadrul ședinței au fost promovate bunele practici și istoriile de succes de cooperare eficientă în cadrul incubatoarelor. A fost decernat premiul *"Incubatorul de Afaceri al anului"*.

În cadrul ședinței, administratorii IA au prezentat rezultatele de progres atinse pe parcursul anului 2017. Au fost discutate problemele, constrângerile și expuse doleanțele întreprinderilor mici și mijlocii din regiunile țării, necesitatea implicării mai activă a administrației publice locale în susținerea mediului de afaceri prin asumarea unor responsabilități ce țin de infrastructură, participare la evenimente și alte aspecte comune. În același timp s-a menționat, că

indicatorii de progres în anul 2017 sunt în creștere față de anul 2016: a crescut numărul companiilor incubate astfel stimulând o creștere a locurilor de muncă create, s-a înregistrat o creștere a numărului consultațiilor oferite, proiectelor accesate, evenimentelor organizate în cadrul Incubatoarelor de Afaceri.

În cadrul Ședinței au fost prezentate proiectele noi care urmează să fie implementate de ODIMM cu impact asupra dezvoltării infrastructurii de suport în regiuni: Joint Opportunities in Business for Youth (JOBS for YOUTH), Dezvoltarea antreprenorilor orientați spre export, "South Open Gate of Moldova for Businesses and Investments Promotion".

În urma analizei formularelor de participare depuse, Comisia de evaluare a concursului a nominalizat Incubatorul de Afaceri (IA) Sângerei drept Câștigător celei de a III-a ediții a Concursului *„Incubatorul de Afaceri al anului”*. Cupa Transmisibilă, diploma de onoare și cadoul de preț au fost înmânate Liliane Gheorghită, reprezentantei Incubatorului de Afaceri din Sângerei, membră a Consiliului Raional Sângerei, pentru activitatea remarcabilă a Incubatorului pe parcursul anului 2017. Concursul are drept scop promovarea reușitelor și bunelor practici înregistrate de Incubatoarele de

afaceri, stimularea activității acestora, crearea de noi oportunități de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii în regiuni.

b) Monitorizarea activității IA

În cadrul celor 11 Incubatoare de Afaceri își desfășoară activitatea **180** companii dintre care 87 sunt start-up, 89 sunt gestionate de tineri și 75 de companii administrate de femei. Per total au fost create **864** locuri de muncă dintre care 410 pentru femei și 344 sunt destinate tinerilor.

IA	IAS	IASg	IAR	IARD	IAL	IAN	IACM	IASV	IACL	IAC	IACH	Total
Nr.rezidenți total	17	30	13	9	16	28	10	11	20	16	10	180
Start-up	4	14	6	2	11	13	8	3	6	12	8	87
Tineri	3	22	3	2	7	18	3	3	12	9	7	89
Femei	9	18	6	1	4	11	3	5	8	6	4	75
Nr.Locuri de muncă, total	190	202	40	12	60	90	22	78	132	25	13	864
Tineri	51	115	10	2	38	43	7	20	35	14	9	344
Femei	101	96	21	1	22	31	4	28	97	4	5	410

În cadrul IA au fost oferite peste 2877 de consultații rezidenților IA și antreprenorilor din zona de operare a incubatorului, au fost organizate 185 evenimente dedicate antreprenoriatului și 270 evenimente cu participarea echipei de conducere a Incubatoarelor de Afaceri.

4.1.6. Promovarea Incubatoarelor de Afaceri

▪ Elaborarea și diseminarea buletinelor informative trimestriale

Pe parcursul anului 2017 au fost elaborate 4 buletine informative privind activitatea Incubatoarelor de Afaceri unde au fost reflectați indicatorii de performanță atinși pentru perioada de raportare, activitățile care au avut loc în cadrul Rețelei Incubatoarelor de Afaceri. Buletinele informative sunt plasate pe pagina web www.riam.md și diseminate în cadrul diferitor evenimente conexe.

Au fost editate 1000 de broșuri RIAM, diseminate în cadrul Conferinței Naționale „ODIMM – pilon al ecosistemului antreprenorial din Republica Moldova” din 17.05.2017 și pentru Incubatoarele de Afaceri.

▪ Administrarea www.riam.md

Pentru perioada de raportare prin intermediul paginii web au fost mediatizate activitățile din cadrul Incubatoarelor de Afaceri, plasată informația relevantă pentru mediul de afaceri. Pagina web este continuu modernizată și dezvoltată. Pe parcursul anului 2017 sait-ul Rețelei Incubatoarelor de Afaceri a fost accesat de peste 2800 de vizitatori.

Obiectiv 2: Dezvoltarea serviciilor Centrului de Consultanță și Asistență în Afaceri (CCAA)

4.2.1. Acordarea consultațiilor și asistenței agenților economici la toate etapele de dezvoltare

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul CCAA au beneficiat de consultanță și informații legate de inițierea și dezvoltarea afacerilor **3645** persoane interesate. Serviciile de consultanță oferite s-au centrat pe necesitățile individuale ale solicitanților, fiind oferit sprijin și soluții individualizate pentru reprezentanții business-ului mic și mijlociu: Facilitarea accesului la instrumente și surse de finanțare necesare inițierii și extinderii unei afaceri competitive, Identificarea celor mai adecvate metode și mijloace pentru promovarea afacerii, extinderea acesteia și sporirea nivelului de pregătire a personalului.

Din numărul total de consultații oferite, circa **55%** au fost solicitate de către potențiali beneficiari ai Programului PARE1+1 privind: condițiile de eligibilitate la program, identificarea ideilor de afaceri, elaborarea planului de afaceri, întocmirea rapoartelor financiare și a fluxului de numerar, accesul la resurse financiare, etc. De asemenea, au fost recepționate, analizate și transmise către examinare **389 cereri de participare** la program.

Totodată, menționăm, că mai mult de **18%** din totalul solicitărilor de consultanță și asistență au fost focusate pe probleme specifice, cum ar fi: soluții ce țin de eficientizarea afacerii, redresarea situației financiare a afacerii, depășirea dificultăților în obținerea actelor din diverse instanțe, etc. Circa **400 persoane** au solicitat consultanță cu privire la inițierea unei afaceri, beneficiind de informații necesare privind contextul în care se poate începe și dezvolta o activitate economică în Republica Moldova, informații privind specificul mediului de afaceri, aspecte legislative și fiscale.

4.2.2. Actualizarea continuă și promovarea bazei de date a prestatorilor de servicii în afaceri (PSA) și conlucrarea cu aceștia

În scopul facilitării accesului întreprinderilor mici și mijlocii la serviciile oferite de către prestatorii de servicii în afaceri naționali, pe pagina web este menținută și actualizată lista prestatorilor de servicii.

În perioada ianuarie-martie 2017 noul formular a fost expediat către 85 de companii prestatoare de servicii în diferite domenii de dezvoltare a afacerilor precum:

- Elaborarea planului de afaceri	- Resurse umane
- Contabilitatea afacerii	- Finanțe
- Managementul afacerii	- Export/Import
- Managementul calității	- Marketing și Relații publice, etc.
- Tehnologie informațională	

În rezultat, au fost recepționate 30 formulare completate conform noii structuri. Datele reînnoite au fost plasate pe pagina web www.odimm.md la categoria „Suport” - *Prestatori de Servicii în Dezvoltarea Afacerilor*.

De asemenea, la aceeași categorie antreprenorii pot beneficia de Formularul de evaluare al companiei, cu ajutorul căruia, diagnoza organizațională este efectuată confidențial de către solicitant, iar în baza răspunsurilor oferite la cele 60 de întrebări divizate pe 7 categorii, solicitantul va obține profilul companiei sub forma unei diagrame și a unei foi de punctaj, precum și lista serviciilor pentru dezvoltarea afacerii însoțită de prestatorii dispuși să ofere servicii de dezvoltare în aceste domenii.

4.2.3. Extinderea regională a CCAA . Crearea punctelor informativ-consultative teritoriale

Pe baza incubatoarelor de afaceri au fost create 11 puncte consultative în teritoriu, care acordă suport informațional antreprenorilor din localitățile adiacente.

a) Instruirea consultanților centrelor consultative. Sesiuni de informare a rezidenților și potențialilor rezidenți ai IA

Pe parcursul anului 2017, au fost organizate două sesiuni de instruire la tema "*Planificarea afacerii și elaborarea planului financiar*" pentru potențiali rezidenți ai Incubatorului de Afaceri din Călărași. În cadrul acestora, participanții au studiat care este structura, dar și rolul unui plan de afaceri adaptat necesităților pentru care a fost elaborat.

Alte 2 seminare de formare au fost organizate pentru administratorii și consultanții Incubatoarelor de Afaceri la tema "*Analiza economică a activității antreprenoriale*".

Încadrul IA din raioanele Călărași și Dubăsari-au derulat două sesiuni de informare la tema „*Oportunități pentru dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii*”, la care au participat circa 40 de antreprenori. La eveniment, au fost prezentate oportunități de dezvoltare și promovare a business-ului prin intermediul programelor de finanțare implementate de către ODIMM, dar și alte instrumente financiare, accentul fiind pus pe creșterea competitivității IMM-urilor și posibilități reale de accesare a noilor piețe.

b) Crearea centrelor informativ-consultative teritoriale

În scopul creării Centrelor consultative teritoriale , în anul 2017 cu suportul reprezentanței Băncii Mondiale în Moldova au fost analizate necesitățile de dotare a centrelor. Parțial mobilierul și tehnica de oficiu au fost achiziționate în cadrul proiectului PAC, gestionat de BM.

c) Instruirea consultanților Centrelor

Timp de 2 zile administratorii și consultanții celor 9 Incubatoare de Afaceri, au fost instruiți în domeniul gestionării financiare eficiente în cadrul unui seminar cu tematica „Analiza economică a activității antreprenoriale”. Instruirea a fost organizată de către experții Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) în perioada 23-24 februarie curent.

Participanții la seminar au fost instruiți în domeniul analizei financiare a întreprinderii, au participat la simulări de soluționare a problemelor contabile, au învățat să evalueze corect situația financiară a întreprinderii în baza rapoartelor financiare, au avut ocazia să-și perfecționeze aptitudinile de a efectua analiza indicatorilor financiari și eficiența activității operaționale.

4.3 Colaborarea cu Agențiile de Dezvoltare Regională

ODIMM a semnat la data de 20 ianuarie 2017 *Acorduri de Parteneriat cu Agențiile de Dezvoltare Regională Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia* în cadrul căruia au convenit să se asocieze în vederea impulsivării creșterii economice din regiune.

Evenimentul a avut loc în cadrul Atelierului de lucru „Consolidarea competitivității regionale prin dezvoltarea inteligenta a IMM-lor”, organizat de către ODIMM, cu suportul TAIEX - Instrumentului de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Uniunii Europene. La eveniment au participat vice-prim ministrul, Ministrul Economiei, Octavian Calmîc, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor,

Vasile Bâtcă, reprezentanți ai Agențiilor de Dezvoltare Regională și exponenți ai Autorităților Publice Locale, ai Incubatoarelor de Afaceri și partenerilor de dezvoltare. Una dintre prioritățile Guvernului pentru anul 2017 a constat în impulsivarea implicării antreprenoriatului în dezvoltarea regională. Potrivit Ministrului, MEI pune accent pe organizarea evenimentelor în teritoriu cu implicarea activă a partenerilor de dezvoltare și a autorităților de toate nivelele în scopul de a oferi soluții eficiente în pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă antreprenorii în lansarea sau dezvoltarea afacerii. În același context, pe data de *10 februarie 2017* a fost organizată prima ședință comună între ODIMM și ADR-urile semnate. În cadrul ședinței au fost dezbătute următoarele subiecte:

- Prezentarea Obiectivelor anului 2017 de către fiecare partener;
- Stabilirea unui Plan de Acțiuni comun pentru anul 2017.

4.4 Dezvoltarea conceptului de Cluster

4.4.1 Consolidarea capacităților instituționale în domeniul inițiativelor de cluster:

ODIMM cu suportul TAIEX a organizat la data de 20 ianuarie 2017 Atelierul de lucru „**Consolidarea competitivității regionale prin dezvoltarea inteligentă a IMM-ilor**”. Atelierul de lucru a avut scop diseminarea celor mai bune practici din Uniunea Europeană în creșterea competitivității regionale prin valorificarea potențialului Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

În cadrul evenimentului s-a discutat despre contribuția Autorităților Publice Locale în elaborarea strategiilor de dezvoltare regională și metodele de implicare ale IMM-urilor în procesul de sporire a competitivității regionale, instrumentele strategice pentru o dezvoltare regională durabilă. Au fost scoase în evidență următoarele subiecte, care au evidențiat condițiile preliminare, potențialul și pașii cheie pentru introducerea unei abordări orientate pe clustere:

- Specializarea Inteligentă – De la proiect la implementare, Thomas Lämmer-Gamp, European Secretariat for Cluster Analysis, Germania
- Facilitarea inițiativelor de tip cluster în regiuni, Adrián Blanco, Spania
- Stimularea Parteneriatelor Public-Private, Eduardo Sanchez, Spania

La fel cu suportul instrumentului TAIEX, ODIMM a participat în perioada 20-24 martie la vizita de studiu „**Transferul cunoștințelor în crearea inițiativelor de Cluster regionale**”, organizată în orașele Barcelona și Lleida, Spania. Scopul vizitei de studiu a fost de a prelua cele mai bune practici ale UE privind crearea și gestionarea clusterelor regionale. Participanții au studiat modalitățile de îmbunătățire a competitivității regionale prin inițiative de grup, orientări privind abordările politice: inițiativele de sus în jos sau de jos în sus și rolul sectorului public în stimularea dezvoltării clusterelor. Delegația a vizitat mai multe organizații pentru a învăța din experiența privind sprijinirea creșterii IMM-urilor și încurajarea specializării inteligente, cum ar fi:

- Catalonia Trade and Investment ACCIO
- TCI Network – the global practitioners network for competitiveness, clusters and innovation
- Catalonia Cluster Space
- FEMAC (Future Emerging & Modern Agriculture In Catalonia Cluster)
- The COPTA Community (The Community of Agri food value chain), University of Lleida

Colaborarea cu German Economic Team

Echipa Economică Germană GET Moldova sprijină în prezent Ministerul Economiei al RM în diagnosticarea potențialului de dezvoltare a clusterelor-pilot în domeniul industriei confecțiilor de îmbrăcăminte în Republica Moldova. Reprezentanții DISA au avut mai multe întâlniri cu Dl. Björn Vogler în cadrul cărora au avut loc discuții pe marginea Documentului de Politici elaborat de GET Moldova *"Efectul de pârgă al clusterelor pentru dezvoltarea industrială din Moldova. Condiții preliminare, potențialul și pașii cheie pentru introducerea unei abordări orientate pe cluster"*. În urma acestor discuții au fost identificate anumite recomandări care urmează a fi prezentate Ministerul Economiei de către echipa GET Moldova.

În perioada 19-24 noiembrie 2017 GET Moldova a organizat o vizită de studiu în Germania, orașele Berlin și Stuttgart. În cadrul misiunii au avut loc întâlniri cu reprezentanții ministerelor și instituțiilor implicate în crearea, gestionarea și monitorizarea activității clusterelor.

4.4.2 Participarea în cadrul Clusterului în domeniul Energiei Regenerabile

La data de 24 martie ODIMM a semnat alături de alți 22 parteneri *Acordul de creare a Clusterului în domeniul Energiei Regenerabile*. Clusterul a fost constituit urmare a activităților realizate de către experții: Lajos Vajda, Sandor Bartha (Green Energy Biomass Cluster, Romania) în cadrul Proiectului Energie și Biomasă finanțat de UE și implementat de PNUD. Misiunea clusterului creat este de a conecta reprezentanții mediului economic cu organizații de suport, de cercetare, universități și administrația publică, în scopul de a consolida cooperarea, în vederea stimulării inovării, și răspândirea cunoștințelor în domeniul biomasei. Acordul reprezintă intenția părților privind înființarea Clusterului Energiei din Biomasă din Republica Moldova, al cărui obiectiv principal este dezvoltarea socio-economică a regiunilor din Republica Moldova prin asocierea actorilor din domeniul biomasei, a instituțiilor de suport, a instituțiilor de învățământ și administrație publică.

Partenerii de Colaborare sunt:

- Mediul Economic - Reprezentat de către agenți economici, întreprinderi producătoare sau prestatoare de servicii care au direct legătură cu lanțul valoric al biomasei.
- Mediul cercetării, inovării și al educației - Reprezentat de către universități, centre de cercetare, colegii și școli profesionale.
- Sectorul public - Reprezentat de ministere, agenții, autorități publice centrale, regionale și locale și alte instituții publice de orice nivel, ce dezvoltă și implementează politici în sectorul energiei regenerabile.
- Catalizatori - Reprezentat de organizații naționale și internaționale care acordă asistență în dezvoltarea sectorului.

În cadrul ședinței din 8 iunie a membrilor Clusterului a fost aprobat *Regulamentul de organizare și funcționare a clusterului energiei din biomasă în Republica Moldova*, au fost stabilite Grupul consultativ și Grupurile de Lucru (GL):

GL 1: dezvoltarea afacerilor, formarea pieței, formarea lanțului valoric, coordonator ODIMM

GL 2: Cercetare-dezvoltare-inovare, coordonator Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor al Academiei de Științe a Moldovei

GL 3: educare și formarea resursei umane, coordonator Universitatea Tehnică din Moldova

GL 4: internaționalizare, coordonator Centru Național de Mediu

GL 5: Comunicare și marketing, coordonator Asociația de Bioenergetica

A fost ales președintele Clusterului Dl. Vlad Bragaru, președintele Asociației de Bio Energetică din Republica Moldova, iar în calitate de vicepreședinți au fost aleși coordonatorii grupurilor de lucru.

În perioada 16-17.11.2017 a avut loc atelierul de lucru unde au participat membrii Clusterului de Biomasă. În cadrul atelierului de lucru experții cehi au prezentat experiența Republicii Ceha în domeniul energiei și biomasei, a fost prezentat cadrul politic și instituțional, situația la nivelul UE, strategia de mobilizare a resurselor și potențiali donatori din partea UE, situația din Republica Cehă, Germania, Suedia. Totodată sa discutat despre cercetarea și dezvoltarea biomasei în Republica Moldova.

În perioada 26.11.2017-02.12.2017, reprezentanții clusterului Energie și Biomasă din Republica Moldova, sau aflat în Republica Cehă, în vizită de studiu privind crearea și funcționarea clusterelor în domeniul bio-masei. Scopul vizitei a fost schimbul de experiență, transferul de bune practici din Cehia în Republica Moldova, stabilirea de contacte și încurajarea colaborării în domeniul bio-masei. Totodată, experiența și cunoștințele acumulate în timpul vizitei de studiu vor fi ulterior valorificate prin elaborarea strategiei și planului de activitate a unui cluster similar în Republica Moldova. În agenda vizitei au fost incluse și alte obiective de interes precum: Institutul de cercetări pentru peisaj și grădinărit, Fabrica de producere a cazanelor pe Bio-Masă, Ministerul Mediului, Universitatea de silvicultură, Centrul universitar pentru eficiență energetică a clădirilor și Centrala energetică din localitatea Kněžice.

Prioritatea V: ATRAGEREA DE FONDURI ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE

În zece ani de activitate, ODIMM s-a implicat activ în stabilirea parteneriatelor internaționale cu instituții și organizații cheie pentru dezvoltarea sectorului IMM din Republica Moldova. Cooperarea internațională este esențială pentru preluarea experiențelor, crearea conexiunilor dintre organizațiile de suport în afaceri și alinierea practicilor naționale la strategiile de succes din alte state. Prioritatea V are ca obiective principale consolidarea cooperării internaționale și creșterea vizibilității organizației pe plan internațional.

În prezent, ODIMM deține o vastă experiență în gestionarea proiectelor cu finanțare internațională, principalul donator fiind Uniunea Europeană prin: Directoratul General pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională al Comisiei Europene - Europe Aid, Programul Transnațional Bazinul Mării Negre 2014-2020, Programul Transnațional Dunărea, Instrumentul pentru Asistență Tehnică și Schimb de Informații – TAIEX, Programul UE pentru Competitivitatea Întreprinderilor și a Întreprinderilor Mici și Mijlocii - COSME, Orizont 2020, Erasmus+. De asemenea, ODIMM menține activă cooperarea cu Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională, Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională, Ambasada Republicii Cehe și Ministerul Afacerilor Externe din Norvegia.

În anul 2017, ODIMM a continuat activitățile de accesare și atragere a fondurilor nerambursabile și de gestionare a parteneriatelor durabile cu instituțiile naționale și internaționale pentru consolidarea sectorului IMM și capacităților ODIMM. În această perioadă, ODIMM a monitorizat apelurile de proiecte publicate pe diverse platforme de finanțare. Astfel, ODIMM a selectat 13 apeluri prioritare în cadrul cărora a aplicat 34 proiecte, dintre care 7 proiecte în calitate de Coordonator, 24 în calitate de Partener de Proiect și 3 proiecte în calitate de Partener Asociat. Ca rezultat, 6 proiecte au fost acceptate de către donatori și se află în etapa de contractare sau implementare, 7 proiecte au fost respinse, iar 21 se află în etapa de evaluare. Majoritatea aplicațiilor presupun parteneriate cu organizații internaționale importante în domeniul dezvoltării economice, care au sporit vizibilitatea și implicarea ODIMM la nivel internațional.

Pe parcursul anului 2017, ODIMM a implementat 7 proiecte de asistență tehnică și financiară cu suportul Uniunii Europene cu accent pe internaționalizarea IMM-urilor, dezvoltarea inițiativelor de cluster, promovarea antreprenoriatului feminin și consolidarea cooperării transfrontaliere (Anexa 1. "Proiecte implementate de către ODIMM pe parcursul anului 2017").

Pentru anul 2018, Departamentul de Atragere a Fondurilor și Relații Internaționale își propune să: asigure dialogul cu partenerii de dezvoltare; extindă și consolideze relațiile bilaterale prin aplicarea proiectelor în cadrul Programului Operațional Comun România - Republica Moldova 2014-2020; integrarea ODIMM în cadrul platformelor europene cu profil de suport a IMM-urilor; continue activitatea de analiză și promovare a dezvoltării clusterelor la nivel național, promoveze principiile economiei verzi și internaționalizarea IMM-rilor.

Obiectiv 1: Identificarea direcțiilor strategice pentru atragerea fondurilor

5.1.1. Identificarea noilor idei de proiecte prin analiza necesităților sectorului IMM

ODIMM a analizat necesitățile și tendințele internaționale privind instrumentele de suport și mecanismele de susținere ale întreprinderilor mici și mijlocii. Au fost identificate practicile internaționale care pot fi adaptate cu succes necesităților antreprenorilor autohtoni, precum

promovarea principiilor antreprenoriatului social, economiei verzi, abilitarea femeilor în afaceri, stimularea inițiativelor de cluster, crearea conexiunilor și conectarea antreprenorilor la rețele internaționale pentru promovarea exportului.

5.1.2. Analiza practicilor existente pe plan internațional pentru dezvoltarea antreprenoriatului

În linie cu campania de dezvoltare rurală lansată de ODIMM, în anul 2017 a fost continuată activitatea de analiză și promovare a **modelului de dezvoltare cluster**. În acest sens au avut loc o serie de evenimente care vor contribui la evaluarea cadrului existent și crearea unei metodologii pentru dezvoltarea clusterelor la nivel național. La 20 Ianuarie a avut loc atelierul de lucru - **Consolidarea competitivității regionale prin dezvoltarea inteligentă a IMM-urilor**, organizat cu suportul TAIEX la care au participat reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerului Dezvoltării Regionale a Construcțiilor, Agențiilor de Dezvoltare Regională, Incubatoarelor de Afaceri, Autorităților Publice Locale și altor instituții relevante la nivel național. În cadrul evenimentului, patru experți din Spania, Polonia și Germania au prezentat practicile existente în țările europene, rolul actorilor cheie, premisele necesare și recomandări în stimularea clusterelor.

În perioada 13-16 Martie, reprezentanții ODIMM au participat la o vizită de studiu cu suportul TAIEX în domeniul dezvoltării prin clusterizare la **Catalonia Trade and Investment** - Agenția Publică pentru Atragerea Investițiilor și Susținerea Mediului de Afaceri din Barcelona, Spania. Evenimentul a avut scopul de a transfera bune practici și oferi consultanță în domeniul stimulării inițiativelor de cluster pentru dezvoltarea comunităților locale și regionale.

În perioada 21 octombrie - 6 noiembrie, reprezentantul ODIMM a participat la un program de schimb în SUA pe tema Dezvoltarea economică a regiunilor: suport pentru IMM. În cadrul acestei vizite de studiu au fost acumulate cunoștințe și experiențe privind metodele de suport al IMM cât și modele de activitate ale incubatoarelor de afaceri atât pentru tineri cât și pentru persoanele care au pierdut locurile de muncă.

5.1.3. Identificarea priorităților strategice pentru dezvoltarea proiectelor

Pentru anul 2017 au fost identificate 7 priorități strategice în baza cărora au fost elaborate proiectele pe parcursul anului. Aceste priorități pot fi adaptate constant la necesitățile IMM-urilor sau la cerințele donatorilor și sunt următoarele:

- promovarea inițiativelor de cluster
- internaționalizarea IMM-urilor
- promovarea antreprenoriatului social
- colaborarea dintre mediul de afaceri și sistemul educațional
- crearea instrumentelor de suport pentru start-up-uri
- stimularea și promovarea economiei verzi
- dezvoltarea strategiilor inteligente.

5.1.4. Propunerea mecanismelor sau instrumentelor noi pentru dezvoltarea sectorului IMM

Pe parcursul acestui an, ODIMM și-a propus să elaboreze o metodologie adaptată contextului național pentru stimularea inițiativelor de cluster cu suportul TAIEX - Instrumentul European de Asistență Tehnică și Schimb de Informații gestionat de Uniunea Europeană. În acest context, a fost planificată o serie de evenimente privind dezvoltarea conceptului de cluster în Moldova de către experții UE. În perioada 6-8 Noiembrie 2017, a avut loc prima misiune a experților UE la Chișinău. ODIMM, împreună cu partenerii locali, a beneficiat de asistența experților CE privind evaluarea nevoilor, cartografierea și generarea unui model de cluster adaptat la contextul național. De asemenea, cu suportul experților

TAIEX au fost identificate constrângerile și factorii care pot contribui la consolidarea dialogului public privat la nivel regional. Pentru 2018, sunt planificate următoarele trei evenimente:

1. Grupuri Tematice Regionale – A doua misiune TAIEX prevede organizarea a patru sesiuni de lucru în regiunile Centru, Nord, Sud și în Chișinău. Scopul întâlnirilor este de a identifica potențialul de dezvoltare al fiecărei regiuni și de a crea un model de colaborare eficient între mediul de afaceri și factorii de decizie care să contribuie direct la creșterea competitivității locale.
2. Generarea unui Cluster – Cea de a treia misiune TAIEX are ca scop generarea un model de cluster (pilot), ținând cont de avantajele competitive ale regiunii, actorii cheie care vor fi implicați în dezvoltarea clusterului și domeniul economic cu potențial de creștere și export.
3. Atelier de lucru TAIEX – Misiunea de încheiere prevede organizarea unui Atelier de Lucru la care vor fi invitați să participe factorii de decizie de la nivel central și regional, reprezentanții Agențiilor de Dezvoltare Regională, Autorităților Publice Locale, Organizațiile de Suport în Afaceri, mediul academic și cel de afaceri. În cadrul atelierului de lucru experții TAIEX împreună cu echipa vor prezenta metodologia de crearea a unui cluster, profilul clusterului generat și schița de proiect al Programului de Suport al Clusterelor în RM.

ODIMM planifică extinderea gamei de servicii destinate companiilor cu potențial de export. În acest sens, ODIMM beneficiază de suportul TAIEX pentru elaborarea unui mecanism de asistență pentru consolidarea capacităților de export ale IMM-urilor. Misiunea experților a avut loc în perioada 12 – 15 Noiembrie 2017 la Chișinău. Sesiunea de instruire cu privire la practicile internaționale referitor la creșterea capacității de export a IMM-urilor s-a încheiat cu prezentarea recomandărilor și concluziilor din partea experților, printre care:

- Necesitatea de a elabora și adopta măsuri de suport pentru sporirea capacităților de export
- Necesitatea de a cumula toate instrumentele de suport pentru IMM într-o singură agenție pentru eficiență și claritate pentru antreprenori.
- Granturi pentru activități de marketing pe piețe noi; adoptarea noilor tehnologii și introducerea instrumentelor IT.
- Au apreciat evoluția și instrumentele de suport existente.

Obiectiv 2: Atragerea resurselor financiare

5.2.1. Identificarea platformelor / surselor de finanțare

În anul 2017, ODIMM a identificat peste 20 de surse de finanțare în cadrul platformelor internaționale publicate pe paginile oficiale ale programelor sau alte platforme de profil care au fost analizate pentru a stabili oportunitatea de participare și finanțare a proiectelor în beneficiul sectorului IMM. De interes major au fost cele două apeluri din cadrul Programului Programul Transnațional Bazinul Mării Negre 2014-2020 și Programului Transnațional Dunărea 2014-2020 la care ODIMM a participat activ și a aplicat 10 și respectiv 8 propuneri de proiecte. Pe lângă acestea, ODIMM a monitorizat apelurile deschise pe portalul EuropeAid, dar și cele din cadrul agențiilor și reprezentanțelor oficiale ale statelor donatoare prezente în Moldova.

5.2.2. Selectarea apelurilor strategice

După analiza criteriilor de selecție și sinergia cu obiectivele și prioritățile ODIMM, au fost selectate 13 apeluri prioritare. Principalul donator este Comisia Europeană prin diverse platforme de finanțare –

EuropeAid, Instrumentul pentru Asistență Tehnică și Schimb de Informații – TAIEX, Orizont 2020, Erasmus+, Programul Transnațional Bazinul Mării Negre, Programul Transnațional Dunărea, Programul UE pentru Competitivitatea Întreprinderilor și a Întreprinderilor Mici și Mijlocii – COSME prin apelurile dedicate Enterprise Europe Network și Erasmus pentru Tinerii Antreprenori; precum și Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională și Fondul pentru Buna Guvernare a Marii Britanii.

5.2.3. Elaborarea și aplicarea propunerilor de proiecte

În perioada menționată, ODIMM a elaborat și aplicat 34 propuneri. Dintre acestea, 6 proiecte au fost acceptate, 7 proiecte a fost respinse, iar 21 se află în perioada de evaluare (Anexa 1).

5.2.4. Asigurarea comunicării dintre organizație și instituția donatoare

Comunicarea dintre ODIMM și organizațiile donatoare privind implementarea programelor și proiectelor de suport a fost asigurată prin intermediul scrisorilor oficiale, poștei electronice. Această activitate presupune coordonarea lansării, implementării sau finalizării proiectelor și raportările aferente, precum și participarea la atelierele de lucru pentru prezentarea aspectelor specifice fiecărui program/proiect. Pe parcursul anului, ODIMM a participat la cel puțin 4 sesiuni de instruire pentru Programele de Cooperare Transfrontalieră: Bazinul Mării Negre 2014-2020, Dunărea 2014-2020.

Obiectiv 3: Creșterea vizibilității organizației pe plan internațional

5.3.1. Prezentarea și promovarea intereselor Organizației în fața organizațiilor donatoare și a partenerilor internaționali

Promovarea intereselor Organizației este o activitate continuă și are ca obiectiv alinierea priorităților ODIMM cu cele ale instituțiilor partenere și prezentarea principalelor rezultate și direcții de activitate planificate. Pe parcursul anului, au fost organizate o serie de întâlniri cu reprezentanții principalelor instituții donatoare pentru a promova rezultatele atinse în acest an și principalele direcții stabile pentru perioada următoare.

5.3.2. Asigurarea comunicării cu donatorii existenți și potențiali

Această activitate presupune menținerea dialogului dintre partenerii de dezvoltare și asigurarea aspectelor logistice în cazul întâlnirilor bilaterale, participărilor la evenimentele organizate de corpurile diplomatice sau alte instituții donatoare. În perioada de raportare, ODIMM a participat la cel puțin 10 ședințe/evenimente cu reprezentanții instituțiilor donatoare, printre care Delegația Uniunii Europene, Ambasada Japoniei, Ambasada Marii Britanii, Ambasada Suediei, Ambasada Italiei, Reprezentanța Regatului Olandei.

Republica Moldova face parte din mai multe Comisii Mixte Interguvernamentale. Pe parcursul anului 2017, ODIMM a reprezentat sectorul IMM fiind inclusă în agenda comisiilor economice bilaterale, printre care:

- Acordul de colaborare economică dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Iran (inițierea negocierilor)
- Comisia Interguvernamentală moldo-americană de colaborare economică (Solicitarea suportului privind transferul de know-how, practici, politici și legislație privind suportul IMM)
- Comisia Interguvernamentală moldo-română de cooperare economică - În contextul colaborării în domeniul IMM-urilor și mediului de afaceri economic dintre România și Republica Moldova,

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, beneficiază de suportul și experiența Fondului Național de Garantare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România, totodată beneficiind de deplina disponibilitate și expertiză în derularea unor programe guvernamentale de interes național (ex. soft pentru Prima Casă, regulamente privind implementarea programului menționat) din partea României.

- Comisia interguvernamentală moldo-austriacă de colaborare economică (Propuneri de examinare a oportunităților de suport a IMM-urilor, dezvoltarea unui model de cluster adaptat contextului național)
- Comisia interguvernamentală moldo-cehă de cooperare economică (Programele cehe au ca și scop îmbunătățirea capacităților de afaceri, clima, suport pentru întreprinzătorii mici și mijlocii în vederea creșterii exporturilor și sporirea competitivității afacerilor)
- Comisia interguvernamentală moldo-israeliană pentru cooperare comercial-economică (Oportunități de dezvoltare a proiectelor mixte în vederea instruirilor IMM, transfer de know-how, transfer de inovații, experiența națiunii start-up)
- Comisia Interguvernamentală moldo-turcă de colaborare economică.

5.3.3. Identificarea și stabilirea cooperării cu partenerii de proiecte (organizații internaționale, organizații de sprijinire a afacerilor, etc.)

ODIMM menține și dezvoltă parteneriatele cu organizațiile de suport în afaceri la nivel internațional. În prima jumătate a anului, ODIMM a semnat un Acord de colaborare cu Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii a Republicii Turcia – KOSGEB. De asemenea, au fost inițiate cel puțin 16 parteneriate noi cu organizații active în domeniul dezvoltării antreprenoriatului și domenii conexe pentru formarea consorțiilor și aplicarea în comun a aplicațiilor de proiecte. Aceste parteneriate sporesc vizibilitatea ODIMM la nivel internațional, promovează rezultatele ODIMM în exterior, contribuie la consolidarea capacităților și schimbul de experiență între parteneri, precum și oferă accesul la noi oportunități.

5.3.4. Identificarea platformelor relevante pentru sectorul IMM și promovarea organizației în rândul acestora

ODIMM face parte din Platforma Europeană de Colaborare a Clusterelor – care oferă informații utile în domeniu, oferă posibilitatea de creare a parteneriatelor și schimbului de experiență între cluster din diverse domenii sau organizații conexe (www.clustercollaboration.eu).

Platforma CORDIS constituie un instrument UE pentru identificarea partenerilor în cadrul proiectelor Orizont 2020, COSME și ale apeluri axate pe inovație și cercetare. ODIMM a creat un profil în cadrul acestei platforme și este activă în promovarea organizației ca partener în cadrul consorțiilor internaționale.

PRIORITATEA VI: PROMOVAREA ACTIVITĂȚII ODIMM

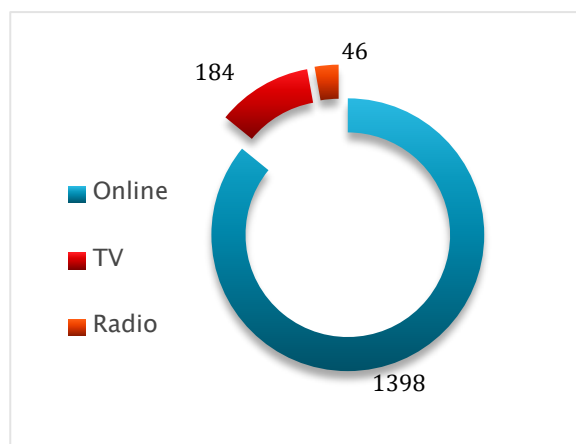
Obiectiv 1: Mediatizarea Programelor ODIMM

6.1.1. Elaborarea Planului media pentru promovarea ODIMM

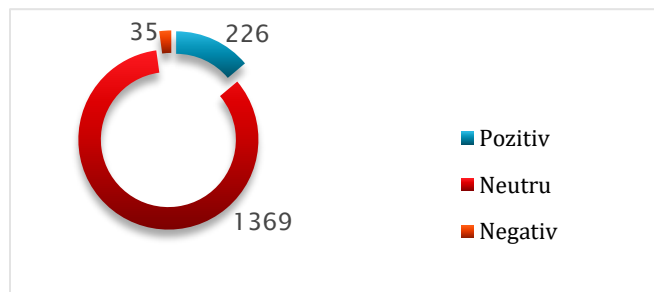
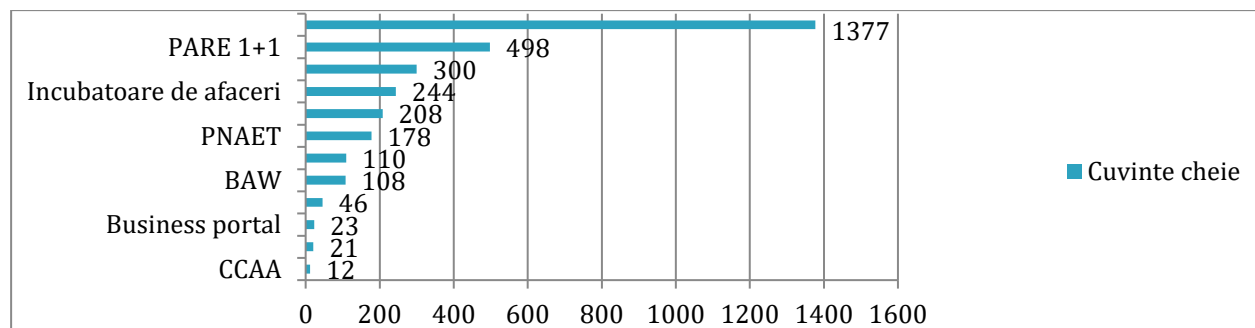
A fost elaborat un plan media potrivit căruia toate activitățile organizate de ODIMM să fie reflectate în mass media, promovarea ODIMM prin rețele de socializare, participarea cu regularitate la emisiuni radio și TV a persoanele responsabile din proiectele ODIMM sau din conducerea ODIMM.

6.1.2. Promovarea activității ODIMM prin intermediul: TV, Radio, presa scrisă și electronică

Direcția Comunicare și Relații Publice realizează o monitorizare internă a vizibilității ODIMM în mass media. În 2017 au fost realizate 12 rapoarte de monitorizare a mass-media. În total au fost documentate 1628 de articole despre activitatea ODIMM și proiectele gestionate de instituție. Cele mai multe articolele sunt pe online - **1398**, urmează reportajele video - **184** și cele radio - **46**.

ODIMM a fost menționat în presă de 1377 ori, Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE 1+1 - 498, Prima casă - 300; Incubatoare de afaceri (RIAM) - 244; Programul Femei în afaceri (PFA)- 208; Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) - 178; Fondul de Garantare a Creditelor (FGC) - 110; Business Academy for Women (BAW) - 108; Gestionarea Eficientă a Afacerii (GEA) - 46; Business portal - 23; Enterprise Europe Network (EEN) - 21 și Centrul de Consultanță și Asistență în Afaceri (CCAA) - 12.

Aprecierea atitudinii jurnaliștilor: **226 pozitiv**, **1367 neutru** și **35 negativ**.

Obiectiv 2: Publicații și materiale informative

6.2.1. Elaborarea materialelor promoționale: ODIMM, FGC, PARE 1+1, PNAET, FGC, RIAM, istorii de succes, cartea jubiliară ODIMM

Au fost elaborate și publicate câte 3000 de exemplare de Istории de succes Incubatoare, Istории de Succes Pare 1+1, Cartea Jubiliară ODIMM, pliante RIAM, PARE1+1, FGC, GEA, 1000 exemplare de Gazeta IMM Programul PARE 1+1 “Împreună creăm viitorul acasă” și 2500 - Gazeta IMM Ediție specială dedicată Programul – pilot “Femei în afaceri”.

6.2.2. Editarea Gazetei IMM-urilor

- Programul PARE 1+1 Împreună creăm viitorul acasă – august;
- Ediție specială dedicată Programul – pilot „Femei în afaceri” – octombrie.

6.2.3. Elaborarea spoturilor publicitare

- Studioul Cat Studio a realizat Spotul jubiliar 10 ani ODIMM
- Studioul Brazileiro a realizat spoturi publicitare pentru FGC și PFA.

Obiectiv 3: Crearea și menținerea relațiilor cu mass-media

6.3.1. Organizarea evenimentelor pentru presa: offline, tur de presă, concurs pentru ziariști

În luna martie 2017, a fost organizat un offline cu jurnaliștii din presa specializată și de interes pentru ODIMM, la care au participat circa 30 de jurnaliști și fotografi. În cadrul evenimentului a fost prezentate proiectele ODIMM, invitații au primit răspunsuri și explicații la întrebări din partea reprezentanților ODIMM. Totodată, au fost stabilite contacte personale cu reprezentanții mass-media. Ulterior a fost lansat un concurs pentru jurnaliști, “Promovarea antreprenoriatului și a Programelor ODIMM”, care s-a finalizat în luna decembrie curent cu selectarea învingătorilor pentru cel mai mare număr de materiale publicate la TV, radio, presa online și pentru cel mai bun fotoreportaj. În luna decembrie a fost organizat un tur de presă în Transnistria, prin care au fost promovate 4 antreprenoare beneficiare a proiectului Business Academy for Women. În turul de presă au fost 2 echipe de jurnaliști de la Radio Moldova Actualități și postul TV RTR Moldova. Antreprenoarele au fost filmate și interviewate, ulterior fiind difuzate în cadrul emisiunilor celor două instituții media și subliniată importanța programelor ODIMM, inclusiv pentru antreprenorii din estul R. Moldova.

6.3.2. Monitorizarea materialelor apărute în presă de la evenimente ODIMM

Cele mai multe articole au fost publicate în mass-media în urma următoarelor evenimente organizate și promovate de către ODIMM:

- Conferința Internațională a Întreprinderilor Mici și Mijlocii cu genericul “Specializarea inteligentă – motorul creșterii economice al regiunilor din Republica Moldova” – 43 articole;
- Lansarea incubatorului de afaceri din or. Călărași – 42 articole;
- Evenimentele conexe jubileului 10 ani ODIMM – 36 articole;
- Lansarea incubatorului de afaceri din or. Cahul – 36 articole;
- Conferința “PARE 1+1” - 32 articole;
- Relansarea businessportal.md – 24 articole;
- Concursului Național anual “IMM – Model de Responsabilitate Socială” - 20 articole;
- Concurs cel mai bun Incubator de Afaceri al Anului 2017 - 12.

Obiectiv 4: Promovarea ODIMM și a Programelor prin intermediul presei electronice și a rețelelor de socializare

6.4.1. Optimizarea portalului www.businessportal.md

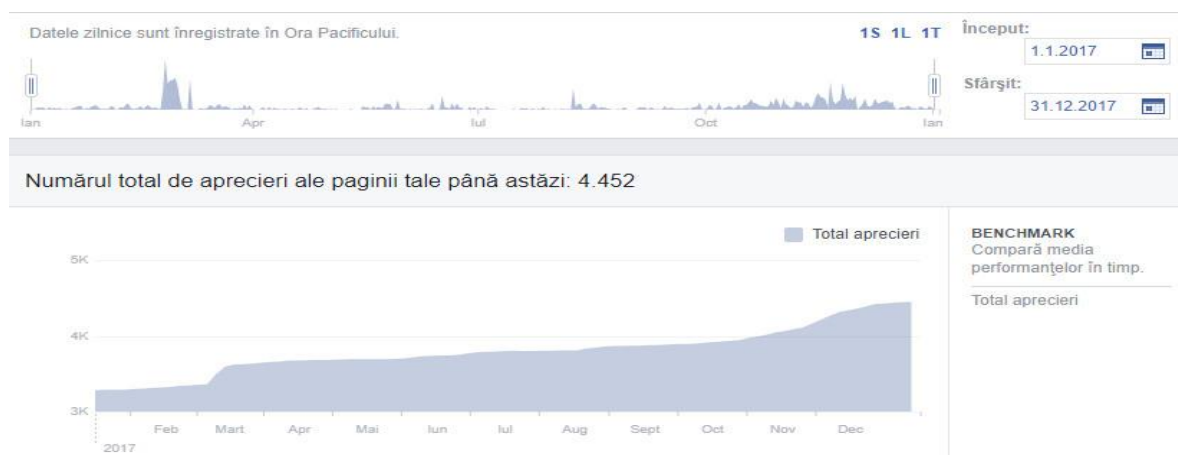
Pe parcursul anului 2017 a fost optimizată noua interfață a site-ului www.businessportal.md, iar pe 14 noiembrie a fost relansat în cadrul unei conferințe de presă.

Portalul este un instrument important de informare a mediului de afaceri despre politicile și programele implementate de Guvern, MEI sau alte entități guvernamentale, partenerii de dezvoltare în procesul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii.

www.businessportal.md oferă un spectru larg de instrumente pentru a ajuta antreprenorii să dezvolte și să crească afacerile la un nivel superior și pentru potențialii antreprenori să inițieze noi afaceri. Portalul oferă informații utile privind inițierea unei afaceri, plăți fiscale, contabilitate, cadrul legal, știri de afaceri, planuri de afaceri, programe de suport etc. Portalul va permite antreprenorilor și managerilor să dezvolte afacerile și să se extindă contactele B2B, deoarece oferă o gamă largă de informații importante și interesante, instrumente de informare a potențialilor clienți și parteneri pe servicii și produse.

6.4.2. Crearea profilelor electronice pe rețelele LinkedIn, Twitter, Odnoklasniki și gestionarea profilului pe Facebook

În perioada 1ianuarie – 31decembrie 2017 au fost publicate 318 de informații pe Facebook ODIMM. Pe parcursul anului 2017 pe pagină s-au înscris circa 1170 de persoane.

Au fost deschise paginile de Facebook pentru Businessportal, Femei în afaceri și Business Academy for Women și a fost deschis contul pe Odnoklasniki, dezvoltat contul LinkedIn, preluat Twitter.

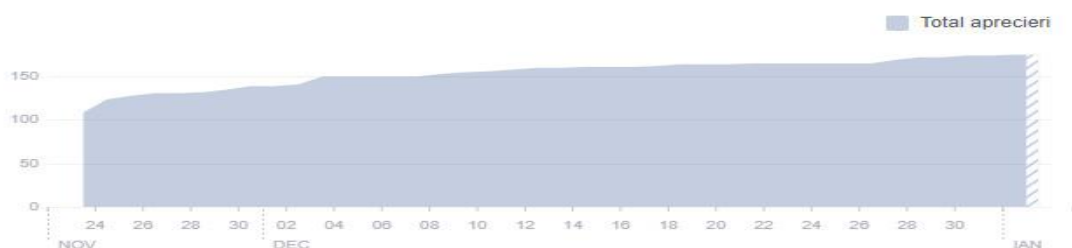
Businessportal – vizibilitate și număr de accesări

Numărul total de aprecieri ale paginii tale până astăzi: 90

Femei în afaceri

Numărul total de aprecieri ale paginii tale până astăzi: 174

Business Academy for Women

Numărul total de aprecieri ale paginii tale până astăzi: 13

6.4.3. Îmbunătățirea pagini web ODIMM, inclusiv dezvoltarea posibilităților de accesare a acestora

Începând cu luna iunie comunicatele de presă sunt publicate inclusiv în limba rusă pentru a informa potențialii beneficiari și publicul larg din regiunea transnistreană și UTA Găgăuzia.

A fost organizată o licitație pentru selectarea unei companii specializate pentru a optima și reactualiza site-ul www.odimm.md. La ora actuală Direcția Comunicare și RP lucrează la noua interfață a site-ului, concept și conținut actualizat.

PRIORITATEA VII: PARTENERIATE DE AFACERI

Obiectiv 1: Crearea conexiunilor și parteneriatelor de afaceri între IMM cu companii locale și internaționale

7.1.1. Acordarea asistenței IMM-urilor în identificarea partenerilor de afaceri și internaționalizare

În oficiu s-au oferit 14 consultări și informări referitoare la EEN și COSME și s-au înregistrat 8 formulare de cooperare de afaceri din partea antreprenorilor din Moldova.

Pe parcursul anului de gestiune prin intermediul proiectului Business-INN-Moldova s-au acordat 63 consultări și informări referitoare la rețeaua Enterprise Europe Network și programul COSME, iar 8 formularele de cooperare de afaceri din partea antreprenorilor din Moldova au fost depuse spre revizuire experților externi. Concomitent antreprenorii au fost asistați și încurajați în utilizarea bazei de date a rețelei cu scopul identificării unei oferte sau a unui eveniment tematic, relevant fiecărei afaceri în parte.

7.1.2. Desfășurarea evenimentelor de promovare a oportunităților oferite de EEN și COSME

Pe parcursul perioadei de raportare rețeaua Enterprise Europe Network a fost promovată în cadrul evenimentelor, mai cu seamă în următoarele evenimente organizate de către ODIMM:

- 28.02.2017 s. Ustia, raionul Dubăsari (36 persoane)
- 02.03.2017 or. Sângerei (53 persoane)
- 10.03.2017 or. Cimișlia (59 persoane)
- 10.03.2017 or. Hâncești (30 persoane)
- 14.03.2017 s. Feștelița, raionul Ștefan-Vodă (46 persoane)
- 14.03.2017 s. Coșnița, raionul Dubăsari (23 persoane)

Pe parcursul anului 2017 echipa ODIMM a contribuit la co-organizarea următoarelor evenimente internaționale:

- Moldovan Company Mission to IASI (Design Services for WaterSupplySystemsand Energy Efficiency) (14 – 15 februarie 2017, în Iași, România);
- Brokerage Event at Constanta Tourism Fair "Holiday" 2017 (10 martie 2017, în Constanța, România);
- Future of Building 2017 - Conference and b2b Brokerage Event, 17 -18 Mai, în Viena, Austria;
- Brokerage Event Day of Russian Entrepreneurship 2017, 25 – 26 Mai 2017, Moscova, Rusia;
- La 10 iunie, ODIMM a prezentat Programul european COSME și EEN societăților civile, cadrului didactic, și studenților ASEM;
- International Investment Forum "Investments and Collaboration Opportunities", 12 octombrie, Bălți, Moldova;
- Business Briefing and B2B Opportunity on doing business with IT companies from Western Balkans, 17 octombrie, Dublin, Irlanda.

Pe parcursul perioadei de raportare, staff-ul EEN a participat la:

1. Investment Vehicles and Financial Instruments supporting Technology Transfer and Innovation, în perioada 1-3 martie 2017, la Belgrad, Serbia;

2. Al II-lea Congres anual al infrastructurii inovatoare pentru a sprijini întreprinderile mici și mijlocii¹ din Rusia, desfășurat în perioada 25 – 26 Mai 2017 la Moscova, Rusia. Participant: Dna Ludmila Duca, și la
3. Sesiunea de Staff exchange în perioada 13 – 16 iunie 2017 la Agenția de Dezvoltare a Serbiei (RAS) din Serbia. În cadrul sesiunii de staff exchange au fost organizate 7 întâlniri cu diverse organizații, cu scopul îmbunătățirii competențelor legate de implementarea activităților și suportului acordat întreprinderilor în cadrul EEN, prin lucru și schimbul de bune practici cu alți membri ai rețelei. În perioada 13 – 16 iunie 2017 reprezentanții ODIMM au efectuat o deplasare în Serbia. Activitățile deplasării au vizat acțiuni de informare referitor la programele și instrumentele de asistență a IMM-urilor din Serbia, efectuarea vizitelor și întrunirilor cu reprezentanții instituțiilor de suport în afaceri din Serbia. Obiectivele vizitei de studiu:
 - Participarea reprezentanților ODIMM/ rețelei Enterprise Europe Network ODIMM la o sesiune de "Staff Exchange" în scopul îmbunătățirii competențelor legate de implementarea activităților și suportului acordat întreprinderilor în cadrul EEN, prin lucru și schimbul de bune practici cu alți membri ai rețelei;
 - Participarea la o serie de întâlniri și schimb de bune practici cu reprezentanții organizațiilor de suport în afaceri, cu rol în dezvoltarea și implementarea inițiativelor de suport a antreprenorialului, cluster-elor, și/sau inițiativelor de "Smart specialization".
4. Brokerage Event Day of Russian Entrepreneurship 2017, 25 – 26 Mai 2017, Moscova, Rusia;
5. Sesiuni de schimb de experiență, inclusiv cu reprezentanți ai rețelei Enterprise Europe Network, în cadrul proiectului "Susținerea IMM-urilor și creșterea capacității de export. Programul Aid for Trade – Republica Moldova", finanțat de către guvernul Republicii Cehe (17-21 septembrie și 8 -12 octombrie 2017);
6. "TAIEX Expert Mission on Cluster Needs Assessment and Cluster Mapping in Moldova", în perioada 6 -7 Noiembrie;
7. Conferința Anuală a Rețelei Enterprise Europe Network, în perioada 19 – 22 Noiembrie 2017 la Tallinn, Estonia;
8. Instruirea "Focus Groups with Exporters for developing the tailored training programme for exporters and implementation of training of trainers concept for the Organization for Small and Medium Enterprises Sector Development), pe data de 8 Decembrie, la Chișinău;
9. TAIEX Expert Mission on Measures to Foster Export Readiness of SMEs (co-organizat de Direcția atragerea de fonduri și relații internaționale), la Chișinău, în perioada 13 -15 Decembrie 2017.

7.1.3. Elaborarea și gestionarea materialelor informative și paginilor/ rubricilor electronice destinate EEN și COSME

Pe data de 1 februarie 2017 ODIMM a organizat atelierul de lucru *"Internaționalizarea IMM-urilor pe piața din China și Asia de Sud-Est"*, în cadrul programului adițional al Expoziției naționale "Fabricat în Moldova". La eveniment au participat 53 de persoane - antreprenori, reprezentanți ai Ministerului

¹<http://business-russia-een.ru/news/vtoroy-ezhagodnyy-obshcherossiyskiy-kongress-organizatsiy-innovatsionnoy-infrastruktury-podderzhki-m/>

Economiei, Consiliilor Raionale, RIAM, Agențiilor de Dezvoltare Regională, altor organizații de suport în afaceri. Invitat special la eveniment a fost expertul internațional cu o experiență de lucru de peste 30 de ani în investigații comerciale și asistență oferită IMM-urilor referitor la internaționalizarea pe piața Chinei și Asiei de Sud-Est, Domnul Simon CHEETHAM².

Pe data de **21 iulie 2017** ODIMM a organizat o sesiune de informare referitoare la oportunitățile de finanțare (apeluri de propuneri) în cadrul programului COSME al Uniunii Europene și cu prezentarea ***Programului Transfrontalier Moldova-România***, precum și a condițiilor de aplicare la aceste instrument al Uniunii Europene pentru Republica Moldova.

Pe data de **24 octombrie 2017 la Călărași** și pe data de **2 noiembrie la Cahul** au avut loc Sesiuni de informare "Oportunități pentru dezvoltarea și internaționalizarea IMM" cu participarea a 50 antreprenori. În cadrul sesiunilor de informare au fost prezentate serviciile și oportunitățile oferite de către rețeaua Enterprise Europe Network, precum și alte oportunități existente de suport a internaționalizării afacerii.

Pe data de **30 noiembrie** în coordonare cu Ambasada Suediei în Republica Moldova și EEN Suedia (Tillväxtverket) ODIMM a organizat evenimentul "Posibilități de finanțare a tehnologiilor verzi", cu participarea a 52 de persoane, reprezentanți ai APL, ONG și antreprenori. Sesiunea a reunit instituții de suport în afaceri, reprezentanți ai administrației publice locale și întreprinderi cu potențial de export și interes în finanțarea tehnologiilor verzi. Pe lângă prezentarea serviciilor rețelei, partenerii din Suedia au prezentat: 1) Granturile de planificare (*Planning Grants*) ce sunt acordate pentru a ajuta antreprenorii să exploreze noi piețe și să studieze impactul tehnologiei asupra mediului și reducerea sărăciei; 2) Proiectele de Demonstrație (*Demonstration Projects*) prin care actorii locali pot primi finanțare pentru importul de tehnologii care oferă soluții la provocările locale de mediu. De asemenea, a fost prezentat în detaliu un alt Program de susținere și finanțare a IMM-urilor, implementat de către echipa de Consultanță pentru Micul Business, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Pe parcursul anului 2017, a fost elaborat buletinul informativ privind activitățile desfășurate în cadrul rețelei de către membrii Rețelei Enterprise Europe Network în Moldova, a fost menținută și actualizată constant pagina de socializare a rețelei, aceasta adăugând 354 de "followeri", au fost publicate articole pe pagina organizației (ODIMM) și pe pagina rețelei: <http://een.md/>.

7.1.4. Organizarea sesiunilor de networking / relaționare între IMM cu companii locale și internaționale

În parteneriat cu PwC în cadrul proiectului de susținere a IMM-urilor din Republica Moldova în contextul DCFTA, finanțat de Fondul pentru Buna Guvernare (Guvernul Marii Britanii), implementat de PriceWaterhouseCoopers Moldova, au fost identificate întreprinderi din sub-sectorul de producere a echipamentului individual de protecție, pentru ulterioara conectare la partenerii din UK.

Obiectiv 2: Susținerea internaționalizării IMM autohtone pe piața UE, bazată pe experiența cehă

²<http://www.china-iprhelppdesk.eu/content/cheetham-simon>

7.2.1 Implementarea proiectului „A mission for growth to Czech Republic 2017”

Pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate un șir de activități legate de demararea și buna desfășurare a proiectului “Support of SME’s growth and export capacities, Programme Aid for Trade - Republic of Moldova”.

Astfel, după semnarea acordului de implementare a proiectului, în prima etapă s-a elaborat conceptul misiunii experților Cehi și în perioada 10 – 11 iulie curent următorii experți Cehi au fost în misiune la ODIMM:

- Domnul Miroslav SOMOL, CSc., reprezentant al Association of Small and Medium-Sized Enterprises of the Czech Republic;
- Doamna Jana FALATHOVÁ, reprezentant al AMSP ČR, a specialist of Czech Trade Agency

În cea de a doua etapă, s-a elaborat conceptul și organizate vizitele reprezentanților ODIMM(16), incubatoare de afaceri (3) și MEI (1). Acestea s-au desfășurat în septembrie - octombrie 2017 cu scopul îmbunătățirii / aflării informațiilor legate de organizațiile de suport a antreprenoriatului din Cehia, precum și a instrumentelor și programelor de susținere a IMM, în special a instrumentelor legate de activitățile de export și integrare pe piața UE.

Obiectiv 3: Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale tinerilor din Moldova și Ucraina

Pe parcursul perioadei de raportare a fost semnat Contractul de grant în Cadrul programului de cooperare transfrontalieră Moldova – Ucraina. De asemenea, au avut loc 2 vizite de monitorizare din partea experților contractați de către GIZ:

- Pe 17 februarie 2017 a avut loc o ședința membrilor ODIMM privind planificarea acțiunilor în cadrul proiectului Joint Opportunities in Business for Youth și ședința cu D-nul Lorenzo NAVA, Capacity Building Expert, Eastern Partnership Territorial Cooperation Suport Programme.
- Pe 3 aprilie 2017 a avut loc o ședință de monitorizare și evaluare a seminarului de instruire din data de 2-3 februarie curent cu experții Erikas JANKAUSKAS și Ales Zupan din cadrul Eastern Partnership Territorial Cooperation Suport Programme

În perioada de raportare au fost pregătite documentele pentru semnarea contractelor de grant care a avut loc pe data de 12 Decembrie 2017.

PRIORITATEA VIII: CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ȘI PROFESIONALE ALE ODIMM

Obiectiv 1: Creșterea capacităților profesionale și instituționale ale ODIMM

În scopul realizării obiectivelor stabilite pentru anul 2017, instituția a angajat pe parcursul anului 15 persoane în bază de concurs. Actualmente echipa ODIMM este formată din 44 de angajați.

Din punct de vedere structural 31 angajați sunt femei și 13 bărbați, ceea ce constituie 70,5 %.

Conform nivelului de calificare, 41 de persoane sau 93% din întreg personal au studii superioare finisate de ciclul I (licență), din care 25 – studii superioare finisate de ciclul II (de master). 3 angajați dețin studii de doctorat.

Conform pregătirii profesionale 32 de angajați au studii economice, 2- studii juridice, 2 – în domeniul științelor comunicării, 1- studii în inginerie și 5 – studii în alte domenii.

Piramida vârstelor personalului ODIMM poate fi reprezentată astfel:

- de la 25 la 40 de ani – 38 de persoane,
- de la 40 de ani până la 55 de ani - 4 persoane,
- peste 55 de ani - 2 persoane.

Vârsta medie a angajaților ODIMM este de 34 de ani.

15 angajați au o vechime de muncă în cadrul instituției până la 1 an, 19 angajați au o vechime de muncă în cadrul instituției până la 5 ani și 10 persoane de la 5 până la 10 ani.

Formarea capitalului uman este una dintre prioritățile principale în dezvoltarea strategică a ODIMM. În scopul dezvoltării și menținerii unui nivel adecvat de cunoștințe, aptitudini și deprinderi ale personalului, obținerii de performanțe îmbunătățite, creșterii calității serviciilor prestate beneficiarilor, ODIMM utilizează diverse metode pentru dezvoltarea capitalului intelectual. ODIMM consideră ca capitalul uman este cea mai de preț resursă a instituției. În acest context instituția promovează și facilitează instruirea și dezvoltarea profesională a angajaților prin organizarea instruirilor locale sau prin delegarea în scopul participării la training-uri peste hotare.

8.1.1. Organizarea sesiunilor de informare a personalului ODIMM la nivel local.

Pe parcursul anului 2017 personalul ODIMM a participat la 9 sesiuni de informare la nivel local:

23 ianuarie – sesiune de informare „Crearea de oportunități pentru dezvoltarea economică și ocuparea forței de muncă pentru femei tinere”;

17 februarie-participare la lansarea Ghidului „Proceduri de export a producției agroalimentare din RM pe piețele UE” Chișinău;

14 martie-participare la prezentarea rezultatelor studiului Costul reglementării afacerilor(Cost of Doing Business) 2016, prezentat de Grupul Băncii Mondiale în parteneriat cu Ministerul Economiei. La eveniment totodată, au fost realizate consultări cu participanții privind Cadrul de parteneriat cu țara dintre Grupul Băncii Mondiale și Moldova pentru perioada 2017-2021. Chișinău;

03 aprilie – participare la evenimentul de informare „Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020”;

29 martie - participare la Hackathonul DATAVIZ „Îmbunătățirea Statisticii Regionale în Republica Moldova” (STATREG);

- 11 martie** - participare la webinar: „Innovation Strategy in RDI projects – increasing the impact of your research”;
- 11 aprilie** - participare la prezentarea studiului „Evoluția fluxurilor comerciale RM-UE după 2 ani de implementare a ZLSAC” Expert Grup;
- 16 mai** – participare la atelierul de informare „Danube Transnational Programme Info day on the 2nd call for proposals”;
- 07 iunie** - sesiune de informare „Modificări la legea asigurărilor de stat (pensiilor)”.

8.1.2. Facilitarea participării la evenimente și instruiți locale și internaționale

Pe parcursul anului 2017 angajații ODIMM au participat la 108 evenimente locale și internaționale din care :

- *Conferințe, seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, forumuri și grupuri de lucru*

- 16 - 18 ianuarie** – ședință de lucru „Politicele relevante de cercetare în domeniul antreprenoriatului și întreprinderilor mici și mijlocii”, Bruxelles, Belgia.
- 17 ianuarie** – ședința Grupului de Lucru Regional Sectorial în Infrastructura de Afaceri;
- 18 ianuarie** - Grup de lucru pe economie și comerț;
- 19 ianuarie** – masă rotundă de prezentare a studiului „Podul de peste Prut, varianta 2.0: interconectarea pe energie electrică dintre România și Republica Moldova”;
- 20 ianuarie** – atelier de lucru „Consolidarea competitivității regionale prin dezvoltarea inteligentă a IMM-urilor”;
- 21 ianuarie** – masă rotundă „Consolidarea cooperării dintre actorii cheie din sectorul biocombustibililor solizi”;
- 23 februarie**- atelier de lucru privind implementarea proiectului „Activitatea de instruire în domeniul Antreprenoriatului și Angajării în câmpul muncii în Moldova”(MEEETA III);
- 24 ianuarie** – atelier de lucru „Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie”;
- 24 - 26 ianuarie** – atelier de co-creare și inovație socială „Elaborarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2019 privind susținerea reintegrării cetățenilor reîntorși de peste hotare”;
- 31 ianuarie** – 1 februarie –forumul de afaceri moldo- rus „De la Calitate la Competitivitate”;
- 26 ianuarie** – atelier de lucru privind identificarea unor acțiuni ce prioritare ce vizează protejarea și promovarea drepturilor femeilor migrante lucrătoare și abilitarea acestora. În cadrul atelierului de lucru au fost propuse activități pentru noul plan de acțiuni în domeniul vizat;
- 2 februarie** – conferință „Comerțul între Moldova și UE: Condiții și Oportunități”;
- 2 februarie** – masă rotundă „Economia Verde. Fabricat în Moldova” ediția a II-a;
- 2 februarie** – seminar „Elaborarea și promovarea brandului întreprinderii. Istorie de succes”;
- 2-3 februarie** –seminar de instruire a beneficiarilor (câștigătorilor) din cadrul apelului Programului de Cooperare Teritorială Moldova – Ucraina, Chișinău (EaPTC);
- 7 februarie** - conferință națională privind finanțarea inițiativelor SUERD;
- 14 – 16 februarie** - seminar– practic privind poziționarea strategiei Asociațiilor de Business ca parte a politicii privind Policy Advocacy;
- 14 februarie** – grup de lucru „Barierele pieții muncii și validarea mesajelor companiei”;
- 15 februarie** – grup de lucru „Elaborarea Planului Național de acțiuni privind reintegrarea cetățenilor reîntorși de peste hotare”;

- 21 februarie** – atelier de lucru „Dell EMC Data Protection – soluții pentru protecția datelor, backup/recovery și arhivare”;
- 23 februarie** – atelier de lucru „Activitatea de Instruire în domeniul Antreprenoriatului și Angajării în Câmpul Muncii în Moldova” (MEEETA III);
- 23 februarie** – eveniment de lansare a Proiectului Twinning „Consolidarea capacităților și competențelor AIPA în vederea administrării măsurilor de sprijin în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale conform normelor și standardelor UE”;
- 1 - 2 martie** – atelier de lucru „Investment Vehicles and Financial Instruments supporting Technology Transfer and Innovation”, Belgrad, Serbia;
- 16 martie** – conferință „Guvernanța regională: principii, modele și instrumente de suport”;
- 16 martie** – conferința Internațională „Consiliul Concurenței la 10 ani – Evoluții, Provocări, Perspective”;
- 17 martie** – platformă de discuții „Competition CaFE”;
- 20 - 23 martie** – eveniment de lansare a proiectului „Made in Danube - cooperare transnațională pentru transformarea cunoștințelor în produse și servicii comercializabile pentru dezvoltarea durabilă a Regiunii dunărene”, Stuttgart, Germania;
- 20-24 martie** - TAIEX Study Visit - Transfer of know-how on creation of regional Cluster initiatives;
- 21 - 23 martie** – întrunirea Platformei Parteneriatului estic „Al doilea Laborator internațional al antreprenoriatului feminin din regiunea parteneriatului estic”, Kiev, Ucraina;
- 22 martie** – conferință de lansare a Proiectului ENPI/2016/379461 „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI)”;
- 23 - 24 martie** – atelier de lucru „Ecologizarea economiei în Vecinătatea Estică” EAP-GREEN;
- 23 martie** – forum internațional „Fostering international cooperation for strengthening knowledge triangle in Moldova”;
- 24 martie** – grup de lucru „Clusterul Energiei și Biomasei din Republica Moldova”;
- 27 - 19 martie** – seminar „Conducerea personalului”;
- 28 martie** – workshop „Country Review on National Digital Innovation Framework”, organizat de Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicației;
- 28 martie** – eveniment de lansare a a platformei Gender Pulse;
- 29 martie** – conferință „ELO ECM”;
- 29 martie** – eveniment Hachton DATAVIZ;
- 30 martie** – atelier de lucru „Conceptualizarea și dezvoltarea unei întreprinderi sociale”;
- 30 martie** – ședință privind elaborarea PRS suport în Infrastructura de Afaceri;
- 30 martie** – conferință „Moldova ICT Summit 2017”;
- 31 martie** - ședința grupului de lucru regional sectorial (GLRS) în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri;
- 31 martie** – masă rotundă „Dezvoltarea antreprenoriatului social în cadrul centrelor de tineret din Moldova”;
- 31 martie** - Forum Neforum între Business și Social - MOLDOVA REBRANDED;
- 3 aprilie 2017** Eveniment de informare Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Chișinău
- 5 aprilie** – atelier de lucru „Demararea Specializării Inteligente: Experiințe din UE privind inovarea și transformarea economică”;

- 5 aprilie** – evenimentul de lansare a Liniei de creditare EU4Business-EBRD;
- 11 aprilie** – masă rotundă „2 ani de la implementarea ZLSAC în Republica Moldova: impact și lecții învățate”;
- 11 - 12 aprilie** - atelier de lucru „Barierele determinate de vârstă în exercitarea drepturilor de către copii, adolescenți și tineri”, organizat de UNICEF(Chișinău);
- 20 aprilie** - conferința și expoziția „Cooperarea Transfrontalieră: Beneficii ale frontierelor comune 2014 – 2020” organizat de Secretariatul Tehnic Comun și Punctul Național de contact;
- 3 mai** – atelier de lucru „Analiza conținutului și structurii resurselor web destinate migranților originari din RM, inclusiv din Transnistria și cetățenilor străini care vor să imigreze”;
- 4 mai** – atelier de lucru „Netwrix – Audit solution for Active Directory, File Server, Windows Server, database, etc.”;
- 11 - 12 mai** – conferință „Rockit Digital Conference '17”;
- 12 mai** – atelier de lucru „Cadrul inovațional de dezvoltare digitală”;
- 18 mai 2017**, "Design for SMEs", organizat de către Executive Agency for SMEs (EASME) în colaborare cu Rețeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei și Centrul Proiecte Internaționale al Academiei de Științe a Moldovei;
- 24 – 25 mai** – "Al 2 congres Global de inovare a infrastructurii de suport pentru IMM", Moscova;
- 30 mai** – eveniment de lansare "2 ani de la implementarea DCFTA în Republica Moldova – impactul asupra comerțului produselor agricole și agroalimentare în UE”;
- 8 iunie** – ședință de lucru „Clusterul energiei din biomasă în RM”;
- 13 – 14 iunie** – atelier de lucru „Cadrul modern de dezvoltare și inginerie a educației”;
- 13 – 16 iunie 2017** Sesiunea de Staff exchange la Agenția de Dezvoltare a Serbiei (RAS) din Serbia. În cadrul sesiunii de staff exchange au fost organizate 7 întâlniri cu diverse organizații, cu scopul îmbunătățirii competențelor legate de implementarea activităților și suportului acordat întreprinderilor în cadrul EEN, prin lucru și schimbul de bune practici cu alți membri ai rețelei;
- 14 iunie** – ședință de lucru „Consultație publică asupra Programului Regional sectorial în domeniul infrastructurii”;
- 22 iunie** – forumul de afaceri „Eficiența Energetică”;
- 28 iunie** – conferință „Combaterea corupției în Moldova - ce poate face businessul”.
- 3 iulie** – forumul de afaceri “Moldova: Working Together to Support Growth”;
- 6 iulie** – masă rotundă "Antreprenoriatul social”;
- 6 iulie** – forumul economic internațional al Transnistriei;
- 11 iulie** – masă rotundă "Analiza Fondului Național de Dezvoltare Regională”;
- 13 iulie** - masă rotundă "Rolul unui sistem legislativ accesibil și transparent în procesul de atragere a migranților moldoveni să investească în Republica Moldova”;
- 20 iulie** – atelier de lucru "Accesul la finanțe în sectorul agricol”;
- 21- 22 iulie** – atelier de lucru "Folosirea mediilor sociale pentru promovarea eforturilor Guvernului și prevenirea/contracarea situațiilor de criză”;
- 26 iulie** – atelier de lucru privind coordonarea asistenței externe;
- 4 - 5 august** – atelier de lucru "PR și relații cu mass-media în condițiile autohtone de piață. Atragerea interesului media asupra instituțiilor de stat”;
- 8 august 2017**, Business Innovation Camp, organizat de PNUD în cadrul Programului de Susținere a Măsurilor de Promovare a Încrederii;

- 9 august** – atelier de lucru “Pregătiți-vă pentru o luptă sau cum să beneficiați de Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător?”
- 10 august** – atelier de lucru “Elaborarea strategiei de dezvoltare Moldova 2030: exercitiu de foresight”;
- 16 august** – dezbatere publică “Cum poate ghișeul unic contribui la diminuarea corupției?”;
- 29 august** – ședință a Comitetului de Coordonare a proiectului „Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a Parteneriatului de Mobilitate UE – Moldova”;
- 5 - 9 septembrie** – forum “Ecologizarea și fortificarea asocierii pentru securitatea în regiune”;
- 9-23 Septembrie 2017** cursul de instruire „International Training Workshop on the Planning, Construction and Management of Business Incubators for the Belt and Road Countries”, organizat de către Beijing International Business Incubator, China;
- 17- 21.09.2017**, “Support of SME’s growth and export capacities, Programme Aid for Trade - Republic of Moldova”, Praga, Republica Cehă;
- 21 - 22 septembrie** – atelier de lucru “PROOF OF Concept in South Eastern Europe” (Trieste, Italia);
- 21 - 22 septembrie** – atelier de lucru “Proiectul Winnet Goes East: Modelul Winnet in Parteneriatul estic”;
- 29 septembrie** – atelier de lucru “Prioritățile politicii de mediu în contextul integrării europene și reformei Guvernului”;
- 29 septembrie** – masă rotundă “Monitorul financiar: Analiza principalelor reforme din sectorul bancar din Republica Moldova, iulie - septembrie 2017”;
- 29 Septembrie 2017**, “CIVIC FEST: Moldova pentru Cetățeni”;
- 4 octombrie** – Forum al Companiilor Italiene și Mixte Moldo-Italiene;
- 8 octombrie** – conferință “Investing in people and skills in Danube region. The future of work: a world of new and changing skills”;
- 09 octombrie 2017**, Conferința internațională “Investiții în oameni și capacități în regiunea Dunării. Viitorul muncii: o lume a abilităților noi și în schimbarea”;
- 10 octombrie 2017**, COLLIDER – Primul eveniment care accelerează dialogul între specialiștii creativi din SUA și Moldova;
- 10 octombrie** – forum de faceri “Perspective de extindere a cooperării economice între Rusia și Moldova”;
- 12 octombrie** - Conferința științifico-practică internațională cu genericul “Tradiție și inovare în cercetarea științifică”;
- 12 - 14 octombrie** - evenimentul de promovare a oportunităților economice oferite de către Republica Moldova “Excelența în Business” (București, România);
- 23 octombrie** - Forumul Femeilor antreprenoare;
- 23 octombrie** – conferință “Impactul standardelor europene asupra integrării economice a țărilor parteneriatului Estic”;
- 24 octombrie** - conferința Twinning Project “Cele mai bune practici ale Agențiilor de Plăți Europene” Proiectului Twinning “Consolidarea capacităților și competențelor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din Moldova în vederea administrării măsurilor de sprijin în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale conform normelor și standardelor UE”;
- 24 octombrie** – masă rotundă “Women in ICT”;
- 25 - 28 octombrie** – forum “IV-a sesiune a Business Forumului Parteneriatului Estic cu genericul “Digital Economy: Inovative Platform for Transparent Borderless Business” (Tallin, Estonia);

- 27 octombrie** – masă rotundă “Rolul societății civile în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a politicilor agro-rurale”;
- 30 octombrie** – conferință “Change the future of Migration, invest in agriculture and rural development”;
- 31 octombrie** – atelier de revizuire a rapoartelor inițiale (Programul - “Vizibilitate și comunicare pentru acțiunile referitoare la implementarea AA/DCFTA”);
- 1 noiembrie** - forumul tinerilor antreprenori “Dorința & perseverența asigură succesul”;
- 2 noiembrie** – atelier de lucru “Suport pentru Infrastructura calității în contextul DCFTA în RM”;
- 7 noiembrie** – ceremonie de lansare “Vizibilitate și comunicare privind acțiunile referitor la Implementarea acordului de asociere/Zona liber schimb Aprofundat și Cuprinzător (AA/DCFTA) în cadrul programelor de asistență finanțate de UE”;
- 6-8 Noiembrie 2017** Expert Mission on Cluster Needs Assessment and Cluster Mapping in Moldova (TAIEX);
- 13 noiembrie** – forum regional “Regiunea de dezvoltare Centru - soluții inovative și oportunități pentru afaceri”;
- 13 - 16 noiembrie** – atelier de lucru “Promovarea culturii antreprenoriale și a ecosistemului în regiunea cooperării economice a Mării Negre” (Istanbul, Turcia);
- 14 - 16 noiembrie** – forum regional “Spre Obiectivele Globale prin guvernare eficientă”;
- 15 – 17 noiembrie** -atelierul de lucru și de networking “Creșterea eficienței coordonării programului COSME și maximalizarea participării în realizarea proiectelor” (Bruxelles, Belgia);
- 19 - 22 noiembrie** - conferința anuală a Rețelei Europene a întreprinderilor (EEN) (Tallinn, Estonia);
- 19-24 noiembrie 2017** GET Moldova a organizat o vizită de studiu în Germania, orașele Berlin și Stuttgart;
- 20 noiembrie** – conferință „Îmbunătățirea climatului PPP-urilor în Moldova din cadrul programului realizat de IDEP Moldova „Fonduri pentru APL-urile Moldovei”;
- 21 - 22 noiembrie** – Forumul internațional al tinerilor antreprenori într-o societate modernă;
- 26.11.2017-02.12.2017** reprezentanții clusterului Energie și Biomasă din Republica Moldova, sau aflat în Republica Cehă, în vizită de studiu privind crearea și funcționarea clusterelor în domeniul bio-masei;
- 30 noiembrie** – conferință “Managing organisations & people in a changing world”;
- 30 noiembrie** - Forumul Economic Regional Nord;
- 6 decembrie** – atelier de lucru “Conceptul privind instituirea cadrului de monitorizare și evaluare participativă a politicilor în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltare pentru măsurarea implementării abordării integrate”;
- 12 decembrie** - conferința națională „Oportunități de dezvoltare pentru tineri și femei în agricultura din Moldova”;
- 8 decembrie 2017** Focus Group with exporters for developing the tailored training program for exporters;
- 12 decembrie** - conferința națională „Oportunități de dezvoltare pentru tineri și femei în agricultura din Moldova”;
- 13-15 decembrie 2017** Expert Mission on Measures to Foster Export Readiness of SMEs (TAIEX);
- 15 decembrie** - conferința națională anuală “Mecanisme de susținere și promovare a afacerilor tinerilor antreprenori”;

15 decembrie - conferința națională de totalizare a Proiectului UE EaP GREEN în Republica Moldova;
20 decembrie – atelier de lucru „Mărcile și procedura de înregistrare a acestora în Republica Moldova și alte țări”;

21 decembrie – conferință regională „Familiarizarea tinerilor cu proiectele finanțate în rm pentru anii 2018-2020. implicarea tinerilor în procesele politicii de dezvoltare agricolă și rurale din Republica Moldova”.

- ***Instruiri locale și internaționale***

Personalul ODIMM în anul 2017 a beneficiat de 15 instruiri locale și a efectuat 6 deplasări de serviciu în scop de instruire în Olanda, SUA, Turcia, China, Ucraina și Georgia.

3 februarie – instruire „Project Management and Implementation for Grant Beneficiaries and Partners”;

23 - 24 februarie în cadrul instituției a fost organizată sesiunea de instruire privind „Analiza economică a activității antreprenoriale”, la care au participat 16 angajați ODIMM. În cadrul instruirii au fost abordate subiecte privind metodele de analiză a situației financiare a unei întreprinderi și modalitățile de calculare a principalilor indicatori financiari. A fost examinat un studiu de caz și efectuate aplicații practice privind analiza unei GT și a unei SRL pentru identificarea problemelor în managementul financiar și elaborarea propunerilor și soluțiilor de ameliorarea a situației;

16 martie – instruire „Controlul de stat asupra activității de întreprinzător, tipurile de control, procedura de efectuare a acestuia”;

20 - 24 martie – training „Crearea și susținerea ecosistemelor pentru Start-up și creșterea antreprenoriatului”, realizat în cadrul proiectului 544521-Tempus-1-2013-1-DE-Tempus-SMHE, care are drept obiectiv general crearea rețelei de absolvenți antreprenori (Alumni Entrepreneur Network) din 11 universități din Ucraina, Moldova și Georgia, care ar fi capabilă să sprijine spiritul antreprenorial în rândul studenților și absolvenților și să contribuie la crearea unui ecosistem antreprenorial viabil în aceste țări. Rolul ODIMM în acest proiect ține de expertiza în domeniul dezvoltării întreprinderilor și promovării culturii antreprenoriale prin programele de stat și internaționale de suport (Amsterdam, Olanda);

21 - 23 martie – training „Platformă a Parteneriatului estic „Al doilea Laborator internațional al antreprenoriatului feminin din regiunea parteneriatului estic” (Kiev, Ucraina);

15 mai – sesiune de instruire „Implementarea mecanismului interinstituțional de referire pentru migranții reveniți (MIR)”;

18 mai – training „Design for Enterprises”;

28 mai - 04 iunie – training „Strategii de dezvoltare a sectorului privat”, Tbilisi, Georgia;

12 iunie – instruire „Women led solutions”;

23 iunie – offline „Plasarea și promovarea evenimentelor comunitare”;

27 iunie – instruire „Proiect pentru contractarea deschisă”;

28 iunie – instruire „Aplicarea principiilor de non-discriminare la nivel de companii”;

8 - 24 septembrie - training „Planificarea, construcția și managementul Incubatoarelor de afaceri” (Beijing, China);

21 septembrie – training Workshop on Integration of Environment, Autumn, 2017;

- 28 septembrie** - seminar de instruire cu genericul „Zile de informare privind Proprietatea Intelectuală pentru IMM-uri”
- 20 octombrie – 10 noiembrie** – training ”Programul Regional de dezvoltare economică SABIT” (Washington DC, SUA);
- 26 - 28 octombrie** – training ”Danube Financing and Capacity Building Dialogue”;
- 6 – 8 noiembrie** – sesiune de instruire TAIEX cu privire la generarea unui model de cluster în Republica Moldova;
- 13 - 16 noiembrie** – training ”Training pentru trainerii de antreprenori tineri, femei, persoane cu dizabilități și refugiați” (Istanbul, Turcia);
- 8 decembrie** – training ”Modalitatea de aplicare eficientă a metodei de cercetare calitativă FOCUS-GRUPUL, metodologia de desfășurare a unui FOCUS-GRUP”.
- 13 - 15 decembrie** - sesiune de instruire TAIEX cu privire la practicile internaționale privind creșterea capacității de export a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

8.1.3. Organizarea vizitelor de studiu la organizații de suport a antreprenoriatului în afara țării

Pe parcursul anului 2017, 31 de angajați au participat la 10 vizite de studiu peste hotarele țării (Spania, România, Belgia, Serbia, Irlanda, Tadjikistan și Cehia) în scop de preluare a bunelor practici și cunoștințelor în domeniul dezvoltării durabile.

În perioada **20 - 24 martie** a fost efectuată o vizită de studiu TAIEX a 3 angajați în or. Barcelona, Spania privind dezvoltarea clusterelor regionale cu tematica „Strategii de dezvoltare inteligentă - de la idee la implementare”. Scopul vizitei a fost preluarea experienței avansate a Spaniei în domeniul organizării și managementului clusterelor și a rolului lor în strategia de dezvoltare inteligentă. În cadrul vizitei desfășurate în parteneriat cu Camera de industrie și comerț din Barcelona, au fost organizate întâlniri cu managerii Clusterului din Catalonia, Parcului agroalimentar, Centrului Agricol și a Comunității lanțului valoric agroalimentar.

În perioada **13 - 17 iunie** a fost organizată o vizită de studiu a 3 angajați în Belgrad, Serbia în scopul familiarizării cu practica creării și funcționării clusterelor din Serbia.

La **25 - 29 iunie** în colaborare cu Organizația Internațională a Muncii a fost întreprinsă o vizită de studiu în orașele București și Brașov, România pentru familiarizarea cu oportunitățile de muncă decentă pentru tineri îmbunătățite prin intermediul cunoștințelor, acțiunilor și a politicilor de ocupare promovate în România.

O altă vizită de studiu cu tematica „Consolidarea cadrului instituțional al RM în domeniul migrației și dezvoltării” a fost efectuată cu suportul Organizației Internaționale pentru Migrație în orașul Dublin, Irlanda în perioada **26 iunie – 01 iulie**.

În perioada **2 -7 iulie** a fost efectuat un program de schimb ”Visiting an EU BSO for a traineeship” în Bruxelles, Belgia în scopul preluării experienței avansate a camerei de Comerț și industrie din Belgia în implementarea programului Plato, care va fi implementat ca ultima componentă a programului ”Business Academy for Women”.

O vizită de studiu a fost efectuată în Tadjikistan la **7- 15 iulie** în scop de a oferi suport logistic privind acordarea consultanței necesare în implementarea unui proiect pilot de granturi pentru valorificarea remitențelor lucrătorilor migranți și a investițiilor în dezvoltarea rurală și a agriculturii.

La **17- 21 septembrie** și respectiv în perioada **8 -12 octombrie** au fost întreprinse 2 vizite de studiu a unui grup de 15 angajați ai instituției în orașul Praga, Cehia pentru a studia experiența Cehiei în domeniul dezvoltării și promovării întreprinderilor mici și mijlocii, a programelor de suport pentru antreprenori. Misiunea de informare a fost realizată în cadrul proiectului „Susținerea IMM-urilor și creșterea capacității de export, Programul Aid for Trade – Republica Moldova”.

La **24 - 29 septembrie** a avut loc o vizită de studiu a 5 experți ODIMM la Fondul național de garantare a creditelor pentru IMM din or. București, România. Vizita experților Fondului de Garantare a Creditelor al ODIMM a avut drept obiectiv preluarea bunelor practici din experiența acumulată de omologii români privind procedurile de garantare implementate.

Între **26 noiembrie** și **2 decembrie** s-a efectuat o vizită de studiu și de informare privind crearea și funcționarea clusterelor în domeniul bio-masei în Praga, Cehia.

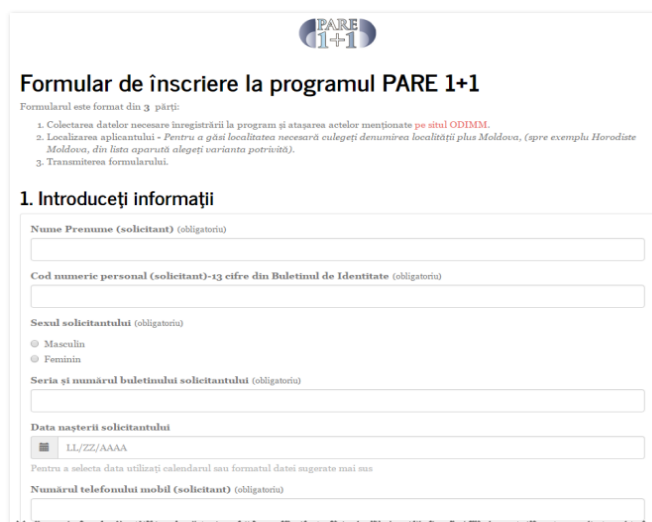
Scopul vizitei a fost schimbul de experiență, transferul de bune practici din Cehia în Republica Moldova, stabilirea de contacte și încurajarea colaborării în domeniul bio-masei. Experiența și cunoștințele acumulate în timpul vizitei de studiu vor fi ulterior valorificate prin elaborarea strategiei și planului de activitate a unui cluster similar în Republica Moldova.

Obiectiv 2: Optimizarea activității ODIMM

8.2.1. Aplicarea e-sistemelor în implementarea Programelor ODIMM

În anul 2017 ODIMM a continuat adaptarea proceselor de înregistrare și evidență a proiectelor în derulare prin intermediul Platformei ArcGIS Online (AGOL), procesul fiind unul continuu datorită apariției soluțiilor noi și implementarea acestora în Programele ODIMM. Paralele cu procesele de evidență și înregistrare s-a avansat în administrarea, analiza datelor stocate prin intermediul aplicațiilor ArcGIS for Desktop și ArcGIS Pro ce aparțin aceiași Platforme de soluții informatice.

- Proiectul PARE 1+1, Componenta II - Instruire și suport antreprenorial dispune de un formular de înregistrare public plasat pe situl ODIMM, prin intermediul căruia beneficiarii eligibili pot aplica la această componentă a Programului. La un formular online asemănător, dar cu rubrici suplimentare are acces și coordonatorul Componentei II a Programului din cadrul ODIMM care poate înregistra solicitările parvenite la birou.

Formular de înscriere la programul PARE 1+1

Formularul este format din 3 părți:

1. Colectarea datelor necesare înregistrării la program și atașarea actelor menționate pe situl ODIMM.
2. Localizarea aplicanților - Pentru a găsi localitatea necesară culegeți denumirea localității plus Moldova, (spre exemplu Horodiste Moldova, din lista aparută alegeți varianta potrivită).
3. Transmiterea formularului.

1. Introduceți informații

Nume Prenume (solicitant) (obligatoriu)

Cod numeric personal (solicitant)-13 cifre din Buletinul de Identitate (obligatoriu)

Sexul solicitantului (obligatoriu)

☐ Masculin

☐ Feminin

Seria și numărul buletinului solicitantului (obligatoriu)

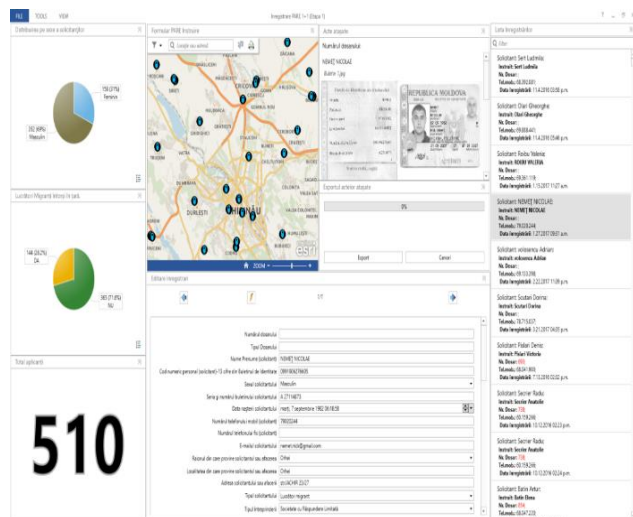
Data nașterii solicitantului

Pentru a selecta data utilizați calendarul sau formatul datei sugerat mai sus

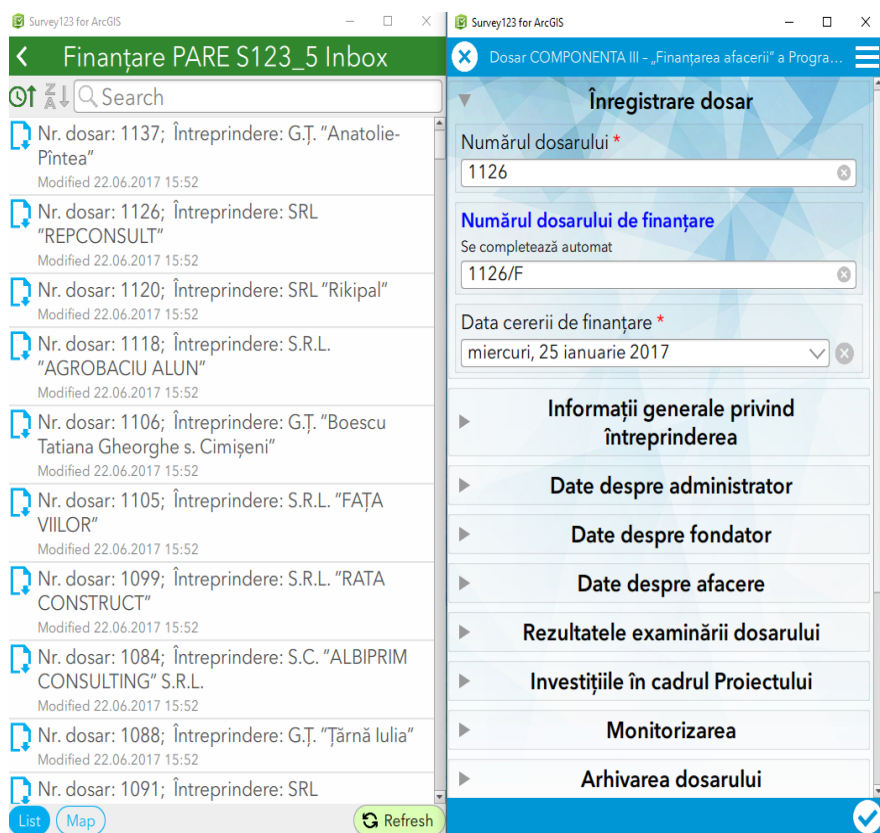
Numărul telefonului mobil (solicitant) (obligatoriu)

În continuare coordonatorul are acces la date prin intermediul unui tablou de control (Dashboard) ce permite vizualizarea, analiza și editare datelor parvenite în baza de date. Prin intermediul aplicației

ArcGIS Desktop a fost pregătit șablonul Fișei de evaluare, care poate fi populat cu datele solicitate spre examinare.

- Proiectul PARE 1+1 Componenta III - Finanțarea afacerilor, a beneficiat pe parcursul primului semestru 2017 de o îmbunătățire a formei de evidență a dosarelor de finanțare. Utilizând componenta Survey123 for ArcGIS a fost creată formă de evidență a dosarelor. Forma poate fi rulată de pe aplicația instalată pe computerele de serviciu a coordonatorilor Direcției Finanțare IMM cu posibilitatea rulării acesteia de pe dispozitivele mobile (smartphone, tabletă) în cazul accesului la date sau notării la vizitele de monitorizare. Accesul la date în aplicație este securizat și se face prin parolă.

Noua formă ușurează activitatea coordonatorilor și reduce riscul colectării de date eronate prin introducerea unor serii de validări și completări automatizate.

Astfel, la baza de date unică a dosarelor de finanțare, coordonatorii direcției pot avea acces de oriunde și oricând, fiind posibilă completarea/redactarea dosarelor sincronizată.

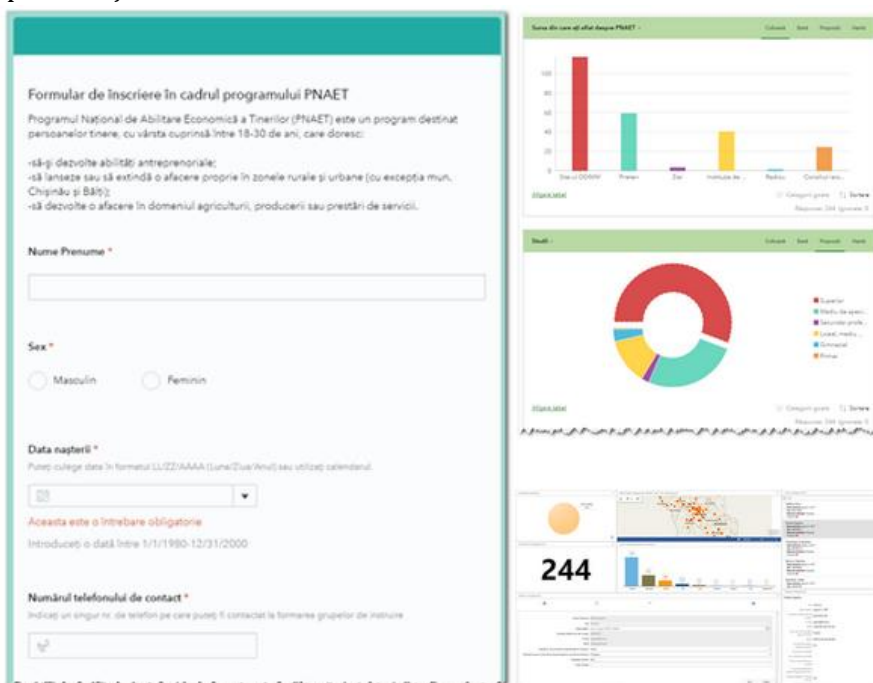
Din baza de date creată pot fi completate automat Fișele de evaluare a dosarelor precum și tabelul beneficiarilor necesare Comisiei de evaluare, acestea fiind posibile în baza șabloanelor pregătite prealabil

și accesate prin intermediul aplicației ArcGIS Desktop. Pot fi extrase o serie de rapoarte și interogări în baza filtrării datelor după diverse criterii. La moment se lucrează la validarea dosarelor care au fost migrate în noua soluție de pe platformele vechi.

 FIȘA DE EVALUARE A DOSARULUI	
Nr. 306F	
Date despre întreprindere:	
Denumire întreprindere	SRL „SERGOBAN”
Localitatea afacerii	or. Moroși Mrai, ETJ or. Hîrtești, r-mul Hîrtești
Denumire de afacerie	SERVICE
Descrierea activității	Reparații, întreținere și montarea mașinilor și echipamentelor
Tipul activității	Serviciu auto
Administrator	Găburin Vasile
Date despre afacere:	
Data fondării	05.11.2012
Investiția totală	461510.00 Lei
Grant PARE 141	192.050.00 Lei
Descrierea afacerii:	
SRL „Sergoban” a fost fondată în luna decembrie 2012 de către singurul fondator ODIMM Vasile Ion (fondator majoritar). Domeniul de activitate al afacerii este prestarea serviciilor de întreținere, reparații și activități de servicii de servicii auto. Activitatea este desfășurată în cadrul unei întreprinderi cu o valoare de maxim de 131 m.p. cu un autoturism de marca Mercedes, fără plată. Încercarea este asigurată cu energie electrică, apă caldă, ventilație.	
Scopul investiției:	
Suma totală prevăzută spre investiție este de 461 510 lei, în grantul solicitat din cadrul Programului este de 192 050 Lei. În scopul mării în desfășurării activității întreprinderii, întreprinderea își propune procurarea utilitatilor de rețea și întreținere.	
Opinia ODIMM:	
Analizând dosarul depeu poate fi constatat ca solicitantul este eligibil la Program, iar afacerea viabilă. Conform oportunității acordate de către ODIMM, suma de 192 050 lei pentru procurarea echipamentelor și utilitatilor necesare de prestare de servicii în domeniul reparației auto.	

Proiect	Data declarării de interes	Denumirea intervenției	Tipul de activitate	Adresa juridică / Locațiunea activității	Denumirea / Denumirea de activitate	Numărul actului de autorizare	Migrare din zonă	Suma totală a finanțării (RON)	Suma grantului solicitat (RON)	Descrierea activității	Scopul investiției	Termenul realizării	Tipul de activitate
1031	23.11.2014	OT "Târziu Vitea Vitea Vitea"	Intermed	1. Pomicultură în seră / Pomicultură în seră	AGRICULTURA SILEVULUI, LA PERLEȘTEA	Formațiune profesională / Forme de activitate	Proiect finanțat	82.940	20.000	OT "Târziu Vitea Vitea Vitea" este grupul de lucru cu membrii fondului fondului în anul 2014, care a fost creat cu scopul de a cultiva o cultură de legume în seră. Grupul de lucru este format din 10 persoane, dintre care 5 persoane sunt angajați ai societății și 5 persoane sunt voluntari. Scopul proiectului este de a crește producția de legume în seră și de a crește venitul gospodărilor agricole. Proiectul este finanțat de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	Proiectul este finanțat în valoare de 461.940 lei venind din bugetul statului și din contribuția proprie a grupului. Din cadrul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră", grupul de lucru a primit un grant de 200 lei pentru achiziția de materiale necesare pentru construirea și echiparea serelor. Grupul de lucru a construit 2 seră și a achiziționat echipamentul necesar pentru cultivarea legumelor în seră. Proiectul este finanțat de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	România	Acțiune
1101	18.12.2014	SRL "Lider Land"	Intermed	4. Măști de protecție / Măști de protecție	SERVICIILE DE PROTECȚIE, ÎN ZONA DE PROTECȚIE	Formațiune profesională / Forme de activitate	Proiect finanțat	17.140	20.000	SRL "Lider Land" a fost înregistrat în vara anului 2016 din inițiativa doamnei Tania Zărnescu, care este fondatoarea și managerul companiei. Activitatea principală a companiei este de a oferi servicii de protecție pentru culturile agricole. Compania este finanțată de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	Proiectul este finanțat în valoare de 461.940 lei venind din bugetul statului și din contribuția proprie a grupului. Din cadrul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră", grupul de lucru a primit un grant de 200 lei pentru achiziția de materiale necesare pentru construirea și echiparea serelor. Grupul de lucru a construit 2 seră și a achiziționat echipamentul necesar pentru cultivarea legumelor în seră. Proiectul este finanțat de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	România	Acțiune
1080	13.11.2014	SRL "LUSTALU"	Intermed	4. Măști de protecție / Măști de protecție	SERVICIILE DE PROTECȚIE, ÎN ZONA DE PROTECȚIE	Formațiune profesională / Forme de activitate	Proiect finanțat	21.000	20.000	SRL "LUSTALU" este o întreprindere cu scop comercial, care a fost înregistrată în anul 2014. Activitatea principală a companiei este de a oferi servicii de protecție pentru culturile agricole. Compania este finanțată de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	Proiectul este finanțat în valoare de 461.940 lei venind din bugetul statului și din contribuția proprie a grupului. Din cadrul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră", grupul de lucru a primit un grant de 200 lei pentru achiziția de materiale necesare pentru construirea și echiparea serelor. Grupul de lucru a construit 2 seră și a achiziționat echipamentul necesar pentru cultivarea legumelor în seră. Proiectul este finanțat de către Ministerul Agriculturii și Dezvolțării Rurale, prin intermediul Programului Național de Dezvolț Rural, în cadrul schemei de finanțare "Creșterea producției de legume în seră".	România	Acțiune

- Programul GEA (Gestiunea Eficientă a Afacerii) și Programul PNAET (Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor) dispun de formular online cu acces public, plasate pe situl ODIMM, prin intermediul cărora se pot înregistra doritorii de a participa la cursurile de instruire. Același formular online este utilizat la birou și de coordonatorii Programelor GEA și PNAET în caz că apare necesitatea înregistrării solicitanților. Formularele au fost îmbunătățite fiind crete în Web Survey123 for ArcGIS ce permite funcționalități sporite față de formularele anterioare.

Datele colectate pot fi operativ interpretate statistic și vizualizate cu posibilitatea de editare a datelor, cum ar fi evidența celor instruiți. Fluxul de date permite generarea cu completarea deplină a certificatelor de instruire la nivel de grupe pentru ambele programe.

- Datele Serviciilor de consultanță ale ODIMM pot fi colectate prin intermediul Registrului consultațiilor, ce dispune de o formă intuitivă ce se adaptează în dependență de tipul consultației acordate. Instantaneu datele pot fi vizualizate și interpretate prin intermediul Tablourilor de Control ce afișează indicatorii cheie.

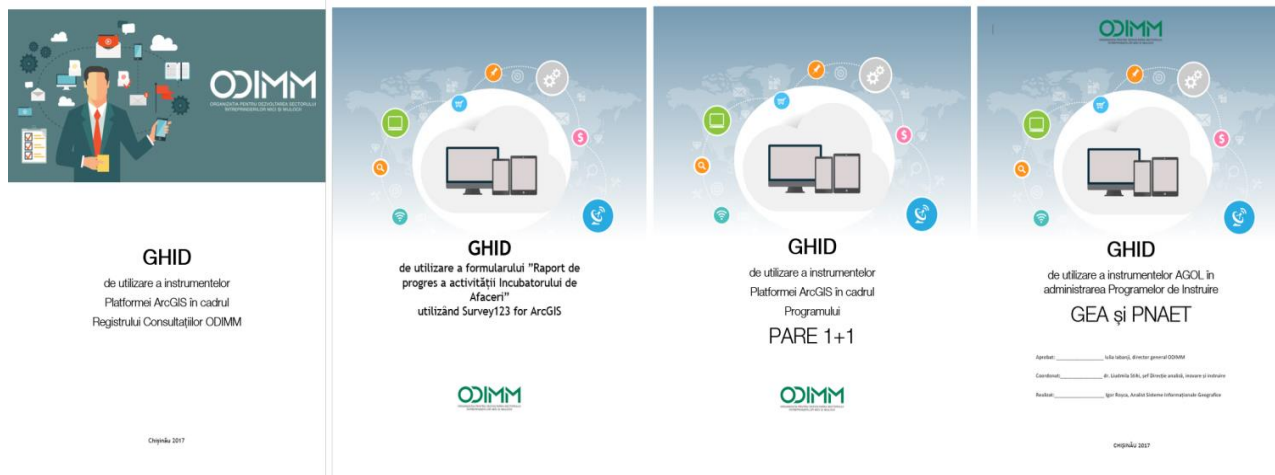
- Raportul de progres al IA poate fi raportat în baza aceleiași soluții Survey123 for ArcGIS. Formularul poate fi accesat de IA din teritoriu, accesul fiind securizat prin parolă. Pentru completarea raportului lunar IA consumă 10-30 min., iar datele momentan sunt afișate pe Tabloul de Control accesat de coordonatorii Direcției infrastructura de suport în afaceri.
- Pentru fazele inițiale ale Programelor Femei în Afaceri și Academia de Business pentru Femei au fost create formulare de aplicare, fiind facilitat accesul coordonatorilor la o bază unică a înregistrărilor pe programe, utilizate în continuare la evaluarea contingentului ce a aplicat la program.

Toate programele ODIMM ale căror date sunt stocate pe Platforma ArcGIS Online permit o analiză ulterioară în aspect spațial (produsul grafic final - hărți), accesarea datelor de pe diverse dispozitive, vizualizarea stării datelor în regim real, exportul datelor în diverse formate.

Pe parcursul anului 2017 s-a avansat în elaborarea Sistemului Informatic destinat Garantării Creditelor (GMS). După selectarea companiei, s-a purces la elaborarea Specificațiilor Funcționale și Proiectul, document în baza căruia a fost dezvoltat Sistemul Informațional de Gestiune a Garanțiilor. Se efectuează conectarea la serviciile guvernamentale ce vor permite schimbul de date beneficiar și instituțiile implicate în proces.

8.2.2. Actualizarea și documentarea continuă a Programelor ODIMM implementate cu utilizarea e-sistemelor

Pentru a oferi o durabilitate în timp a soluțiilor informatice, identificate și implementate în procesul de lucru ODIMM, se cere o documentare continuă a procedurilor de lucru ce au ca scop consolidarea memoriei instituționale. Actele elaborate în procesul de documentare servesc ghiduri de lucru pentru coordonatorii ODIMM. Ghidurile prezintă descrierea procesului și operațiunile tehnice ce urmează a fi respectate în exploatarea soluției informatice pentru a fi atins scopul propus.

În procesul de lucru au fost documentate principalele Programe/Proiecte asistate de soluțiile Informatică realizate în baza Platformei ArcGIS. Ghidurile sunt plasate pe fișiere cu acces comun și pot fi accesate, consultate de orice angajat ODIMM.

Plus la aceasta, Analistul Sisteme Informaționale Geografice în permanență acordă asistență tehnică și consultare atât coordonatorilor ODIMM cât și subdiviziunilor de teritoriu sau utilizatorilor simpli, asistența fiind acordată prin telefon sau e-mail.

8.2.3. Sporirea impactului programelor implementate de către ODIMM

- **În scopul susținerii unui număr cât mai mare de antreprenori și sporirii impactului implementării Programelor de suport în afaceri implementate, conform Programului de Dezvoltare Strategică pentru anii 2016-2018, precum și extinderea serviciilor și lărgirea sferei de acțiuni ale Organizației, în special în teritoriu, ODIMM a beneficiat de suportul tehnic (echipament, mobilier, expertiză etc.) din partea Băncii Mondiale, care va spori capacitățile de a eficientiza procesul de implementare și monitorizare a activității ODIMM.**
- **Prin intermediul Proiectul de creștere a competitivității (CEP), finanțat de către Asociația Internațională pentru Dezvoltare și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, al cărui obiectiv de dezvoltare este creșterea competitivității exporturilor întreprinderilor din RM și reducerea constrângerilor cu care acestea se confruntă, ODIMM beneficiază de consolidarea capacităților instituționale.**

În acest sens, a fost angajat un expert-consultant, care are misiunea de a ajuta ODIMM să dezvolte până la finele primului trimestru al anului 2018, **un sistem eficace de monitorizare și evaluare pentru programele existente și viitoare.** În cadrul primei vizite de lucru (trimestrul IV 2017), expertul-consultant a avut întrevederi cu șefii de direcții și managerii de programe gestionate de organizație, în urma cărora a fost evaluată abordarea și metodologia actuală utilizată de ODIMM pentru monitorizarea și evaluarea programelor sale. Totodată, a fost organizat un workshop de lansare, în cadrul căruia șefii de direcții și managerii de programe au fost informați despre conceptul de monitorizare și evaluare a unui sistem eficient și a fost supus discuțiilor planul de lucru pentru următoarele misiuni.

Obiectiv 3: Consolidarea structurii instituționale a ODIMM

8.3.1. Crearea oficiilor teritoriale ODIMM

ODIMM a prevăzut în planul său de dezvoltare strategică crearea a 2 oficii regionale în scopul extinderii prezenței ODIMM în regiuni, informarea și consultarea antreprenorilor din prima sursă, și reducerea gradului de distorsiune a informației. În anul de gestiune au fost identificate 2 zone de amplasare a oficiilor la nord și sud. Cu suportul Băncii Mondiale a fost achiziționată tehnică de oficiu, parțial mobilă pentru dotarea acestora. Acest obiectiv urmează a fi realizat pe deplin în anul 2018, inclusiv prin identificarea și planificarea surselor financiare necesare.

8.3.2. Extinderea oficiului central ODIMM

Pe parcursul anului 2017, urmare alocării spațiilor suplimentare pentru amplasarea noilor programe și proiecte al Organizației, au fost întreprinse măsuri de amenajare a acestora, inclusiv realizate lucrări de reparație a 5 birouri și coridorul instituției, extinse rețelele telefonice, internet, conectate calculatoarele în rețeaua ODIMM. Astfel, au fost create condiții de lucru optime pentru desfășurarea activității instituției. Birourile renovate urmau a fi echipate cu mobilier și echipament performant grație suportului oferit de către Banca Mondială.

De menționat, că conform deciziei Cancelariei de Stat, a fost schimbat sediul ODIMM. Începând cu decembrie 2017 Organizația este înregistrată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 134, et.3. Această schimbare a necesitat timp pentru amenajarea oficiilor, lucrări de instalare a rețelei de telefonie fixă și a rețelei interne LAN, lucrări de reparație cosmetică în unele birouri.

Anexa 1. Proiecte implementate de către ODIMM pe parcursul anului 2017

Proiecte	Obiective/componente	Perioada de implementare	Buget	Donator
1. Programul UE Competitivitatea Întreprinderilor și a Întreprinderilor mici și mijlocii (COSME 2014-2020)	Obiective: - consolidarea competitivității și a durabilității întreprinderilor din UE, în special a IMM-urilor; - încurajarea culturii antreprenoriale și promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor; - sprijinirea internaționalizării întreprinderilor și accesul spre piețe noi. <i>*Notă: Republica Moldova este eligibilă la 3 din 4 componente, excepție fiind componenta financiară.</i> (Coordonator național: Ministerul Economiei și Infrastructurii; ODIMM)	2014-2020	N/A	Uniunea Europeană
2. Business – INN-Moldova Îmbunătățirea serviciilor integrate de inovare și suport în afaceri în cadrul Enterprise Europe Network pentru creșterea competitivității întreprinderilor din Republica Moldova	Obiective: Prestarea serviciilor integrate pentru susținerea inovațiilor și promovarea relațiilor comercial-economice în cadrul comunității de afaceri din țară. Obiective specifice: ▪ Sporirea competitivității și capacității de inovare a IMM-urilor; ▪ Oferirea unei game largi de servicii pentru susținerea internaționalizării și transferului tehnologic în cadrul întreprinderilor; ▪ Crearea parteneriatelor de afaceri și tehnologice durabile între întreprinderile din Republica Moldova și cele din Uniunea Europeană; ▪ Promovarea cercetărilor și spiritului inovator în cadrul întreprinderilor; ▪ Promovarea spiritului de întreprinzător în cadrul organizațiilor de cercetare, inovare și transfer tehnologic. Proiectul este finanțat prin Programul COSME și este implementat de: Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI), Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) Rețeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei (RTTM).	2017-2018	305,806.00 EUR	Uniunea Europeană, Programul EU pentru Competitivitatea Întreprinderilor și Întreprinderilor Mici și Mijlocii (COSME)

3. Misiunea TAIEX “ Crearea unui model de Cluster adaptat contextului național”.	Scopul misiunii: 1.Evaluarea potențialului clusterului în țară și identificarea diferitelor sectoare cheie. 2. Elaborarea unui model propriu de dezvoltare a clusterelor adaptat Republicii Moldova	2017-2018	N/A	Uniunea Europeană, Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Uniunii Europene (TAIEX)
4. Misiunea TAIEX “Măsurile de stimulare a gradului de pregătire a IMM-urilor spre export	Scopul misiunii: 1. Analiza instrumentelor cheie existente și statutul infrastructurii locale, cu potențialul de a facilita stabilirea unor servicii de asistență pentru export; 2. Evaluarea cadrului legal, instituțional și de afaceri existent pentru lansarea serviciilor de succes orientate spre export.	2017-2018	N/A	Uniunea Europeană, Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Uniunii Europene (TAIEX)
5. Academia de Business pentru Femei	Obiectiv: Promovarea emancipării sociale și economice a femeilor din mediul rural prin reducerea inegalităților de gen în zonele rurale și creșterea accesului femeilor la resurse, bunuri, servicii, tehnologii de inovare și oportunități economice. Proiectul este implementat la nivel național de ODIMM în parteneriat cu Centrul Internațional pentru Promovarea Femeilor în Business (ICAWB).	2017-2018	279.922 EUR	Uniunea Europeană, EuropeAid - Directoratul General pentru Dezvoltare și Cooperare
6. Made in Danube	Scopul de a eficientiza colaborare transnațională între organizațiile de cercetare și companiile regionale în domeniul bioeconomiei, pentru a transforma cunoștințele în produse și servicii comercializabile. Proiectul reunește un consorțiu de 18 entități, reprezentate de asociații de afaceri, instituții de învățământ și cercetare, autorități publice din 10 state (Austria, Croația, Germania, Republica Moldova, România, Slovacia, Slovenia, Serbia și Ucraina).	2017-2019	N/A	Uniunea Europeană, Programul Transnațional Dunărea 2014-2020
7. Valoare Proprietăți Intellectuale pentru IMM- uri VIP4SMEs	Începând cu anul 2016, ODIMM împreună cu AGEPI fac parte dintr-un consorțiu format din 34 organizații internaționale (Coordonator, parteneri și parteneri asociați) care implementează proiectul “VIP4SME - Value Intellectual Property for SMEs”. Activitățile prevăzute în cadrul proiectului includ: - dezvoltarea unor servicii de PI mai calitative în urma analizei necesităților IMM-urilor; - sporirea gradului de conștientizare și înțelegere a PI; - oferirea informațiilor publicului larg pe o pagină web destinată PI. Participarea la acest proiect va facilita accesul IMM-urilor din RM la informații și servicii de calitate referitor la aplicarea și comercializarea drepturilor de PI la nivel internațional.	2015-2019	N/A	Uniunea Europeană, Programul Orizont 2020

Lista abrevierilor

ASI - Analist Sisteme Informatice;
CCAA - Centru de Consultanță și Asistență în Afaceri;
CPE - Consilier Probleme Economice;
CPJG - Consilier Probleme Juridice și Generale;
DAII - Direcția Analiză, Inovare și Instruire;
DAFRI - Direcția Atragerea de Fonduri și Relații Internaționale;
DCPR - Direcția Comunicare și Relații cu Publicul;
DFA - Direcția Finanțe și Administrare;

DFIMM - Direcția Finanțarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii;
DISA - Direcția Infrastructură de Suport în Afaceri;
FGC - Fondul de Garantare a Creditelor;
IMM - Întreprinderi Mici și Mijlocii;
IT - Administrator Sisteme Informatice;
MRU - Manager Resurse Umane;
ME - Ministerul Economiei și Infrastructurii;
ODIMM - Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii.